

4° Diss. 357A/19

2150.

4° Diff. 3571. Cig.
IUVANTE DEO TRIVNO!
DISPUTATIONEM INAUGVRALEM
DE

2150

IVRE BLANDI- TIARVM

Vom Rechte der Schmeichelenen

EX DECRETO ET AVTORITATE
MAGNIFICI ICTORVM ORDINIS
IN ILLVSTRI VIADRINA

PRAESIDE

SAMUELE STRYKIO, I.V.D.

ET P. P. H. T. DECANO SPECTABILI

PRO LICENTIA

SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES CAPESSENDI

AD DIEM FEBR. AN. MDCLXXII.

SOLENNI DISQVISIONI SVBICIT

NICOLAVS Starck, CREMPA HOLSAT.

VITEMBERGÆ, RECUSA c1515ccXXXVII.

EX OFFICINA HAKIANA.

(15)

5415

EX OFFICINA HAKIANA

IVRE DI ANDI-
TARVM

EX OFFICINA HAKIANA

EX DECRETIS ET AVTORITATE

MAGISTRI IUDICIS ORDINIS

IN HUIUSMODI

PER VASA

SAMUEL STRICKO, I.V.D.

IN HUIUSMODI

PRO LICENTIA

SVMMOS IN VITROQUE IURE HONORES

ET AVTEM

IN HUIUSMODI

NICOLAUS GUNTHER, CEMENTA HOKAT

IN HUIUSMODI

EX OFFICINA HAKIANA

Bayerische
Staatsbibliothek
München

I. N. J.

A societatis humanæ ordi-
natio est, ut consortio
mutuo sibi plures invi-
cem Cives constringan-
tur. Innuit hoc ipsum
societatis Nomen, quod absque per-
sonarum numero non subsistit. In-
ter hos vero cum mutua appareat in-
digentia, unus alterius subsidio eget
quam maxime; Cui ut succurratur,
mentis desiderium, quid impetrare
velis, exponendum. Hic vero non
verbis imperativis, ut quæ petitioni
A 2 non

non conveniunt; Sed blandientibus, quæ benevolentiam alterius provocant, utendum sæpius. Obtinet enim hic vulgatum illud; *Blanda verba, responsio blanda.* Fallacias quidem fovere videntur blanditiæ, sed seculi malitiæ hoc dandum, qua ea plerumque, quæ in se mali nil habent, in vitia trahuntur. Optime *Cicero cap. 11. de petit. Consul.* harum differentiam sequentibus delineat; Blanditia cum deteriore aliquem assentando facit, improba est; cum amiciorem, non tam vituperanda. In quæ consentiunt LL. latores, dum subinde licitas dicunt blanditias. Ego, cum mihi indulta nuper disputandi licentia ab Inclyta Facultate Juridica, ea, quæ circa illas disposuere Jura, Disputationis Inauguralis loco collegisse, operam non otiosam æstimavi,

mavi, præprimis quod materiam illam, a Dd. sparsim traditam, in modum Disputationis propositam hactenus videre non licuerit. Excusabit autem eo facilius L. B., si non omnia ad palatum fuerint, Materiæ enim difficultas, ejusdemque maxima diversitas subtilius ingenium desiderans accuratiorem inhibuit Tractationem.

Interim faxit Deus, quo cœpta cedant feliciter!

DISPUTATIONIS INAUGURALIS
DE
JURE BLANDITIARVM.
CAPVT I.
DE
BLANDITIARVM JUSTITIA DE-
FINITIONE ET DIVISIONE.
SVMMARIA.

- I**ngressus Disputationis n. 1.
An licite sint blanditia, quari-
tur? n. 2.
Proponuntur argumenta pro sen-
tentia negativa. n. 3. 4. 5.
Confirmatur hæc sententia exem-
plis ex sacris potitis. n. 6. 7. 8.
Ex Ethicis. n. 9.
Comparatione inter adulationem
& Blanditias instituta n. 10.
Ex Jure. n. 11.
Affirmativa probatur. n. 12.
Argumentis ab ipsa natura & Lu-
dimagistrorum consuetudine du-
ctis n. 13. 14.
Textibus juris Can. & Civil. n. 15.
Refutantur in contrarium addu-
cta. n. 16. seqq.
Sequitur decisio. n. 23.
Quomodo Vocabulum juris hic ac-
cipiatur, n. 24.
Etymologia Blanditiarum. n. 25.
Vocabulum Blanditiarum apud
bonos Autores & in jure repe-
ritur. n. 26. 27.
Verbi Blandiri diversa acceptio.
n. 28. seqq.
Explicatio leg. 3. §. 2. ff. de admin.
tutor. n. 33.
Alii textus referuntur. n. 34.
Quid in textibus recensitis ex Cod.
Theodos. Blandiri significet. n. 35.
Blandiri etiam decipere denotat.
n. 36. (n. 37.
Quanam acceptio hujus loci sit.
Ficum petere quid denotet, & pro
verbii hujus origo. n. 38.
Blanditiarum Homonymia n. 39.
Earum synonymia. n. 40.
Venatio adulatoria quid sit. n. 41.
Alia Vocabula synonyma recensentur.
n. 42.
Subjungitur Definitio Blanditia-
rum n. 43.
Definitionis explicatio. n. 44.
Blanditia dividuntur in publicas
& privatas n. 45. Quid

Quid sint publicæ. n. 46.

Quid privata? n. 47.

*Privatæ sunt in duplici differentia.
n. 48. seqq.*

*Exemplum adulationis de Aristip-
po Socratico. n. 51.*

*Blanditiæ dividuntur ratione ma-
teriæ n. 52.*

*Blanditiæ sunt vel licitæ vel illicitæ
ta n. 53.*

*Blanditiæ importunæ quando ju-
stum metum inducant n. 54. 55.*

*Blanditiæ aliæ cum dolo, aliæ sine
dolo, & qua ratione Farinacio
dicantur tales. n. 56.*

Rejicitur sententia Farinacii n. 57.

*Ultimo loco ratione finis distin-
guuntur. n. 58.*

Methodus disputationis. n. 59.

QUod de præjudiciali actione jura prodidere, illam
prius dijudicandam, quam de principali quæstione
in controversiam deducta cognoscatur, ne præjudi-
cialis omiſſa principalis actionis decifionem reddat
eluforiam §. 13. *Inst. de Action. l. 16. & 18. ff. de except.*
Idem impræſentiarum mihi de Blanditiarum jure dicturo
obſervare merito incumbit, ut ante, quam Blanditiarum jus
aggrediar, ne in caſſum diſputaſſe videar, quæſtionem illam,
tanquam præjudicialem, *An ullo modo blanditiæ licitæ ſint?* bre-
vibus explanem; Negare videntur, qui blanditias peſſimum
veri affectus venenum dicunt. *Tacit. Hiſtor. 1. cap. 15. §. 16.*
ex eo, quod blandientes bene quidem loquantur, male au-
tem faciant, ut de Pertinacis Imperatoris blandiloquentia
ex *Cuſpin. refert Theodor. Zwinger in theatr. vit. human. vol.*
14. lib. 2. mel in ore & verba lactis habeant, vel autem in
corde & fraudem in factis recondant; ſincero vero animo
haud quadret, ſub dulcibus verbis decipere, ut nullam in
amicitia peſtam, eſſe majorem, quam blanditias optime di-
xerit Cicer. in Læl. illa enim veritatis amans, hæ veri digni-
tatem corrumpunt. Symmach. lib. 1. 1. Epist. 22. Diogenes te-
ſte Lærtio lib. 6. orationem blandam ad gratiam compoſi-
tam

tam melleum laqueum appellavit, quod blande illa amplectens hominem jugulet, ad instar scorpionis, qui palpan-
do incedit, & cauda ferit.

- 6 Hoc blanditiarum laqueo irretiti Protoplasti nostri a
Serpente decepti sunt, & per illos tota posteritas. *Gen. 3.*
- 7 Simson blanditiis uxoris motus ænigmatis indissolubilis
arcana prodidit. *Jud. 14. v. 17.* delinimentis Delilæ victus
vires ultra modum ipsi concessas amisit, & Philistæorum ma-
nibus cessit. *Jud. 16. v. 17.* Ad quid non perduxerunt Salo-
monem Regem sapientissimum blanditiæ fæminarum, qui
adeo jugalibus illecebris succubuisse fertur, ut relicta luce
tenebras secutus fuerit. *Zwing. d. l. fecte blandientes ut Deus*
9 *tollat, precibus sollicitat David. Psalm. 12. v. 4.* ut hinc quid
justitiæ subsit blanditiis appareat. Ethicis inter excessus ur-
banitatis referuntur, & sic inter vitia. *Leonard. Less. de iust. &*
10 *jur. lib. 2. cap. 47. dub. 7. n. 51.* adulationi quam proxime acce-
dunt, & fere assimilantur, ut quandoque verba blanda & a-
dulatoria ad paria judicentur. *Manz. de testam. val. & inval.*
quæst. 3. tit. 3. n. 10. uti ergo adulationes omnium calculo da-
mnatæ sunt, *Danæ. Eth. Christian. lib. 2. p. m. 255.* licet usu non
11 abrogatæ, ita & blanditiæ damnandæ forent. Jus nostrum
si consulamus, minus illis inde præsidij; jure Canonico Cle-
ricus qui adulationibus vacare deprehenditur, ab officio de-
gradari debet. *can. 3. dist. 46.* blanditiæ dicuntur fallaces *leg.*
un. Cod. Theodos. de infirm. pæn. cælibat. & delinimenta No-
vercarum habentur suspecta leg. non est enim 4. ff. de inoff. te-
stam. ex quibus, blanditias, uti nocivas, ita omnino illicitas
esse, concludendum videtur.
- 12 Nos probata contraria sententia, quantum hisce ar-
gumentis tribuendum videbimus, non autem omnes blan-
ditias pronunciamus licitas, sed quasdam ex sincero pectore
fine

sine fraude, & dolo modice prolatas; hoc enim casu, uti verba simplicia, ita nec blanda quid illiciti foveant; nec in relicta blande gratiam alterius aucupari prohibitum. Ipsa natura 13 hoc svadet, quæ infantulis indidit, ut blandiendo ea, quæ consequi amant, a parentibus eliciant; quis non approbat blandi- 14 tias Ludimagistrorum, qui puerulorum conatus tenues laudando ad majora capeffenda illos flectunt? Juxta illud *Pœtæ*;

Pueris dant crustula blandi

Doctores, Elementa velint ut discere prima.

Jure quoque nostro non omnino damnantur blanditiæ. 15 Inculcantur illæ *Can. 3. dist. 45. in verb. qui sincera intentione extraneos a Christiana religione ad fidem cupiunt rectam perducere, blandimentis, non asperitatibus debent studere.* Et jure civili præprimis circa ultimas voluntates approbantur *per ll. fin. ff. & C. si quis aliq. test. probibuer.* quarum explicatio in cap. 4. fusius tradetur.

Quæ in contrarium allata, sententiæ nostræ nequic- 16 quam detrahunt. Nam hæ blanditiæ, de quibus prædicti Auctores loquuntur, & nobis illicitarum nomine veniunt, cum fraudis quid admixtum habeant, partimque adulationem, partim simulationem sapiant. Nec quicquam evincunt alle- 17 gata exempla; Dolosus enim serpentis illius personati fuisse blanditias, non erit, qui neget, cum Diabolus fallaciarum pater sit. Blanditiæ uxoris Simsonis violentiam continebant, di- 18 citur enim in *textu alleg. cap. 14. quod ad sollicitationes diuturnas uxori ænigmati intellectum aperuerit & cap. 16. quod dum sollicitavit ipsum indies verbis, anima ejus ad mortem usque defatigata fuerit*; cujus textus varias interpretationes vide sis apud *Thomam Sanchez. de matrimo. disp. 7. lib. 4. n. 4.* Uti ergo violentia, ita & hæ blanditiæ illicitæ fuerint, necesse est, cum etiam in jure nostro sollicitatio & violentia æquiparentur. Notabilis

B

est

est textus in *Extravag. Execrabilis. Joan. XXII. de præbend in pr. ibi Et improbitas importuna petentium a nobis & prædecessoribus nostris, Romanis Pontificibus, non tam obtinuisse quam extorsisse noscuntur. & in l. 3. §. 5. vers. sed. quid si volentem. ff. de hom. liber. exhib.* in quibus sollicitatio deceptioni æquiparatur, quæ omnino voluntati repugnat; His jungenda l. 5. C. de apostat. & 20 l. 1. C. de petit. bonor. sublat. nec factum Salomonis, quod adeo mulierum blanditiis indulserit, probamus; Sed inde casus 21 non dari, quibus licite quis blandiatur, non inferitur. Dicantur in Echicis excessus urbanitatis, sed tum pro adulatione accipiuntur, alias diversæ ab adulatione indolis sunt, nisi adulationis quoque vocabulum latius accipere velis, quatenus 22 dolus excluditur. *Farinac. de fal. & simul. quæst. 161. n. 90.* Quod ad textus juris allegatos, loquuntur partim expresse de adulatione, ut in *can. 3. dist. 46.* partim vocabulum (*plerumque*) additum habent, unde colligendum, quod si blanditiæ plerumque sint fallaces, ergo non semper; nec simpliciter rejiciuntur, sed saltem modus aut persona blandientis reproba- 23 tur. Manet ergo firma ex his conclusio, blanditias quandoque admitti debere, nec in totum illicitas esse, uti ex ipsa tractatione patefcet clarius.

24 Hisce paucis prælibatis, rei nos admovemus propius, circa Rubricam prius solliciti, methodo hætenus recepta. Inscribitur autem *Jus Blanditiarum.* De Vocabulo juris multa addere, instituti nostri ratio non permittit, sufficiat impræsentiarum posuisse, nobis idem esse, ac, quod in jure de Blanditiis disponitur, seu quod circa blanditias in jure justum, vel 25 injustum est. Blanditiarum natales non est, ut e longinquo petamus: a verbo Blandiri derivantur blanditiæ, quæ prima origine canum propriæ sunt. Hinc *Nonio* blandimentum canum dicitur adulatio, per Metaphoram a brutis, quæ frequen-

quentissima, ad homines applicatam; quo alludunt Græci, quibus *κερνοπιζειν* blandiri dicitur, quod a *κερνος* (cauda canis vel alterius bruti) derivatur, uti ex *Cæl. Rhodigin. lib. 20. cap. 33. Antiq. lection. refert. Zwinger. theatr. vit. hum. vol. 14. lib. 2.*

Classicis Autoribus satis probatum est illud vocabulum 26
Senec. controu. lib. 10. controu. 3. In quas potes te compone blanditias. Et alio loco *Idem Senec. Habent hoc in se naturale blanditiæ, ut, quum rejiciantur, etiam placeant, sæpeque exclusæ novissime recipiantur.* Quem refert. *Cæl. Rhodigin. lect. antiq. lib. 20. cap. 33.* Velare odium fallacibus blanditiis, apud *Tacit. Annal. 14. cap. 6. §. 5. legimus.* De Blanditiis Candidatorum Romanorum vid. *Rosin. antiquit. Roman. lib. 7. cap. 8. lit. F.* Et quamvis in jure civili aut Canonico vox Blanditiæ, in 27
quantum mihi constat, expresse haud reperiatur, in *Cod. tamen Theodosiano* invenire licet in *leg. un. de infirm. pæn. cælibat. in verb. Quorum* (conjugum) *fallaces plerumque blanditiæ vix etiam opposito juris rigore cohibentur.*

Verbum blandiri frequentius est, & diversas admittit 28
acceptiones, quas paululum hic enodare non extra propositum erit. Denotata autem quandoque idem, quod bene fa- 29
cere (*wohlthun*) sic *Cicero*: Voluptas suaviter sensibus blanditur. 2. sibi placere in realiqua. Sic blandiri vitiis dicitur, 30
qui in illa propendet. 3. pro adulari accipitur: Hoc mo- 31
do blandiuntur, qui utilitatis suæ causa in dictis factisque erga omnes ultra, quam decet, blandos se præbent; qualis *Gnatho Terentianus* describitur, & si cibi causa fiat, in specie *παράσιτοι* dicti, primæva quidem appellatione viri honesti, qui epulis sacris adhibebantur. *Theodor. Zwinger. d. 1.* sed tractu temporis atro carbone notati, & in aulis Principum haud rari. Conf. *Cassar. Klock, de erar. l. 2. c. 105. n. 39.* 4. Blandiri sibi dicitur, vani a- 32
B 2 liquid

liquid sibi perfructu in re aliqua, eaque se efferre & superbire. In eo sensu Ulpian. utitur in leg. 3. §. 2. ff. de admin. & per-
 33 rie. tutor. verb. *Blandiuntur sibi, qui putant honorarios Tutores omnino non teneri.* quasi diceret, frustra sibi persuadent, decipiunt semet ipsos, si credant honorarii tutores, nullum ad se administrationis alterius contutoris periculum redundare; ratio additur in eod. §. *Sunt enim dati, quasi observatores actus ejus, & custodes, imputabiturque eis quandoque, cur, si male eum conversari videbant, suspectum eum non fecerunt.* idem signifi-
 34 cat in leg. 5. C. de Jud. & cælicol. verb. *Fussio, qua sibi Judaicæ legis homines blandiuntur, per quam eis curialium munerum datur immunitas, rescindatur.* Quæ lex 5. perfectior in l. 99. Cod. Theodos. de Decurion. extat, & ex parte in Codic. Justinianeo relata est. Idem vult. in leg. 3. C. de pagan. & sacrificul. verb. *ne sibi aliqua autoritate blandiantur.* & in leg. Curialibus. 66. C. de Decurion. verb. *Nemo sibi blandiatur.* Add. Vincent. Turturret. parall. Eth. & Jurid. disp. 5. pag. 65. seqq. Et huc faciunt textus
 35 ex Cod. Theodos. qui omnino non sunt omittendi. sic blandiri sibi dicuntur. *Honore: in leg. 1. Ad Leg. Jul. repetundar. verb. Nec sibi posthac de eo honore blandiantur, quod in not. ad hanc. leg. a Jacob. Gorbhof. explicatur, quasi per honoris causam πρὸς αὐτὸν vindicare non debeant; quo significatu l. 12. de infirm. his quæ sub tyrann. verbum blandiri quoque habet. Statuto. leg. 9. de metall. & metallar. Privilegio. leg. 125. de Decu-
 36 rion. & leg. 16. de Jud. Cæl. & Samarit. Objectu criminis. leg. ult. de accus. & inscript. Consensu leg. 1. de rapt. vel matrim. sanct. virg.*

37 5. Blandiri alicui, pro decipere aliquem usurpatur, ut in leg. *Blanditus* 12. C. de fidejuss. verb. *Blanditus tibi est, qui non teneri te persuasit.* 6. Denique Blandiri significat aliquem dulci sermone demulcere & spe commodi in suas partes trahere, quam significationem præprimis nostram facimus, & qui hisce blanditiis quid obtinet, eblandiri dicitur.

Qua-

Quadrat huc proverbium, *Ficum petere* quod utilitatis causa 38
blandiri dicitur. Cujus proverbii origo est talis, Athenienses
agricolis blandiri consuevere, ut ad illis ficos præcoquos ac-
ciperent, bene ominantes, ac precantes, ut in annum sequen-
tem firi feliciter provenirent; sed cum rustici adverterent,
civium blandiloquentiam eo spectare, ut ficos acciperent,
commodi spe adulantem *ficos petere* proverbio dixerunt, *E-*
rasm. in adag. Ficum cupit, allegatus a *Theodor. Zwinger. rb.*
vit. hum. vol. 14. l. 2.

Uti autem verbum Blandiri, ita & blanditiæ inde descen- 39
tes sua non carent æquivocatione: sumuntur enim quando-
que pro adulatione aulica & parasitica, qua hoc seculo nihil
fere frequentius, nihil quoque datur perniciosius, maxime
in Principum aulis, quos ab improbis Assentatorum spiriti-
bus quasi obsessos & circumvallatos esse tradit *Stephan. Guazz.*
dissert. pol. de civil. conversat. diff. 2. pag. 77. Sed de hac dicendi
nobis locus non est. 2. pro sermone aliquo blando, quo sensu
nostræ tractationi conveniunt.

Blanditiæ latiori significatione vocantur adulatio l. 2. C. 40
de donat inter vir. & uxor. licet stricte loquendo diversa sint,
cum adulatio præ blanditiis ad vitia magis inclinet, quam di-
versitatem Galli quoque observant, illam *flaterie*, has vero *ca-*
resse nominantes; Huc pertinet Venatio adulatoria, de qua 41
Imp. Justinianus in *Nov. 14. in præf.* quæ nihil aliud est, quam
qua quis verbis blandis, & mellitis alium veluti inescatum
defraudat; & lenonibus propria est. *Gregor. Tholos. Synt. jur.*
univ. lib. 39. cap. 9. n. 1. seqq. Pruckmann. de Regal. §. Venatio c. 3. n. 3.
Georg. Mohr. de Nigromonte de jur. Venand. part. 1. c. 1. n. 7. Nomi- 42
ne non nihil mutato dicuntur blandimenta *ca. qui syncera 3.*
dist. 45. de linimenta Novercalia leg. Non est enim 4. ff. de inoff.
testam. blanda oratio leg. 15. §. appellare 20. ff. de injur. & famos. li-
bell. mutua affectio leg. captatorias 70. ff. de hæred. instit. quam

blanditias & placabilia verba significare *Gothofred. in not. ad d. l. 70. & ad leg. captatorias u. C. de test. milit. firmat. Maritalis sermo. ll. fin. ff. & Cod. si quis aliq. test. probib. i. e. blandus, amicus, & nihil doli habens Joan. del. Castell. controuv. jur. quot. part. 3. cap. 1. n. 177. in fin.*

43 Sed ne justo diutius explicationi nominali inhæream ad definitionem, seu potius descriptionem, progredior, quam constituo talem;

Blanditiæ sunt declaratio mentis, qua verbis blandis aliquem in nostras partes certum ob finem trahere intendimus.

44 Generis loco posui declarationem mentis; blanditiæ enim, licet ex animo oriantur, subjectum tamen, cui fiant, requirunt, huic ergo actu aliquo exteriori manifestandas esse, necessario sequitur, cum mentis interiora in sensus non cadant, nisi exterius declarentur. Reliqua in definitione addita ad differentiam specificam pertinent, & verba dura, seu minas excludunt, de quibus *in cap. de Contrariis* videbimus.

45 Restant divisiones, quæ variæ reperiuntur. Dividuntur autem blanditiæ ratione causæ efficientis in publicas & privatas. *Publicas* dicimus, quæ a superiore, ut Principe, vel alio magistratu Idictionem habente, inferiori fiunt, & hæ inferioribus præcepta dicuntur. *Tusch. pract. Concl. jur. rom. VI. concl. 484. vim mandati habent. arg. l. 1. §. 2. ff. mandat. Barbos. locupl. lib. 16. cap. 61. Mascard. concl. 193. juxta illud Poetæ;*

Blando jus latet imperio

Et Est orare Ducum species violenta jubendi.

Justum metum inducunt. *Tiraq. rom. 7. de temper. aut remitt. caus. 35. per tot. Barbos. locupl. lib. 2. cap. 13. ax. 2.*

Cum

Cum quasi nudato supplicet ense potens

Modo Princeps alias in precipuis suis non obtemperantes favire solitus fuerit. *Tiraq. d. l. n. 9. Privatæ* a privato fiunt vel personæ privatæ vel personæ publicæ; Quæ personæ privatæ fiunt, hic enarrare non vocat, cum sint innumeræ; positæ enim ab utraq; parte personis privatis, blanditiæ sunt privatæ de quibus passim in ipsa tractatione. Quæ vero personæ publicæ fiunt, in titulis tribuendis sunt frequentes, conferendo Principi illos honores, qui soli Deo competunt, uti exemplum extat in *leg. Beneficium. 3. ff. de LL.* in qua Javolenus beneficia a divina Imperatoris indulgentia proficisci dicit. Quem imitantur adhuc multi, quos perstringit *Wissenb. ad ff. p. 1. disp. 4. lib. 20. in fin.* nec non in supplicando & petendo; blanditiis enim sæpius consequimur, quæ alias impetrare non liceret. Exemplo sit nobis Aristippus Socraticus, qui apud Dionysium tyrannum pro amico suo intercedens, cum nihil impetrare posset, genua tyranni amplexus, & voti compos factus est; ut autem factum illud excusaret, Non ego, inquit, hujus adulationis auctor sum, sed Dionysius, qui aures habet in genubus. *Zwinger. Theatr. vit. humanæ. vol. 14. lib. 2.* Ratione materiæ vel ad negotia civilia, vel criminalia pertinent, quæ in *capp. seqq.* traduntur.

Quoad formam sunt vel licitæ, vel illicitæ, moderatæ, vel nimia seu importunæ, quæ in specie dicuntur sollicitatio *leg. 3. §. 5. vers. sed quid si volentem ff. de homin. liber. exhibend.* & hæmetum inducere dicuntur. Distinguit autem in quæstione, quando justum merum inferant *Sanchez. de matrim. lib. 4. disp. 7. in fin.* ita, ut respectu primorum motuum tædii, quorum nimia importunitas causa esse solet, etiam virum prudentem ad quodvis stultum & ineptum faciendum cogere dicantur, quo importunitatem & tædium illud repellat; Respectu vero motuum, rationi, prudentiæ, & constantiæ

con-

conformium prudentem ac constantem cogere dici non
 56 possint. Quam distinctionem probamus. Aliæ sunt *cum do-*
lo, aliæ *sine dolo*. Blanditiæ *sine dolo* *Farinacio. de fals. & si-*
 57 *mul. quæst. 161. n. 91.* dicuntur illæ, quæ blandienti sunt utiles,
 & alteri non præjudiciales. *Cum dolo* autem quæ tendunt
 in alterius damnum; sed hanc differentię rationem me-
 rito rejicimus, cum etiam cum detrimento alterius suæ
 utilitati invigilare permissum sit. *cap. 4. in pr.* sed ex animo
 58 potius blandientis dijudicandum erit, blanditiæ dolosæ
 sint, an vero non. Denique ratione finis vel utilitatem in-
 tendunt, vel aliam ob causam fiunt. Sed hæc cum *ex seqq.* pa-
 tescent, fusius hic persequi opus non erit.

59 Properamus ad ipsam tractationem, observaturi Me-
 thodum ab Imper. in *Instit. §. fin. de Fur. N. G. & C.* præscri-
 ptam. Erit itaque.

CAPVT II.

DE

JURE BLANDITIARVM CIRCA

PERSONAS.

SVMMARIA.

Quatenus Jus personale hic con-
 sideretur. n. 1. 2.

Sponsalia nuptiis sunt priora n. 3.

An parentibus licitum sit blanditiis
 liberos inducere ad sponsalia in-
 eunda. n. 4.

Affirmatur quæstio per rationes n. 5.
 seqq.

Blanditiæ parentum non præsu-
 untur fraudulentæ. n. 10.

Nec metum inducunt. n. 11.

Limitatur hæc quæstio, si blanditiæ
 sint nimie. n. 12.

Objectio ad limitationem, ejusque
 resolutio. n. 13.

An parenti blandis verbis filio, vel
 filia sponsalia dissuadere liceat,
 quæritur. n. 14.

Proponitur ratio pro negativa. n. 15.

Hæc

Hæc rejicitur. n. 16.

Affirmativa probatur n. 17. 18. 19.

An sponsalia dissolvantur, si sponsus divitem se jactitans ante nuptias consummatas pauper deprehendatur. n. 20. 21.

Rationes pro negativa. n. 22.

Affirmative deciditur hæc questio. n. 23. seqq.

Responsio ad contraria. n. 26.

Additur limitatio. n. 27.

Clandestina sponsalia blanditiis procurata nullius sunt momenti n. 28.

An sponsalia blanditiis inita, si concubitus accesserit, matrimonio consummari debeant? n. 29.

Ratio affirmandi. n. 30.

Deciditur questio cum distinctione n. 31. seqq.

An parentes vitiata hoc casu ad doctem agere possint. n. 34.

Ulterius probatur distinctionis ratio. n. 35.

Proxenetæ quatenus licite blanditiis utantur ad sponsalia concilianda n. 36. 37.

Tenentur ad interesse, si Virgini nuptias alicujus persuaserint, quem divitem jactarunt, cum revera inops esset. n. 38.

Probatur exemplo soceri. n. 39.

An ex sola blanda conversatione cum Virgine sponsalia præsumantur. n. 40.

An probet sponsalia blandiendi a-

nimo Virginem appellasse Sponsam. n. 41.

Illustratur casu. n. 42.

Verba blandientia non obligant. n. 43.

Num sponsalia inducat, si quis Virginem blanda oratione per literas sponsam appellaverit. n. 44.

Ratio dubitandi adducitur. n. 45.

Negatur questio proposita n. 46.

Ratio negativæ decisionis n. 47.

Inscriptiones Principi a non subdito factæ his formal. Unsern Gnädigsten Herrn E. S. Durchl. unser thänigster. subjectionem non inducunt. n. 48.

Opponitur prædictæ questioni l. un. §. 10. C. de lat. libert. toll. et resolvitur n. 49.

Annon hoc casu contra blandientes præsumatur. n. 50.

Quando dicto casu ad juramentum purgatorium deveniri possit. n. 51. seqq.

An verba blandientia, quæ sensum multiplicem admittunt contra blandientem interpretanda sint. n. 54. 55.

Ob præsumptas blanditias sponsalia prohibita erant inter pupillam & tutorem n. 56.

Ob eandem rationem inter Præsides provinciae & subditas n. 57.

Opponitur l. 38. ff. de rit. nupt. & ad eam respondetur. n. 58.

C

An

*An prohibitio hac obtineat jure bo-
dicerno. n. 59.*

*An blanditiae seu preces importunae
matrimonium consummatum
annullent. n. 60.*

Ratio Affirmantium. n. 61. 62.

*Negatur quaestio adhibita distincti-
one. n. 63 seqq.*

*Num blanditiae Principum, etiam
non importunae, ad matrimonii
rescissionem sufficiant, n. 66.*

Ratio dubitandi 67.

Respondetur ad dicta Glossae n. 68.

*Distinguitur in praesenti quaestione.
n. 69. seqq.*

*Confessio mariti de dote illata non
praedjudicat Creditoribus n. 72 73.*

*Quatenus illa praedjudicet heredibus
n. 74.*

*Quid juris, si Vidua nobilis persua-
sa e bonis feudalibus discedat an-
te, quam dos ipsi soluta fuerit.
n. 75. 76.*

*Blanditiae Novercarum dicuntur.
suspectae. n. 77. 78.*

*An verum sit proverbium; Wer
eine Stieff-Mutter hat, habe
auch einen Stieff-Vater. n. 79.
80.*

*Quid jure Lub. obtineat quoad libe-
ros prioris matrimonii. si super-
stes parentum ad secunda vota
transire velit. n. 81.*

*Pater Novercam inducens affecti-
onem paternam exuit. n. 82.*

*Ob praesumptas blanditias Maritus
uxoris Curator esse non poterat.
n. 83.*

Quod moribus mutatum. n. 84.

*Filia contra matrem secundo nu-
bentem quandoque restitutionem
in integrum petere potest. n. 85.*

*Administrator extra locum admini-
strationis rationes reddere non
tenetur. n. fin.*

- 1 **A**d Jus personale dum blanditias revocamus, propositi no-
stri non est, omnia, quae ad jus illud pertinet, percurrere,
latius enim est, quam ut nostro inservit proposito; Ea praepri-
mis videbimus saltem hoc cap. quae ad nuptias & tutelas spe-
ctant.
- 2 Juris enim personarum partem non minimam absolvit
materia nuptialis, & praeter aliis blanditias habet frequentiores,
ideoque non abs re erit, primo loco illam tractare, cum scopo,
nostro maxime conveniat.
- 3 Praemittimus autem nuptiis, spon-
salia, ut natura priora, cum sint; *mentio & repromissio nuptia-
rum futurarum l. i. ff. de sponsal.* Haec consensu perficiuntur,
quem blanditiis & svasionibus provocare saepius evenit, si con-
trahen-

trahentes in consensu dando vacillent; nec parentibus prohibitum ad sponsalia filium vel filiam blandis verbis persuadere. Metus quidem & coactio a sponsalibus abesse debent, ne 5
difficilem sortiantur exitum nuptiæ subsequentes *c. 14. X. de sponsal.* non persuasio; quæ potius laudem meretur, ut Erasmus a *Cypr. de Sponsal. cap. 13. §. 17. n. 1.* allegatus, optime dixerit; In cöercendæ pueritiæ lascivia valeat parentum severitas usque ad verbera, in negotio matrimonii persuasioni laus esto, coactioni nequaquam. Cum enim refractarii quædoque sint 7
liberi præsertim filiæ, quæ adversus propria quoq; commoda laborare dicuntur *leg. si pater 4. C. de sponsal.* dum occasionem oblatam satis commodam acceptare dubitant, consultum, imo injunctum erit parentibus, (quorum curæ relictum filiæ quærere maritum. *C. Honorantur. 32. qu. 2.* adeo ut parenti 8
ti quoque, si filia 25. annos nata adhuc virgo in corpus peccaverit, imputetur, quod citius ipsam in matrimonium non collocaverit. *Auth. sed si post. C. de inoff. testam.*) ad voluntatem adversam flectendam persuasoria adhibere; Monenda enim 9
sunt matrimonia, non cogenda *cap. 17. X. de Sponsal.* a forma, divitiis, parentibus, & propriis virtutibus Juvenem commendando; Nec hæ blanditiæ fraudis suspicionem habent, 10
cum optimum pro liberis consilium capere præsumantur parentes. *leg. 22. §. ult. ff. ad Leg. Jul. de adult.* Nec metus præsumptionem; cum tales persuasiones voluntatem non excludant, sed consensum potius liberum provocent, rogatio enim solet esse gratiosissima, quæ officio necessitudinis conjuncta. *Cicer. in orat. pro Dn. Plancio.* imo consentire videtur sponsalibus filia, quæ patris voluntati expresse non repugnat *leg. sed quæ. 12. ff. de sponsal.*

Limitantur autem prædicta; si blanditiæ & persuasiones 12
sint nimiae, cum instigatione indefessa & continua conjunctæ;

Hæ enim non minus actum reddunt inutilem atque metus. *leg. 1. & ibi Bald. C. de petit. honor. sublat.* & quod extra modum fit, licet aliqua cum gratificatione conjunctum putetur, tamen prudentibus fraude carere non videtur. *Dio Cassius lib. 73.* Uti ergo metus & dolus Sponsalia vitiant *per. Dd. Commun.* ita & blanditiæ immoderatae, si ex circumstantiis appareat, fuisse tales, quæ metum aut dolum inducerent.

13 Nec sententiam nostram infringit, quod matrimonium importunis precibus contractum non dissolvatur, *uti h. cap. n. 60. seqq.* probatum dabimus, cum tanti præjudicii non sit, sponsalia re adhuc integra solvere, quam matrimonium ad exitum perductum & consummatum dirimere.

14 An autem uti ad Sponsalia ineunda licite interveniunt blanditiæ, pater filio vel filiæ sponsalia dissvadere itidem ver-
 15 bis blandis possit, dubium est? Favor matrimonii pro negativa militat, & injustum videtur, dissvadere ea, quæ ordinationi divinæ, & naturæ conveniunt, quale matrimonium esse,
 16 late probat *Cypr. de sponsal. cap. 13. §. 73. n. 2.* Verum hæc procedunt, si in totum a matrimonio ineundo filium seu filiam blandis verbis avocare tentet pater, ut si ad monasticam vi-
 17 tam blanditiis inducat, ne conjugati fiant. In nostro autem casu præsupponimus, non quod sponsalia omnino dissvadeat, sed saltem sponsalia cum Titio forte ineunda, quæ
 18 infelicia fore videt; nec tum dubitamus, quin filiæ commodo, etiam dissvadendo, invigilare possit: Dissentire enim potest pater, & nuptias filiæ impedire, si casus dissensus legi-
 19 svadere, si de sponsatione hac filiæ malæ consultum iri videat; & iudicium liberorum adhuc fragile esse solet, qui sæpius rationem in consilium non adhibent, sed cupiditatibus indulgentes amant quandoq; quod amore dignum non est, huic itaq; fragilitati mederi parentibus convenit, præsertim
 in

in negotio, in quo, ut dici solet, bis peccare non licet.
Vid. *Sanchez. de matrim. lib. 4. disp. 22. n. 7.*

Post personas, in quarum potestate sunt contrahentes, considerandæ veniunt ipsæ personæ contrahentes: Nec hæc blanditiarum parcæ esse solent, quo in partes suas trahant, cujus sponsalia appetunt, phaleratis verbis utentes, montesque aureos pollicentes. Hinc quæritur, si quis ver- 21
bis eo adduxerit virginem, ut in sponsalia consentiret, dum se divitem jactitavit sponsus, ante nuptias autem consummatas appareat, ipsum Codro esse pauperiorem, emergente ære alieno, cui nec ipsius, nec Sponsæ facultates sufficiant, an ob hanc causam sponsalia dirimi non 22
possint? Error fortunæ saltem est, si pauper sit, qui divitem se affirmabat, nec sponsalia aut matrimonium vitiat. *caus. 29. quæst. 1.* & imputatur deceptæ, quod ante, quam fidem de conjugio dederit, non accuratius in ejus conditionem, & facultates inquisiverit; hinc negativa amplectenda videtur 23
sententia. Sed contraria verior; hæc verba enim mellita mentam fraudem continent, si quis divitias mentiendo virginis alicujus nuptias sibi procurare studeat; vero simile enim est, nisi hoc modo decepta, ipsam in sponsalia nunquam fuisse consensuram; ad instar ergo contractus dolo initi hæc 24
Sponsalia dissolvuntur; quod maximam æquitatem sapit in præsentis casus sponsalibus nondum per benedictionem sacerdotalet consummatis *Cypr. de Sponsal. cap. 13. §. 35. n. 2.* 25
& *§. 58. n. 4.* præsertim si decepta fraudem remittere nolit. Quod minus dubii habet, si sub expressa hac conditione, *si dives fuerit sponsus*, sponsalia contracta fuerint *Excell. Dn. Præ-* 26
ses. tract. de Fur. Sens. disp. 10. c. 4. n. 18. Nec simplex hic fortunæ error allegari potest, cum aliud sit errare, & sibi persuadere, sponsum vel sponsam divitem esse; aliud phaleratis verbis persuaderi ad sponsalia ineunda cum illo, qui de
C 3 divitiis

divitiis gloriatur, quas non habet, hæc enim persuasio con-
 27 sensum excludit. *Cypr. d. §. 58. n. 4.* Si tamen matrimonium
 perfectum fuerit, non obstant hæc fraudes, quin matrimo-
 nium maneat firmum, ut si mulier persuaserit, se amplas ha-
 bere facultates, quas postea nullas deprehendit maritus.
Jason. in leg. pacta novissima C. de pact. Barbos. locupl. lib. II.
cap. 16. axiom. 8.

28 Clandestina autem sponsalia præprimis ad blanditias
 contrahuntur, & hæc uti alias nullius sunt efficaciam *Carpz.*
Jpr. Consistor l. 2. def. 35. ita nec blanditiis procurata effe-
 29 ctum habent. Sed quid si sponsalibus ejusmodi concubi-
 tus accesserit, annon hoc casu quid operantur, ita ut ma-
 30 trimonium subsequi debeat? Pro affirmativa facit, quod si
 ad clandestina sponsalia accesserit concubitus, illa matrimo-
 nio consummanda sunt *Carpz. Jpr. Consist. lib. 2. def. 36. 37.*
 licet parentes dissentiant; *Richt. decis. 8. n. 55. seqq.* Verum
 31 diversi hic distingvendi sunt casus. Aut enim qui sponsalia
 non solum, sed & concubitus Virgini persuasit, matrimo-
 nium denegat, ex eo, quod sponsalia fuerint clandestina;
 & hic non audiendus, sed eam, quam fide de matrimonio
 data compressit, ducere cogendus est, ita ut nec pater stu-
 pratoris dissensu suo matrimonium illud impedire possit,
 ne filii delictum pænæ eximat. *Struv. Jpr. Rom. Germ. forens.*
 32 *lib. 1. tit. 6. th. 4.* & sic prædicta regula obtinet. Aut vitata
 ejusque parentes matrimonii consummationem recusant, &
 tunc a stupratore nequicquam prætendi potest; injuria enim
 33 defloratæ, ejusque parentibus illata est, hanc remittere ipso-
 rum arbitrio relictum *vid. Cypr. de sponsal. cap. 10. §. 10. per tot.*
 34 ad dotem tamen consequendam actionem instituere pos-
 sunt. *Stephan. Fagundez. Tom. 2. in sext. præcept. Decal. cap.*
 35 *5. n. 6.* Et concessio, quod ad matrimonium stupratæ agere
 posset,

posset, hoc eveniret absurdi, quod ex delicto & dolo præmium quandoque consequi valeret, quod cum *leg. ita demum. 31. ff. de recept. qui arbitr. recep.* non convenit. E. g. esset aliquis inferioris conditionis Juvenis, qui viri cujusdam magni nominis filiam blanditiis ac persuasionibus ad connubium secum ineundum, & postmodum ad concubitum induxerat, hic si parentes inviti stupratori filiam in matrimonium collocare tenerentur, plus commodi quam incommodi ipsi inde accresceret, & hoc modo illis, quibus curta domi supellex, ansa delinquendi suppeditaretur. *Joh. a Sande Decis. Frisic. lib. 2. tit. 1. def. 4. Struv. Jpr. for. d. l.* hi enim omni studio puellis, quas blanditiis movere facile est *Tiraquell. de leg. Connub. leg. 1. n. 71.* imponere conarentur.

Quandoque etiam Proxenetæ seu nuptiarum concilia-³⁶tores momentum addunt sponsalibus. *Rubr. Cod. de Sponsal. & arrh. Sponsal. & proxenet.* Qui verba persuasoria parata habere solent ad matrimonia procuranda. Et his quidem³⁷ verbis, laudibus aliquem ornare, & parentibus vel Sponsæ futuræ commendare, & hac ratione persuadere, ut filium vel filiam dent nuptum, prohibitum non est. *Cypr. de Spon-³⁸sal. cap. 13. §. 58. n. 4.* si tamen divitem quem jactaverint, qui revera inops est, & hac ratione alterum ad nuptias phaleratis verbis induxerint, actione ad interesse ab eo, qui deceptum se queritur, conveniri posse æquitas svadet. *Cypr. d. rr. cap. 13. §. 35. n. 1.* Eadem ratione focer, si generum sua³⁹ sionibus induxerit ad filiam ducendam, promittendo, se generum velle heredem facere, & non fecerit, cum tamen gener ob eam svasionem duxisset filiam cum dote minore, atque cum alia fuisset contracturus matrimonium, actione de dolo ad interesse conveniri potest, ut putat *Aym. Cravett. cons. 192. n. 14. in fin.*

Non

- 40 Non autem semper blanditiæ adhibitæ sponsalia inducunt, quid enim si quis blande conversetur cum Virgine aliqua, de sponsalibus autem nullam mentionem faciat, quis Sponsalia diceret contracta? deficit enim hic substantiale sponsaliorum requisitum, consensus scil. per verba expressus *l. 1. ff. de sponsal. c. 25. X. eod. tit.*, & quamvis nimia familiaritas veram præsumptionem matrimonii *Tholosano synt. jur. univ. lib. 36. cap. 12. n. 17.* inferre dicatur, nedum Sponsaliorum; probationem tamen certam non facit; De animo enim contrahendi constare debet ante, quam sponsalia dici possint. Hinc nec sufficit ad sponsaliorum probationem, si quis blandiendi animo aliquam appellaverit sponsam suam, vocalis enim consensus absque mentali est
- 42 nullus; Casum pono talem *ex Cypr. de sponsal. cap. 4. §. 16. n. 3.* Titius & Seja chartis dum ludunt, jocantur, se periclitaturos, quis alterum lucrari posset, Titius aliquot vicibus victor existens Sejae dicit; Seja, ego te chartis lucratus sum, tu mea
- 43 es. Seja acceptans conditionem respondet; ita esse. Ex his verbis sponsalia facta, concludere durum foret, sunt enim blandientia saltem, & animi causa prolata, quæ non obligant. *Carpz. Ipr. Consistor. lib. 2. def. 19. David Döring. in Biblioth. Jct. voc. Adulatio.* nec verba expressa extra intentionem contrahentium quid operantur. *Surd. decis. 119. n. 24.* ut hæc vera etiam sint quoad forum interius. *Fagundez. tom. 2. in sext. præcept. Decal. cap. 6. n. 22.*
- 44 Quid autem si quis adolescens literis ad puellam datis eam blanda oratione sponsam nominaverit, annon his sponsalia probari possint? Et per epistolam sponsalia recte constitui *in leg. ult. ff. de sponsal.* deciditur, quæ etiam probantur per epistolam confessatam, cum illa fidem faciat contra eum, qui illam scripsit *Dd. in leg. Admonendi. ff. de jurejur.*

jur. Mascard. vol. 2. de probat. concl. 629. Sed hæc procedunt, si de 46
 animo contrahendi appareat, cum vero de eo non constet,
 nec hoc modo sponsalia probari affirmamus, ne literæ plus
 præstent absentibus, quam sermo præsentibus; Et hæc nostra 47
 sententia probatur *ex leg. Non epistolis 15. C. de probat.* in qua
 uti dicitur, ancillam non exinde fieri sororem meam, si lite-
 ris ad illam datis eam sororem meam nominaverim; Sic 48
 nec sponsa fit illa, quam blanda oratione talem per literas
 nominavi, sunt enim hæc honoris verba, & adulatoria, nec
 magis obligant, quam inscriptiones, quæ a non subdito Prin-
 cipi quandoque fiunt, his formalibus; *Unserm gnädigsten
 Herrn. E. Fürstl. Durchl. Unterthänigster*; hæc verba enim
 civilia magis, quam obligatoria intelliguntur, nec subje-
 ctionem denotant. *Francisc. Mantic. de tac. & ambig. con-
 vent. lib. 2. tit. 4. n. 48. Caspar. Ziegl. in Comm. ad prax. Calv. §. 49
 Landsassen.* Nec obstat argumentum *ex leg. un. §. 10. C. de
 lat. libert. toll.* deductum, quod Dominus, si apud acta ser-
 vum filium nominaverit, eum liberum faciat; Non enim
 dicitur in hac leg. servum hoc modo filium fieri, quod §. *fin.
 Inst. de adopt.* contrarium esset; sed libertatem consequi, &
 hoc ob singularem libertatis favorem receptum. *Cypr. de
 Sponsal. cap. 19. §. 24. Hillig. ad Donell. 13. 18. H.*

Contra blandientes tamen hoc modo præsumitur, ita ut a-
 liis adminiculis concurrentibus sponsalia evinci possint. *Cypr.
 d. l.* nec simpliciter confessioni standum est dicentis; *Es weren 51
 nur compliments gewesen.* Sed nulla ulteriore probatione exi-
 stente quæritur, annon ad juramentum purgatorium deve-
 niri possit? quod puto affirmandum, si de animo ejus, qui
 verba jocosa vel ore vel scriptis protulit, dubitetur, an in-
 tentione sponsalia ineundi dixerit, vel non, tunc enim suspi-
 cione aliquali reus gravatur, quam juramento purgatorio
 elidere necessum habet; alias pro Sponsalibus pronun-
 D cian-

52 ciandum; quod si tamen de joco satis constet, uti in casu
n. 42. posito, juramenti purgatorii delationi vix puto locum
esse, cum illud sine suspitione aliqua contra reum militante
haud deferatur *Carpz. pr. crim. p. 3. qu. 116. n. 58.* Nec hac in
53 parte, nisi aliæ circumstantiæ concurrant, cum *Cypr. facio,*
qui *d. tr. cap. 4. §. 16.* etiam supraposito casu juramentum hoc
reo deferri posse affirmat.

54 Ulterius dispiciendum hic de verbis blandientibus,
quæ sensum admittunt multiplicem, an si hæc concubitus
sequatur, matrimonium per benedictionem sacerdotalem
sit consummandum, ut si esset aliquis, qui, quo citius puel-
lam ad concubitum pelliceret, verbis blandientibus qui-
dem, sed quæ diversimode explicari possent, erga eam usus.
v. g. Non deferam te, quamdiu terram hanc pedibus cal-
cavero. Puella fidem de matrimonio sibi dari putans, ad
persvasiones hujusmodi sui copiam facit; qua postea ad ma-
trimonium consummandum agente, alter excipit, se de ma-
trimonio non cogitasse, sed dixisse, quod illam de serere
nolit, quamdiu terram hanc pedibus calcaret, cum calceos
55 terra impletos habuisset? Et dubium non est, quin eam du-
cere cogendus sit, quam phaleratis verbis dolose illexit,
Leonard. Less. de J. & J. lib. 2. cap. 10. dub. 3. n. 20. seq. Utus
enim verba sint flexiloqua, eo sensu tamen accipienda sunt,
quem usus communis approbat. *l. Labeo 7. §. 2. ff. de supel-
lect. leg. & promissionis ambiguae interpretatio contra eum
facienda, a quo profertur, & sic pro matrimonio Panor-
mit. in cap. tua nos. n. 1. & cap. ex literis. X. de sponsal.*

56 Nonnunquam sponsalia plane sunt prohibita, ob blan-
ditias præsumptas & concussionis metum. Sic inter pu-
pillam & tutorem curatoremve sponsalia non recte con-
trahuntur, cum illa facile persuaderi possit, ob potestatem,
quam

quam tutor in pupillam habet, & sic conjunctione hujusmodi fraus administrationis tegeretur. *leg. 7. in fin. & t. tit. C. de interd. matrim. inter pupill. & tutor.* quod tamen usu non observatur. *Gutierrez. de tutel. part. 2. cap. 12.* Eandem ob 57 causam interdicta sunt sponsalia inter provinciæ Præsides, & ejus Jdictioni subjectas. *r. t. C. si quacunque præd. potest. & c. 58* Et licet *leg. 38. ff. de rit. nupt.* videantur permissa *in verb. quamvis sponsare non prohibeatur.* ex subsequentibus tamen apparet, illa solo mulieris dissensu facile dissolvi posse, & si valeant, ex ratificatione potius tacita tempore, quo administratio finita est, subsistant, quam ex priori contractu; nuptiis enim prohibitis, & sponsalia prohibita esse solent *leg. Tutor. 15. ff. de sponsal.* quo facit textus *in Synopsi βασιλικῶν lib. 28. tit. 1. cap. 20.* Οὐ χεὶ τῆς ἀρχοντας ἐξ ἐκείνης τῆς ἐπαρχίας ἧς ἀρχοῦσι, μνηστεύσασθαι. quem vertit Joan. Leunclav. *Præsides in ea provincia, quam administrant, sponsalia contrahere non debent.* Verum nec hæc 59 prohibitio hodie obtinet, nisi provincialis mulier se vi aut metu nuptiis consensisse affirmet. *Anton. Perez. in Cod. d. t. si quacunque præd. potest. & c. n. 2. in fin.*

Matrimonium ipsum quod attinet, quæritur, an blanditiæ seu preces importunæ ad matrimonii annulationem causam sufficientem præbeant? Ratio decisionis in eo vertitur, an hæc inducant metum in virum constantem cadentem, talis enim annullat tantum matrimonium. Quod affirmant quam plurimi ex eo, quod semper per importunitatem gesta in jure rescindantur, quæ rescissio non obtineret, nisi metum justum involverent, quos late adduxit, *Sanchez. de matrimon. lib. 4. disp. 7. n. 4.* Alii tamen, cum quibus *Sanchez. d. l. n. 5.* facit, importunas preces cum metu reverentiali conjunctas requirunt, ut metus dicatur justus, unc enim ex una parte importunitas, & ex altera parte re-

verentia personæ petentis fortiter urget, quæ duo conjun-
 ctum considerata etiam constantem virum cogere possunt.
 64 *Job. del. Castell. p. 3. contr. jur. quot. cap. 1. n. 119.* hinc matri-
 monium hoc modo contractum annullatur, ut si parens pre-
 cibus importunis quotidie vexaret filiam, quo cum Titio
 matrimonium iniret, filia vero ex metu reverentiali ma-
 65 trimonium contraheret, vere enim coacta videtur *Sanct.*
d. l. quando autem hæc concurrere dicantur, optime judicis
 66 arbitrio relinquitur. *Job. del. Castell. n. 120. in fin.* Et hæc
 multo magis verificantur in blanditiis Principum; An autem
 importunæ quoque esse debeant, an quandoque sufficiant
 67 simplices ad matrimonii rescissionem, dubitatur? *Gloss. in*
leg. un. verb. pignora C. si rector provinc. statuit non esse matri-
 68 *monium*, quando contrahentes blanditiis Principum in-
 ducti sunt ad illud, cum illorum preces justum metum in-
 ducant, uti *ex cap. præced.* patet. Sed hæc simpliciter vera
 non sunt, cum alias Principi nihil petere liceret, si blandi-
 69 tiæ seu preces ipsius semper justum metum incuterent. Di-
 stinguiamus itaque in præfenti quæstione; aut Princeps, qui
 blanditiis matrimonium alicui perſuadet, tyrannus est, qui
 in non obtemperantes precibus ipsius sævire sœvit, & sim-
 plices sufficiunt blanditiæ, ut metus dicatur illatus, qui matri-
 70 monium annullet, de quibus intelligenda *Gloss. alleg. tunc*
enim tacitæ minæ blanditiis istis insunt Sanchez. d. l. n. 3.
 modo probetur consuetudo male tractandi, alias enim non
 71 præsumitur. *Menoch. de præsumpt. lib. 5. præf. 1. Mascard. de*
probat. concl. 193. n. 6. Aut princeps est bonus, de quo hoc
 non constat; & eadem requiruntur ad rescissionem matrimo-
 nii quæ in præced. quæstione. *arg. l. fin. C. de his quis vi metus ve.*
Tiraquell. tom. 7. de pæn. temper. aut remitt. caus. 35. n. 9.
 72 Matrimonio soluto de dotis repetitione ante omnia
 solet agi. *t. t. ff. solut. matrim. dos. quemadmodum repetat.* ut autem
 illam

illam repetere possit, illatam esse, debet prius probare mulier
Dn. Struv. synt. jur. civ. exerc. 30. tb. 55. nec confessione ipsius 73
 mariti, dotem illatam esse, a probatione relevatur, cum hæc
 ob blanditias maritales videatur suspecta, in casum si cum
 Creditoribus mariti concurrat. *Dn. Brunnem. in præl. publ.*
de Process. liquidat. cap. 5. §. 32. heredibus tamen, si confessio ta- 74
 lis donandi animo facta, & morte confirmata fuerit, præju-
 dicat *leg. 2. C. de dot. caut. non. numer.* In jure feudali Saxo 75
 nico specialiter receptum, ut illatione dotis ejusque in feudi
 utilitatem versione probata, jus quoque retentionis conse-
 quatur vidua Vasalli in bonis feudalibus, quæ possidet, donec
 dotalitium ipsi constitutum fuerit. *Dn. Præses tract. de Success.*
tit. de success. conjug. art. 2. §. 9. 10. Sed si blandis verbis ab 76
 heredibus, quasi dotem statim sint soluturi, pervasa de pos-
 sessione discefferit, quodnam remedium viduæ competat,
 quæritur? Et previbus; mandata sine clausula eam ad recu-
 perandam possessionem, unde fuerit dejecta, obtinere
 posse puto. *Vid. Disput. Inaugur. de Judic. possessor. cap. 3. n. 31.*
sub præsid. Excell. Dn. D. Rhetij habita.

Mortuo altero conjugum superstes ad secunda vota 77
 nonnunquam transit, quæ blanditias novercales habent in
 jure nostro sinistre notatas; Novercæ enim privignis censen-
 tur in festæ. *Scip. Gentil. de secund. nupt. cap. 9.* & blandiri di- 78
 cuntur novis maritis in præjudicium liberorum prioris ma-
 trimonii, uti affectus Novercarum suspectos collegit *Bur-*
chard. Berlich. de Jur. Noverc. part. 1. art. 5. sect. 5. n. 344. seqq. 79
 quarum blanditiis etiam facile favent mariti, ut a paterna
 priorum liberorum affectione abducantur, cum ii, qui novis
 amoribus se implicant, omnia eo referre cogantur, ut pro-
 mereantur gratiam ejus, cui placere student. *Homer. Odysf. 15.* 80
 quod proverbio exprimunt Germani; *Wer eine Stieff-*
Mutter

Mutter hat, habe auch einen Stieff-Vater. & huc incli-
 nant *l. non est enim 4. ff. de inoff. testam. l. 22. in fin. C.*
de administ. tutor. l. 10. §. fin. de secund. nupt. Nov. 22.
cap. 20. §. 1. & cap. 25. in med. Add. Burchard. Berlich. d. tr.
 81 *p. 2. art. 3. sect. 16. n. 1091. seqq.* qua de causa moti Juris Lu-
 becentis conditores, sanciverunt, ut ante, quam per secun-
 das nuptias in domum adscisceretur Noverca, certialiquid
 ex communibus bonis præciperent liberi prioris matrimo-
 82 nii, ne postea delinimentis novercalibus defraudarentur.
Mev. ad Jus Lubec. part. 2. tit. 2. art. 2. n. 18. seqq. & ingenere,
 quicquid pater facit contra filios habentes Novercas, id per-
 svasionibus novercalibus fecisse præsumitur secundum *Dd.*
commun. Barbos. locuplet. lib. 12. cap. 23.

83 Progredior ad tutelam, in qua blanditiarum effe-
 ctu in totum non destituimur; Maritus uxori curator consti-
 tui jure civili nequit *l. 2. C. qui dare tutor.* non aliam ob ratio-
 nem, quam ne, dum vel propter blanditias mariti nolit, vel
 84 propter metum non audeat ab eo rationes exigere uxor, ad-
 ministrationis fraus tegatur. *Arnold. Vinn. ad Inst. de Excus.*
tutor. §. 9. n. 2. Quod tamen moribus mutatum, secundum
 85 quos passim receptum, maritos uxorum Curatores esse legi-
 timos *Dn. Brunneman. Exerc. 5. tit. 25. in fin.* Ob blanditias
 quoq; factas restituitur interdum filia contra matrem secun-
 85 do nubentem, quæ tutrix fuerit, ut si persvasa ad acceptila-
 tionem eorum, quæ matris administrationi commissa,
 86 cum tamen rationem non reddidisset mater. *Nov. 155. cap. 1.*
 His ipsis circa personas adjungere lubet quæstionem, An
 Administrator extra locum administrationis in ædib9 Domi-
 ni rationes reddere teneatur? Quod negamus, ob rationem,
 tum quod in loco administrationis rationes ipsi sint facilio-
 res; tum quod in ædibus Domini blanditiis forte, vel coacti-
 one ad signanda ea, quæ signanda non forent, moveri posset.

Fran.

Francis. Münnoz de Escobar. de ratiocin. administr. cap. 7. n. 4.
Reliqua quæ de personis addi possent. in cap. 5. tradam.

CAPUT. III. DE JURE BLANDITIARUM CIRCA CONTRACTVS. SUMMARIA.

AN blanditiis inter vivos ac-
 quirere permissum sit. n. 1. 2.
 Quando ad blanditias Principis con-
 trahens per metum contraxisse
 dicatur n. 3.

Donatio eblandita valet n. 4.

Limitatur quoad conjuges n. 5. 6.

Nec non quoad focarias militum. n. 7.

Ratio cur donatio inter conjuges
 prohibita n. 8.

Hac ratione cessante etiam permit-
 titur inter conjuges n. 9.

An senex licite donet adulescentulæ
 uxori, vel plebejus nobili? n. 10.
 seqq.

An maritus legatum repudiare
 possit in favorem uxoris. n. 13.
 seqq.

Qui blandiendi animo, se quid do-
 naturum, promittit, non obliga-
 tur. n. 17. seqq.

An donatio importunis precibus e-
 licita valeat n. 20. 21.

Quid juris in ejusmodi donationi-
 bus a Principe factis. n. 22. seqq.

Donatio ad dolosas persuasiones fa-
 cta non valet n. 24.

De blanditiis Decretorum n. 25.

An in mutuo a Bancum rupturo
 fraudulenter eblandito domini-
 um transferatur queritur. n. 26.

Ratio dubitandi n. 27.

Affirmatur. n. 28. seqq.

An fidejussio blandiendi animo fa-
 cta sit obligatoria n. 32. seqq.

Uxor non potest fidejubere pro
 marito ob præsumptas blanditi-
 as. n. 36.

Nec renunciatione Sct. Vellej. fa-
 cta n. 37.

Non se valide obligat pro marito
 tanquam correa debendi n. 38.

Quid jure Lubec. obtineat remis-
 si- ve n. 39.

An in emtione venditione licita sint
 blanditia. n. 40.

Di-

Distinguitur. n. 41. seq.

Præstibus Provinc. cur prohibitum sit a provincialibus emere n. 43. seq.

An blandis verbis pellicere liceat

Emtorem ad emendum. n. 45.

Ob læsionem ultra dimidium venditio rescinditur. n. 46.

Taxantur blanditiæ fraudulenta n. 47. seqq.

Blanditiæ Principum comparantur mandato. n. 50.

An debitori Vigilanti solutum reliqui Creditores revocare possint. n. 51.

Distinguitur an bona solutione facta jam possessa fuerint, an non. n. 52.

Posteriori casu subdistinguitur. n. 53. seqq.

Statutum Jur. Lubec. refertur. n. 56. 57.

- 1 **P**ersonas excipiunt res, circa quas vel inter vivos vel ultima voluntate disponimus. In dispositione inter vivos blanditiæ sunt permittæ, adeo ut nequidem a Principe factæ simpliciter reprobandentur *leg. ult. C. de his, quæ vi metusve. Joh. del Castil. p. 3. controuv. jur. cap. 1. n. 122. cum in d. leg. ult.* Venditiones, donationes, transactiones, quæ per potentiam extortæ sunt, infirmari præcipiantur; non E. quæ blanditiis modicis obtentæ, cum verbum *extorquere* violentiam expressam denotet. *Vid. Thom. Sanchez. de matrim. lib. 4. disp. 7. n. 1. & ibi alleg. Joh. del. Castil. d. l. Add. Fétiss. Dn. Brunnem. ad. d. l. ult. C. de his quæ vi metusve* (quanquam alias ad preces seu blanditias
- 3 Principis enixas contrahens per metum contraxisse dicatur, præsertim si non solum in subditos precibus non obtemperantes sævire solitus fuerit, sed & expresse se in casum inobedientiæ id facturum dixerit. *Tusch. concl. præct. jur. tom. 6. concl. 484. n. 1. seqq.*) Hinc donationem blanditiis cum moderatione quadam adhibitis provocare licitum, teste *Tholos. synt. jur. univ. lib. 39. cap. 9. n. 13. Barbos. locupl. lib. 4. cap. 49. & lib. 14. cap. 31. ax. 1. in fin.* præsuppositis tamen casibus, quibus donationem in genere leges permittunt; nam si hæc in totum pro-

prohibita nec blanditiis elici potest; unde si conjuges invicem blandis verbis ad donandum se alliciant, donatio est invalida, cum regulariter etiam his non adhibitis haud valeat. *leg. 1. ff. de donat. inter vir. & ux.* ob praesumptionem juris, ne mutuato (Seu mutuo. *Gothofred. in not. ad d. leg. 1. lit. a.*) amore invicem spoliarentur, donationibus non temperantes, sed profusa erga se facilitate. *Marsupia enim amantium*, ut habet proverbium, *ligantur porri folio*. Cum, quo ardentius quis diligit, eo profusior in amatum sit. *Burchard. Berlich. de Jur. Noverc. p. 2. art. 2. sect. 14. n. 836.* unde eleganter dicitur; *Animum amantis magis esse, ubi amat, quam ubi animat. Joan. Azor. Inst. moral. lib. 3. cap. 5.* & nimium quantum ad blanditias propendent conjugati. *Wissenb. ad ff. p. 1. disp. 47. tb. 1.* Quanquam autem miraculi loco haberi velint, cum mulier donat. *Bald. in leg. si a sponso. in fin. C. de donat. ante nupt. Barbos. locupl. lib. 11. cap. 55. ax. 2. Decian. cons. 32. n. 7. vol. 3.* Creditur tamen, facile, sicut mulierem viri, sic & virum uxoris liberalitatem provocare posse *ll. fin. ff. & C. si quis aliq. test. prob.* Imo facilius, cum ob stagi-
le judicium haud difficulter a marito allici possit, juxta ver-
sus Ovidii:

*Ut corpus tenerum, sic mens infirma puellis,
Fortius ingenium suspicor esse Viris*

Quomodo enim facultates sibi denegabunt conjuges mu-
tuo, qui cupidinis illecebris pervicti propria concedunt
mutuo corpora? *Tholos. synt. jur. univ. lib. 9. cap. 25. n. 9.* quippe
nihil furore amoris vehementius, inquit Justinianus, quem
retinere Philosophiae est perfectae *Nov. 75. c. 4.* Nec solum
quoad conjugatos hoc dispositum, sed ne quidem militum
in focarias, seu concubinas donationes lege approbantur,

E

ex

ex ratione leg. 2. C. de donat. inter vir. & uxor. ne factis adulationibus bonis spoliarentur. cum affectionis gratia in alias meretrices donationes factæ jure civili valerent. leg. Affectionis. 5. ff. de donat. Ratio E. prohibitiva hujus donationis principalis fuit, ne blanditiis nimium tribuens alter conjugum ad egestatem perveniret, & amorem linqueret, d. leg. 1. ff. de donat. inter vir. & uxor. Perez. ad Cod. b. r. n. 10. in fin. hæc enim necessario invicem se consequuntur, amor nimius profusam facit liberalitatem, inde paupertas & inopia, ex inopia demum amicitiae deliquium. Tholos. synt. jur. un. lib. 28. cap. 10. n. 1. qua ratione cessante & ipsa legis dispositio cessat. leg. 5. §. 16. ff. de donat. inter vir. & uxor. & ibi Magnif. Dn. Brunnem. n. 11. hinc donatio reciproca quatenus est æqualis l. 7. §. 2. ff. de notat. inter vir. & uxor. valida censetur Gail. 2. observ. 40. Berlich. l. 2. concl. 15. n. 11. Carpz. p. 2. const. 13. d. 18. valent strenæ & Xenia modica. Carpz. d. p. 2. c. 13. def. 20. & seq. neque dignitatis adipiscendæ causa marito donare uxor prohibita l. 40. & seqq. ff. d. t. in quantum scilicet dignitati consequendæ sufficit, non ulterius. Dn. Brunneman. ad dd. leg. n. 1. adeo ut his quoque casibus blandiendo donationes aucupari possint personæ matrimonio junctæ. Quæritur autem hic, an justa pronuncianda donatio, quam senex in uxorem adulescentulam & plebejus in nobilem uxorem confert? Adfirmandum videtur, cum sit remuneratoria, & reciproca quædam donatio, quam justam diximus, est enim in compensationem senectutis aut ignobilitatis, cui sententiæ etiam adstipulantur Perez. in Cod. de donat. inter vir. & uxor. n. 10. Fachin lib. 3. controuv. 80. Tusch. tom. 2. pract. Concl. concl. 691. n. 22. seqq. Tiraq. tract. de nobil. c. 18. n. 19. & de LL. connub. in Leg. 5. gloss. 1. p. 5. n. 9. Tholos. synt. jur. univ. lib. 28. cap. 10. n. 8. & seq. qui tamen in fin. nuptias senum

senum cum Juvenibus ineundas ob periculum castitatis
disfvadet. Sed contraria sententia verior, cum & lege & ra- 12
tione, quæ hanc donationem ut reciprocam admittat, de-
stituamur, teste *Magnif. Dn. Brunnemann. in Comment. ff. ad*
leg. 7. de donat. inter vir. & uxor. n. 4. Wissenb. ad ff. p. 1. disp. 47.
th. 9. cum ibi allegatis Dd.

Diximus donare haud licere conjugi ob metum, ne pau- 13
perior fiat donans, quid ergo si maritus blandiatur uxori, le-
gatum vel hereditatem repudiando, ut uxori substitutæ ac-
quiratur, an ista donatio inter prohibitas censenda? primo 14
intuitu affirmari posset, cum repudiando id, quod ex volun-
tate testatoris acquirere poterat, effectu fiat pauperior. Ve- 15
rum in *leg. 5. §. 13. ff. de don. inter vir. & uxor.* expresse decisum,
pauperiorem haud fieri, qui non acquirit, sed qui de patri-
monio suo deposuit. add. *l. 31. §. 7. d. t. l. 6. pr. ff. quæ in fraud.*
Cred. licita ergo in favorem uxoris repudiatio illa. Nec 16
obstat, quod donataria locupletior reddatur, cum hæc duo,
ut invalida sit donatio, conjunctim vequirantur. 1. ut donans
fiat pauperior. 2. ut donatarius vel donataria fiat locuple-
tior; und horum deficiente donatio non est prohibita.
Dn. Brunnem. ad leg. 5. ff. de donat. inter vir. & uxor. n. 11. in fin.
& tanquam inter nimium amantes, non quasi malevolos, ne
alter locupletior fieret, leges donationes conjugum coercu-
ere *leg. 31. §. 7. d. t.*

Sed ut donatio eblandita teneat, consensus seri⁹, & animus 17
se obligandi a parte donantis adesse debet, adulatoria enim
verba haud obligant, *Caspar. Klob. de contrib. cap. 7. n. 119.* hinc
donare rogat⁹ si dixerit se non solum hanc, sed & aliam quam 18
vis rem donaturum, ne quidem ad rem illam certam donan-
dam obligari potest. *Döring. in biblioth. Jct. voc. Adulatio.* nec
quicquam facit, quod jocus extrinsecus accedere videatur, 19

quæ autem extrinsecus accedunt, consensum non vitare dicantur. *leg. quæ extrinsecus. 65. de V. O.* hunc enim extrinsecus saltem accedere negamus, & insuper in *d. leg. 65.* longe aliud a nostro casu proponitur, dicitur enim tantum modo, quod sermo intermedius, inter interrogationem & responsionem prolatus, licet nihil commune habeat cum negotio, quod agitur, non interrumpat tamen continuam interrogationis & responsionis conceptionem; conveniens ergo hic responsio, & certa animi deliberatio adest, quæ in joco exulat. vid. *Goed. de contrab. & commit. stipulat. cap. 3. concl. 6.*

- 20 Non autem hæc blanditiarum approbatio ad importunas preces extendenda, ut ut enim hæc mellita quoque verba contineant, ob frequentiam tamen suspectæ sunt, & coactionem potius, quam liberam voluntatem involvunt, ut donationes per tales preces seu blanditias obtentæ, quasi metu
- 21 factæ rescindantur. Sic donatio a marito uxori facta ex frequenti mulieris petitione adeo invalida, ut nec morte confirmetur, cum invito concedente videatur extorta. *Petr. Rebuff. in Comment. ad Const. Reg. tom. 2. de Rescript. art. 1. gloss. 3. par importunité des requirants. Blad. in l. 1. C. de petit.*
- 22 *bonor. subl.* Nec hæc in privatis solum, sed etiam principibus eodem modo se habent, cum enim & hi per importunas, & inverecundas petentium sollicitationes sæpius molestantur. *Nov. 18. cap. 5. in pr. l. 1. C. de pet. bonor. subl.* ut a talibus importunitatibus se liberent, ad donandum coacti præsumuntur. *Joan del. Castell. contr. jur. p. 3. cap. 1. n. 115. & merito, licet alias non revocent semel donata (cum hoc Majestatis Imperialis proprium non sit Nov. 10. §. sed apparuerunt. 1. & Nov. 81. cap. 2. in fin.)* per importunitatem con-
- 23 cessa revocant, *Rebuff. ad Const. Gall. d. l. quæ importunitas intervenisse quoque præsumitur in concessionibus magnis, & pro-*

& provisionibus factis initio adepti regni *Rebuff. d. l. & tom. 3. tit. de ne donner benefice, office & c. art. 1. gloss. 1. n. 9.* hinc nullius momenti, nec princeps eas observare tenetur. *cap. intellectionis. X. de Jurei.* Multominus per dolosas persuasiones donata 24 acquiruntur, ne ex dolo quis cum alterius damno locupletetur. *l. 1. §. 1. ff. de dol. mal. & met. except.* unde Notarius, si delenificis verbis quem ad donandum induxerit, ipsi persuadens donationem, pro lubitu revocari posse, confecerit autem instrumentum de donatione irrevocabili, donatio invalida dicitur. *Aym. Cravett. cons. 192. n. 13. Tusch. pract. Concl. Jur. tom. 6. concl. 322. n. 3.*

Pergo ad contractus proprie ita dictos. Inter reales 25 occurrit contractus mutui, cui haud infrequentes sunt blanditiæ, præprimis dolosæ, quid enim vulgarius hoc seculo Decoctoribus, quam eblandiri nummos mutuo dandos tempore, quo jam bancum rumpere minantur, in contractibus se dulces & affabiles ostendunt externe, ut eo commodius bonis & pecuniis mutuo datis mercatores probos exhauriendo defraudare, & naso suspendere possint; domi h. e. intus habentes animum falsiloquum, falsificum, falsijurium, domi dolos, domi delenifica facta, domi fallacias, domi habentes hortum & condimenta ad omnes mores maleficos; uti graphice illos depingit *Joh. Marquard. de Jur. Mercat. & Comm. singul. lib. 4. cap. 9. n. 23. & seqq.* Quæritur ergo quid 26 juris, si talis Decoctor jamjam foro cessurus mutuum eblanditus fuerit a Titio dolosis persuasionibus inducto, an dominium pecuniæ mutuo datæ translaturum fuerit? Nega- 27 tiva maxime videtur plausibilis, dolo enim fuit inductus ad mutuo dandum Creditor, nec consensum addidit, cum eum dolus excludat *l. Et eleganter. 7. ff. de dol. mel.* consensus autem etiam in mutui datione necessarius sit *l. 3. §. 1. ff. de O & A.*

- 28 Verum cum stricti juris sit hic contractus, etiam hoc casu dominium transferri putamus, quippe in illis contractibus, qui stricti juris sunt, dolus tantæ efficaciam non est, ut, etiam si contractui causam dederit, illum annullet. *l. 36. ff. de V. O. Dn. Struv. Synt. jur. civ. exerc. 8. tb. 32. Hahn. ad Wesenb. ff. de dol. mal. N. I.* hinc nec vindicari potest pecunia mutuo data,
- 29 cum contractus subsistat. Et quamvis sint, qui negent stricti juris contractum esse mutui dationem, ex eo, quod omnes hodie contractus bonæ fidei esse videantur, hi tamen refelluntur verbis *Leg. Sancimus 27. C. de Testam. Quod mutatum non est, quare stare prohibetur? Dn. Brunnem. §. 28. Inst. de Action. Ex. 28. p. 254.* nec juvat contrariæ sententiæ addictos, quod in *Recess. Deput. Spir. de Ann. 1600. §. So viel nun 152.* in mutuo usuras ex mora deberi, decisum sit, hoc autem b. f. contractibus saltem competat, ut ob moram usuræ præstentur. *l. 17. §. ex locato 4. ff. de usur. l. 3. C. eod.* additum enim hoc saltem contractui mutui, non naturam omnino mutatam, inde sequitur. Sed ne calliditas propria debitori contra naturalem æquitatem prodesset, *l. 1. pr. ff. de dol. l. 38. ff. de R. V. l. 11. §. 1. ad Exhib.* alio remedio Creditori succurritur, datur enim de dolo actio, qua repetat mutuo datum. *d. l. 36. ff. de V. O. Dn. Struv. d. l.*
- 30
- 31
- 32 Mutuo plerumque majoris securitatis gratia accedere solent fidejussores, qui si blandiendi animo intervenerint, non tenentur. *Döring. in bibl. JEt. voc. Adulatio,* substantiali fidejussionis, consensu sc: deficiente, qui enim per jocum & animi causa quid profert, non id velle videtur, quod dicit, nec se obligandi animum habuisse præsumitur *leg. obligationum 3. §. 2. ff. de O. & A. add. l. 3. §. 3. ff. de injur.* unde quam optime *Varro de ling. lat. l. 5. Non, inquit, spondet ille statim, qui dixit, spondeo, si jocandi causa dixerit, neque agi potest cum*
- 33

cum eo ex sponsu. Ita quisquis in tragædia dixit; Meministine te despondere mihi gnatam tuam? quod sine sponte sua dixit, cum eo agi non potest ex sponsu.

Si quis igitur rogatus ut fidejubeat pro aliquo in 100, 34
respondeat, se non solum pro hac summa fidejussurum, sed
etiam pro alia qualibet, non obligatur, si de animo jocandi
constiterit, *argum.* eorum, quæ jam supra de donatione di-
ximus. quamvis alias, si plus quantitate promissum a fide- 35
jussore, in concurentem quantitatem teneatur, quod æquis-
simum & receptissimum dicit *Dn. Brunnem. in Exerc. ad Inst.*
exerc. 19. §. 5. in pr. Alii vero se obligare parati ob præsum- 36
ptas blanditias intervenire haud possunt, quales sunt fæmi-
næ, quæ in tantum pro maritis intercedere prohibentur, ut
intercessionibus istæ ipso jure nullæ sint. *Auth. si qua mulier.*
C. ad Sct. Vellej. quanquam alias pro extraneo factæ valeant,
& per exceptionem Scti Vellej. saltem elidantur. *z. r. ff. &*
C. ad Sct. Vellej. cum enim mulieres minorum instar blan-
ditiis & pollicitationibus facile seduci, videret Iprudencia,
quo facilius ex amore erga maritum pro eo spondere, sibi-
que pauperiem *certam facilitatis fidejubendi pedissequam.* *Ja-*
son in l. contra juris §. fin. ff. de pact. attrahere præsumuntur,
eo magis ipsis subveniendum censuit. *Castrens. in Auth. si qua*
mulier. n. 2. & ibid. Salicet. nec juvat quid jure communi, re- 37
nunciassent huic Sct., cum eadem facilitate ad renunciandum,
qua ad intercedendum induci possit. *Barbos. locupl. l. 11. cap.*
45. n. 6. licet jurato *per leg. non dubium. 5. C. de legib.* quod ta-
men Jure Canonico secus, illud enim juramento acceden-
te intercessionem vim obligandi tribuit. *Dn. Struv. synt. jur.*
civ. ex 21. tb. 11. Imo fidejussio licet expressa non sit, modo 38
ex facto intelligi possit; ut quando uxor se obligat cum ma-
rito in eodem instrumento tanquam correa debendi,
adhuc

adhuc valet prohibitio, cum color videatur quæsitus a par-
 39 te mariti *Gail. 2. observ. 89. n. 1.* Quid Jure Saxonico & Lu-
 becenſi obtineat tradunt *Dn. Struv. d. l. tb. 10. & Mev. ad Jus*
Lubec. lib. 1. tit. 5. art. 7. n. 102. ſeqq.

40 In reliquis contractibus realibus blanditiæ ita com-
 mode intervenire non poſſunt, nec ſpeciale quid circa illas
 conſtitutum, ideoque de illis nihil addo. Circa conſenſuales
 tamen contractus quandoque videntur magis frequentatæ,
 præprimis in emtione venditione; unde quæritur an huic
 41 contractui licite interveniant blanditiæ? Duo hic diſtinguen-
 di ſunt caſus, blanditiæ enim adhibentur, aut quoad contra-
 ctum ineundum, aut quoad rem in contractum deductam.
 42 Priori caſu blanditiæ ſunt licitæ, cum conſenſum, qui in
 emtione venditione requiritur, non excludant; modo ſint
 43 modicæ, non dolosæ; dolo enim inductus conſentire non
 videtur; aut metus præſumptivæ, quales videntur illo-
 rum, qui poteſtate aliqua in venditorem gaudent, ut Præ-
 fidum provinciæ, quibus eam ob cauſam in provincia,
 cui præerant, emere prohibitum erat. *leg. non licet.*
 44 46. & *l. qui officii. 62. ff. de contrah. emt.* cum vel blandi-
 tiis vel metu imperii ad vilius vendendum facile induci
 poſſent ſubditi *d. l. 46. & ibi Dn. Brunnem. n. 1.* & hinc ad
 preces Principis contrahens ad reſciſſionem contractus
 quandoque agere poteſt, ſi Princeps precibus haud paren-
 45 tes male tractare ſueverit. *Card. Tusch. concl. præct. jur. tom.*
6. concl. 484. n. 1. ſeqq. Poſteriori caſu fiunt blanditiæ, ſi ven-
 ditor rem vendendam laudaverit, & eo modo verbis pelle-
 xerit emtorem, ut rem iſtam ſibi compararet, nec hæ prohi-
 bitæ ſunt, nam

Laudat, venales qui vult extrudere merces

Licet carius exinde vendat; cum in emendo vendendo na-
 turaliter ſe circumſcribere liceat *l. 22. §. 3. ff. locat. cond. modo*
 ſimpli-

simplicitati emtoris adscribi possit, quod tam credulus fuerit. *l. ea quæ commendandi. 43. ff. de contrab. emt. l. Sciendum. 19. ff. de Ædil. Edict.* idque ob rationem politicam, ne commercia turbentur. *Dn. Brunnem. add. ll.* qui tamen in foro conscientiae talem venditorem, nisi excessum pretii restituat, tutum fore negat *add. l. 19. n. 4.* Quod si vero ultra dimidium læ- 46
sus fuerit emtor, *ex l. 2. C. de rescind. vend.* ad rescissionem contractus etiam in foro civili agere poterit. Non autem li- 47
citas in emptione venditione blanditias extendimus ad casus, quibus fraudes in se continent, tum enim pœnam merentur potius blandientes quam præmium. Sic si quis non pri- 48
vilegiatus in loco, ubi pro rebus comparandis accisa esset solvenda, personam ab hac immunem blandis verbis induceret, ut nomen suum emtioni interponeret, quo sub tutela hujus ipse a pretio illo pro re emta præstando eximeretur, puniendus utique ob fraudem fisco illatam; uti hanc practicam in A- 49
cademiis Holland. sæpius committi, dum persvadentur Studiosi certo modo privilegiati ab Hospitibus, ut vina eis interposito suo nomine procurent, probat *Anton. Perez. C. de navib. non excusand. lib. 11. n. 7.* Mandato quoque assimilantur 50
nonnunquam blanditiæ, si sint Principum, de quibus nos in cap. 6. agemus.

Et hæc de contractibus, quatenus nostro inserviunt proposito, dicta sufficiant. Ordinis ratio postulat, ut etiam quid ratione distractus blanditiæ valeant, videamus. Maxime autem naturalis ab obligatione se liberandi modus est solutio, de qua quæritur, an si pluribus existentibus Creditoribus unus ex illorum numero blanditiis induxerit debitorem, ut ipsi solvat, reliquis Creditoribus postea suum consequi haud valentibus, solutum restituere teneatur? Videndum hic an 52
bona debitoris solutione facta jam possessa fuerint, an vero

F

non.

non. Si possessa fuerint, solutio eblandita ab uno Creditorum pro nulla habetur *leg. 6. §. 7. ff. quæ in fraud. Creditor.* ubi additur ratio, quod non debuerit cæteris præripere post bona possessa, cum jam par conditio omnium Creditorum facta esset. vid. *Mev. ad Jus Lubec. lib. 3. tit. 1. art. 3. n. 25.* Si vero non possessa fuerint bona, aut is, qui solutionem petiit & impetravit, minus privilegiatus est aliis, & tenetur ad restitutionem ejus, quod sibi solutum est, uti *Mev. d. l. n. 2.* multis auctoritatibus & juris textibus probat. Ut ut enim vigilantibus jura scripta *l. 24. ff. quæ in fraud. Cred.* & suum recipere cuique liberum sit, *l. 21. in pr. ff. de pecul.* salvo tamen jure tertii, & justius petentium id fieri debet. *Excell. Dn. Rhetius in Diff. de non gratificand. cap. 2. tb. 16.* quod intelligendum, si is, qui ad restitutionem agit, suum alias consequi non valeat. *l. 6. §. ult. in fin. ff. de reb. autor. Jud. possid. Dn. Struv. synt. iur. civil. Ex. 44. tb. 81.* Aut æque privilegiati sunt, & tunc distinguendum, an pluribus simul instantibus solutionem quis impetraverit per gratificationem debitoris; & tenetur ad communicandum solutum cum aliis Creditoribus. *l. 6. §. 2. ff. de reb. autor. Jud. poss.* an vero quis sibi vigilaverit, aliis exactiorem negligentibus; & hoc casu licitum est blanditiis etiam movere debitorem ad solvendum debitum *arg. d. l. 24. §. quid ergo. in verb. si non extorserim, non revocetur. ff. quæ in fraud. Cred.* cum enim extorsio saltem & compulsio privata prohibita sit, blanditiæ erunt permissæ, nec refert an sciverit Creditor, tempore solutionis debitorem amplius solvendo non fuisse. *leg. 6. §. 7. ff. quæ in fraud. Cred.* cum & hoc casu vigilantiam jura concedant. *Dn. Rhetius d. diff. cap. 2. tb. 17.* Jure Lubecens. hoc speciale est, quod debitor obæ-ratus decumbens nullo modo uni Creditori præ aliis solutione gratificari possit, uti *ex art. 3. tit. 1. lib. 3.* probatur. in verb.

verb. Lieget ein Mann in Schulden vortiefft auff seinem Todtbette, so hat er keine Macht etwas zu bezahlen, zu geben, vorthail zu thun, oder zu gratificiren. &c. Ratio hujus statuti 57 est evidens, tum ut evitentur fraudes Creditorum, quibus moribundum ad quodvis movere haud difficile erit; tum quod bona ipsius eo tempore, quo morti vicinus est, jam habeantur quasi possessa. *Mev. ad d. art. n. 36. seqq.*

CAPUT. IV.
DE
JURE BLANDITIARUM CIRCA
ULTIMAS VOLUNTATES.
SUMMARIA.

<p>Blanditiae in ultimis voluntatibus sunt permiffae. n. 1. 2.
 <i>Etiam quo ad forum interius n. 3.</i>
 <i>Ampliantur praedicta. n. 4. 5.</i>
 <i>Blanditiis impediens testamenti factionem contra leges non peccat. n. 6. 7.</i>
 <i>Idem juris si quis heredem se institui blanditiis efficiat. n. 8.</i>
 <i>Nec non licite blanditur, qui testatorem testamentum, in quo blandiens heres institutus est, revocare volentem demulcet, ne revocet. n. 9.</i>
 <i>Ampliatio leg. Virum. ult. ff. si quis aliq. testar. prohibuer. n. 10. 11.</i></p> | <p><i>An blanditiis inducere testatorem, ut testamentum jam conditum in persuadentis utilitatem revocet, licitum sit, quaeritur. n. 12.</i>
 <i>Ratio dubitandi n. 13. 14.</i>
 <i>Deciditur affirmative. n. 15. seqq.</i>
 <i>Respondetur ad contraria. n. 18.</i>
 <i>An secundo instituto fraudis suspicionem contra ipsum militante a primo instituto juramentum purgatorium super ipsa fraude deferri possit. n. 19.</i>
 <i>Distinguitur n. 20.</i>
 <i>Fraude non probata non datur actio contra blandientem, nisi blanditiae in commodum tertii vergant. n. 21. seqq.</i></p> |
|--|---|

- Fit progressus ad limitatione. n. 23.
 Blanditiæ illicitæ vel vere vel præsumptivæ tales. n. 24.
 Quoad prius membrum illicitæ sunt I. adhibita vi in ipso actu testandi. n. 25.
 Idem si vim prius adhibitam ex intervallo subsequantur blanditiæ n. 26.
 Declaratur exemplo. n. 27.
 Ut violentiæ dicantur metus requiritur justus, & quis talis sit. n. 28. 29.
 II. Blanditiæ fiunt illicitæ, si sint importunæ, quæ testamentum vitiant. n. 30. 31.
 An rescisso tali testamento legata nihilominus debeantur, quaeritur. n. 32.
 Sub distinctione deciditur. n. 33.
 Rescisso testamento ad quem hereditas pertineat? n. 34.
 Ad fiscum pertinere negatur. n. 35.
 Adjudicatur heredibus ab intestato. n. 36. 37.
 Certo tamen casu fiscus potior. n. 38.
 Testamento tali subsistente quomodo succurratur heredibus ab intestato n. 39.
 Testamentum vi metuve extortum an invalidetur protestatione de adhibita vi ante ejus consecutionem clam facta. n. 40.
 Affirmatur. n. 41.
 An uxor testamento clam facto ad-
- dita querela de importunitate mariti derogare possit omnibus in posterum secuturus. n. 42.
 Ratio pro negativa. n. 43.
 Affirmatur in casu præsentis. n. 44. seqq.
 Duæ limitationes ad hanc quaestionem proponuntur & refutantur n. 47. 48.
 III. Blanditiæ dolosæ dicuntur illicitæ n. 49.
 Blanditiæ ob præsumptionem sinistram quandoque pro illicitis habentur. n. 50.
 Quenam præsumptiones blanditiæ faciant suspectus, quaeritur. n. 51. 52.
 Sinistra præsumptio I. oritur ex persona blandientis n. 53.
 Quod declaratur exemplo principis n. 54. Tutoris. n. 55. 56. Novercæ 57.
 Novercæ institutio, & filii prioris matrimonii exhereditatio blanditiæ facit dolosas. n. 58.
 An idem filio in legitima tantum instituto. n. 59. 60.
 II. Ex facto. n. 61. 62.
 III. Ex loco & tempore. n. 63.
 Captare quid sit. n. 64. 65.
 Captatoria voluntas invalide. n. 66.
 Captatoria institutio quanam dicatur. n. 67. seqq.
 Cur prohibita? n. 70.
 An etiam in piis causis hæc prohibitio obtineat. n. 71.

An testamenta Conjugum reciproca jure civili valeant. n. 72. seqq.

Quid Fur. Lubec. hoc casu obtineat. n. 75.

Conditio in præteritum collata voluntatem captatoriam non facit. n. 76.

Renunciatio hæreditatis ob blanditias dolosas est invalida. n. 77.

Ex enormi lesione blanditia præsumuntur dolosæ. n. 78.

Hinc nec jurata valet renunciatio. n. 79.

Renunciatio filii ad blanditias fraudulentas facta præsumitur, si Noverca adsit. n. 80.

PERACTIS, quæ dispositionem inter vivos concernunt, jam in quantum nobis per blanditias, ultima voluntate acquirere liceat, videbimus. Initio autem formamus Regulam; Blanditias in ultimis voluntatibus esse permissas, uti sentiunt Dd. communiter *ad LL. fin. ff. & C. si quis aliq. test. prohibuer.* Non enim libertati voluntatis humanæ quam ultima præprimis elogia desiderant. *l. 1. C. de SS. Eccles.* officiunt verba delenifica; nec cogit, qui rogat, sed rogati arbitrio relinquit, an precibus locum dare velit, an non. *Manz. de testam. val. & inval. tit. 3. quæst. 3. n. 5.* & æquitati quam maxime consonum est, ratum dicere, quod quis eblanditus fuit, cum licitum sit cuique suam procurare utilitatem, etiam si per consequentiam alius exinde lædatur. *l. pupillus. 24. ff. quæ in fraud. Cred.* nec hinc animus nocendi infertur. *Decius cons. 489. n. 6. Menoch. de arbitr. jud. quæst. lib. 2. cas. 395. n. 42.* Sic conjux conjugem ad instituendum blando sermone licite provocat. *Peck. de testam. conjug. lib. 1. cap. 9. n. 1.* Noverca maritum etiam in præjudicium privignorum. *Burchard. Berlich. de Fur. Noverc. art. 2. sect. 10. part. 2. n. 776. & seq. Hartm. Pistor. lib. 1. quæst. 29. n. 2.* qui hanc sententiam annexo præjudicio confirmat; eaque procedunt ex regula generali; blanditiis licitum esse alterum ad testandum inducere *Durand. de art. test. tit.*

- 3 *de acquir. vel repud. hered. caut. 4. n. 4. Bursat. cons. 47. n. 26.* hinc nec ejusmodi verborum lenocinia in foro conscientiae rejiciuntur, sed legata ad pias causas, Ecclesiae nimirum per blanditias procurata, valent. *Magnif. Dn. Brunnem. ad. l. fin. ff. si quis aliq. test. n. 2. Carpz. p. 3. c. 5. def. 7. & 10. n. 6. Ludov. Molin. de Just. & Jur. tom. 1. tract. 2. disp. 135. n. 6.*
- 4 Quod de blanditiis diximus, idem ad alia verba affectata vel curialia, ut si quis sua bene merita exponat testatori, quo eo facilius heres scribatur. *Farin. de fals. & simul. quæst. 161. n. 76.* nec non ad verba adulatoria ad bonum, non ad malum directa, hoc casu enim a blanditiis parum distant. *Id. Farin. ibid. n. 90.* ad preces, quæ animum inflectunt non adimunt. *Manz. de test. val. & inval. tit. 3. quæst. 3. n. 10.* ad lacrymas, uti præjudicio demonstrat *Farin. d. quæst. 161. n. 87.* imo ad munuscula, quæ hamata vocat *Wissenb. ad ff. p. 1. disp. 59. hb. 10. n.* extendendum venit, & ita judicatum in suprema Frisiorum curia refert *Sand. 4. decis. 1. def. 11.*
- 6 Blanditiæ autem fiunt alicui vel hunc in finem, ne testamentum aliquis faciat, & dissvadens alicui non facit contra constitutionem Divi Adriani *arg. l. Virum. fin. ff. si quis aliq. test. prob.* nec improbatum esse desiderium venientium ab intestato, ne testator testamentum condant, infert *Menoch. de arbitr. jud. quæst. lib. 2. cas. 395. in fin. & Joan del Castell. p. 3.*
- 7 *quot. contr. jur. cap. 1. n. fin.* Cum enim ipsis leges imo natura quadantenus hereditatem addixerint, insuper enixa nondum testatoris voluntas contraria ad sit, eandem sibi recte mellitis verbis etiam testamenti factionem dissvadendo conservare satagunt ab intestato successuri, facilius enim voluntas conservatur, quam semel alienata rursus acquiritur, uti concludit *Manz. d. tr. quæst. 3. tit. 3. n. 13. in fin.* Vel ita blanditiæ adhibentur, ut quis testamento condito heredem se institui

stitui petat, quod licitum esse jam antea probatum, & pluribus deducunt *Dn. Brunnem. ad l. captatorias 70. ff. de hered. instit. & ad LL. fin. ff. & C. si quis aliq. test. prohib. Dautb. de testam. n. 23. Joan. del Castell. Manz. jam allegatis loc. & qui sunt alii.* Sed cum voluntas hominis ambulatoria sit ad extremum usque vitæ spiritum *l. 3. §. fin. ff. de adim. legat.* evenit quandoque, ut is, qui testamentum condidit, & certam personam in eo heredem fecit, illud revocare intendat, nec tum prohibitum instituto svasionibus erga testatorem uti, ne testamentum in suadentis favorem antea factum mutetur, & secundum testamentum conficiatur, per *text. leg. Virum. ult. ff. si quis aliq. testar. prohibuer.* quod comprobat *Parisius lib. 3. cons. 67. n. 51. seq.* dicens, licere institutis in primo testamento instare, ne illud mutetur, adversus alios satagentes, ut mutetur. In dicta *leg. Virum. ult. ff. si quis aliq. testar.* verba quidem de marito saltem concepta sunt, quod illi, quo minus uxor contra eum mutata voluntate codicillos faciat, intercedere, & (ut fieri adsolet) offensam ægræ mulieris maritali sermone placare liceat; cum qua convenit *l. ult. C. d. t.* unde ad consequentiam non trahenda videtur hæc decisio; Verum cum hic eadem ratio in extraneo, quæ in marito respectu uxoris, militet, cuilibet enim in sui commodum vigilare permissum. *Zöes. ad tit. C. si quis aliq. test. prohibuer. in fin.* ad quemvis extraneum extenditur. *Manz. de testam. val. & inval. tit. 3. quæst. 3. n. 8.* nedum ad blanditias uxoris respectu mariti. *Joan. del Castell. p. 3. controuv. jur. cap. 1. n. 177. Sichard. ad l. fin. C. si quis aliq. test. prob. n. 12. Gail. 2. obs. 117. n. 4. & Bernhard. Græve in add. ad Gail. dict. obs. n. 6.* & quamvis blanditiarum mentio haud fiat in *dd. ll. fin. ff. & C. si quis aliq. test. prohib.* maritalem tamen sermonem pro blando, amico, & nihil doli habente accipiunt. vid. *Petr. Peck. de testam. conjug. lib. 1. cap. 9. n. 1. in fin.*

- 12 An vero, uti licitum demulcere testatorem, ne revocet
elogium jam conditum, ita permissum quoque sit allicere
ipsum, ut revocet in præjudicium institutorum & commo-
13 dum persuadentis, disquiritur? Negant quam plurimi, cum
de hoc casu in jure nihil dispositum reperiatur, sed in *dd. legib.
fin.* blanditias saltem dici licitas volunt, si agatur de testamen-
to faciendo; non, si de jam facto revocando, cum hæ vergant
in detrimentum prius instituti. *Barbos. locupl. lib. 8. cap. 5. ax. 9.*
qua propter blanditias solas post primum testamentum ad-
hibitas, ut fiat secundum, dolo licet non probato impedire
revocationem primi testamenti per secundum, concludunt
Cæpoll. cautel. 36. verb. licet blandis. Cravett. lib. 4. cons. 670. n. 3.
14 *Decius. cons. 489. n. 1. seqq. & alii ab his citati.* aut si hanc non im-
pediant, primum tamen institutum per actionem de dolo, vel
actione in factum hereditatem seu legatum sibi relictum
15 consequi posse. *Angel. in l. ult. C. si quis aliq. test. prob. qui in
l. 4. ff. de inoff. testam.* ita Perusii judicatum affirmat. Verum
nobis sententia arridet contraria rationibus suis suffulta, is
enim, qui secundo testamento institutus est, fundatam habet
intentionem in juris Regula, quæ vult, primum testamentum
tolli per secundum *l. si quis priore. 29. ff. ad Sc. Trebell. Ful.
Clar. §. Testamentum. quæst. 99. Joan Gutierrez. pract. quæstion.
lib. 3. quæst. 46. & seq.* hæc autem Regula tamdiu suo robore
gaudet, donec contrarium in aliquo casu dispositum proba-
ri possit. *Barbos. locupl. lib. 16. cap. 22. ax. 3.* quod hoc casu pro-
bare difficile erit: Licere enim testatorem inducere blandis
verbis ad disponendum de rebus suis infavorem svadentis
jura voluere in *leg. ult. C. si quis aliq. test. prob.* nec distinxe-
re, an blanditias alia dispositio præcesserit, an vero non; lege
ergo non distinguente, nec nostrum erit distinguere *dict.*
16 *Barbos. lib. 4. cap. 37. axiom. 1.* Urgent quidem hoc casu subesse
præju-

præjudicium in primo testamento instituti; Verum si hæc ratio concluderet, in totum *LL. fin. ff. & C. d. r.* dispositio evanesceret. *Peck. de testam. conjug. lib. 1. cap. 9. n. 10.* qui dicit, si conjux blando sermone ad legandum vel instituendum conjugem inducat, fere semper fieri cum detrimento eorum, qui ab intestato erant successuri. *vid. Burch. Berlich. de jur. Noverc. p. 2. art. 2. sect. 10. n. 790.* jure suo itaque utitur, qui tali modo sibi prospicit, nec in dolo esse præsumitur, qui secundum leges ait *l. Proculus 26. ff. de damn. infect. add. Hippol. Riminald. lib. 6. cons. 624. n. 37.* Accedit, quod in dubio pro te-
 stamenti validitate pronunciandum sit. *l. si pars 10. ff. de inoff. testam.* cum ergo in jure dubium sit, quodnam sit validum, merito posteriori voluntati favemus, quod naturæ testamen-
 tariae, quæ semper voluntatis mutationem admittit, convenientius. *Joh. del Castil. p. 3. contr. jur. cap. 1. n. 182. seqq.* nec infringunt sententiam nostram in contrarium allegati Auto-
 res, qui casum semper præsupponunt, quo blanditiis fraudes admixtæ fuerunt, uti late probat *Johan. del Castil. d. l. n. 190. seq.* his enim præsuppositis & nos facile ipsorum dictis subscri-
 bimus, modo fraudes & falsas suggestiones intervenisse a parte allegantis illas probetur. *Deci cons. 489. n. 1. seq.* & hoc per vulgatum juris axioma; quod quilibet suæ intentionis fundamentum probare teneatur *Barbos. lib. 24. cap. 86. ax. 19.*

Si autem hæc probatio difficilis sit primo heredi insti-
 tuto, præsumptio autem aliqua fraudis militet contra secun-
 do institutum, quæstionis est, annon heredi secun-
 do super ipsa fraude juramentum deferri possit? Et distin-
 guendum; aut agitur criminaliter ob fraudem factam, &
 non poterit juramentum deferri ob metum perjurii. *Carp-
 zov. p. 3. c. 5. d. 14. n. 3. & seqq.* aut agitur civiliter ad heredi-
 tatem adipiscendam, & juramenti delationi locus est; cum
 is, cui delatum, optime gnarus sit facti proprii, an fraudulen-
 tum

- tum habuerit animum, an non. *Da. Brunnem. ad l. fin. ff. si quis al. test. probib. n. 12. seqq.* referri vero non poterit iuramentum illud, cum deferenti de animo alterius constare
- 21 non possit. Nullo modo autem fraude probata, nec actio in factum, multo minus de dolo ex solis blanditiis competit, secundum *Gloss. in l. ult. C. si quis al. test. & Jason in ead. leg. ult. Jacob. Menoch. de arbitr. Jud. quæstion. cas. 395. n. 43. add.*
- 22 *Manz. d. tr. tit. 3. quæst. 3. n. 14.* quod tamen limitatur, si is, qui nec hereditatem nec legatum ambit, testatori persvadeat, ut alium tertium quendam heredem faciat, vel alii leget; hoc casu enim, etiam dolo non probato, dolus præsumitur ex solis verbis persvasoriis; Ut ut enim non repugnante natura concessum sit, ut sibi quisque malit, quod ad se usumque vitæ pertineat, quam alteri acquirere. *Cicer. 3. Offic.* si tamen sibi prospectum non cupiat, invideat vero aliis, iniquus et injurius est, & per consequens svasionibus istis nihil efficit. *Peck. de testam. conjug. lib. 1. cap. 9. n. fin.*
- 23 Quæ jam dicta, ad regulam pertinent; sed cum Regula non detur, quæ non suas patiatur exceptiones, si ulla, prædicta suis abundat limitationibus, imo plures exceptiones habet, quam exempla consentanea, cum blanditiæ raro sine dolo committantur. *Farin. de fals. & sim. q. 161. n. 91. Sichard ad d. leg. fin. C. si quis aliq. testar. prob.* quod regulæ quandoque evenire affirmat *Barbos. locupl. lib. 16. cap. 22. ax. 2.* Ut ergo illam in casibus non exceptis firmam habeamus, limitationes hic
- 24 principaliores proponemus; Blanditiarum autem terminos
- 25 quis excedit *vel vere, vel præsumptive.* Vere, si l. blanditiis violentia quædam juncta sit, hæc enim spontaneum excludit, & cogit quem facere id, quod non faceret, si esset liberi arbitrii. *Gloss. in cap. ad audientiam. vers. causa X. de his quæ vi metusve.* quo tendunt *Martialis* versus *lepidi a Peck. de testam. conjug. lib. 1. cap. 9. n. 6. allegati;* *Quid*

*Quid si me tonsor, cum stricta novacula, supra est,
 Tunc libertatem, divitiasque roget:
 Promittam, nec enim rogat illo tempore tonsor;
 Latro rogat: res est imperiosa timor,
 Sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
 Frangam. tonsori crura manusque simul.*

Ut si minæ, vel verbis accedant verbera, quæ si fiant in ipso testandi actu, sine dubio testamentum reddunt invalidum, cum blanditiæ hæ minis & verberibus mixtæ non nudæ, sed crudæ sint. *Manz. d. tr. d. l. n. 19. Joan. del Castell. d. l. n. 179. in fin.* qui nullum in hoc dissentire dicit. An autem, si minas 26 vel verbera ex intervallo subsequatur testamentum blanditiis impetratum, idem dicendum sit, dubitant nonnulli; cum metus ex minis seu verberibus ortus temporis interjectu jam videatur purgatus, præsertim si ultra dimidium anni minæ vel verbera præcefferint. *Sichard. C. si quis aliq. test. prob. n. 14.* Verum cum metu præcedente probato lapsus temporis non mitiget, sed exacerbatur potius minantis reddat animum. *Peck. de testam. conjug. lib. 1. cap. 10. n. 6. seq.* indistincte non attento temporis decursu testamentum taliter confectum annullatur, & metus per atrocitatem semel incussus censetur perpetuus, & inter conjuges tamdiu durare præsumitur, quamdiu matrimonium. *Bartol. in l. pen. n. 7. ff. de cond. ob turp. caus. Angel. ad l. ad invidiam. C. quod met. caus. Peregr. de jur. fisc. lib. 2. tit. 6. n. 36.* Hinc si maritus ver- 27 beribus exceperit uxorem, ex intervallo autem blandiendo illam induxerit, quo testamento ipsum heredem scriberet, non libero animo, sed metus causa testamentum fecisse intelligitur. *Sichard. all. loc.* Ut autem metu factum dicatur, 28 metus non quilibet sufficit, sed justus requiritur, qui in constantem virum cadere possit. *Manz. de testam. val. & inval.*

tit. 3. quæst. 1. n. 19. quinam vero justus sit, judicis arbitrio
 29 merito relinquitur; certa enim regula definiri nequit, sed
 secundum personarum qualitatem quam maxime variat; in
 muliere enim longe minor metus sufficit, quam in masculo
 ob sexum imbecilliorum. *Joan del. Castell. p. 3. controu. jur. cap.*
1. n. 144. seqq. ut etiam sola reverentia uxoris erga maritum
 pro justo metu quandoque habeatur. *gloss. ad l. 1. §. quæ one-*
randa. ff. quar. rer. act. non dat. & testamentum seu legatum
 invalidum reddat, si scilicet uxor marito valde subdita, viri-
 que conditio dura extiterit. *Joan del. Cast. d. l. n. 159*

30 II. Si blanditiæ sint importunæ & immodicæ, ut si u-
 xor amorem conjugalem denegat, si heres instituta non fu-
 erit. *Magnif. Dn. Brunnem. ad l. fin. ff. si quis aliq. test. prohib.*
n. 9. si aspectum mutando, vultumque tanquam saccum infu-
 scando maritum gemere faciat; ut loquitur *Ernest. Corbmann.*
vol. 1. cons. 27. n. 148. & 150. hæ enim vim minarum habent.
Felin. ad cap. 1. circa pr. de Off. jud. delegat. effectum justī me-
 tus & coactionem inducunt, uti *glossa* probat in *l. 1. C. de petit.*
bonor. subl. ex verbis d. l. in verereunda petentium inhiatione con-
stringimur. concludens, nimiam importunitatem cogere
 Principem, nedum privatos; imo coactionem seu compulsi-
 onem excedunt *per. l. 1. §. persuadere. ff. de serv. corrupt.* *Persuadere est plus, quam compelli, & cogi sibi parere.* quæ verba
 nihil improprii habere probat *Joan. del. Castell. part. 3. d. c. 1*
n. 128. ex ratione, quod accidat sæpius, eum, qui nec metu nec
 minis ad quid faciendum vel omittendum impelli potuisset,
 importunis precibus seu immodicis suasionibus adduci, in
 13 quod his non intervenientibus haud consensisset. Metus
 igitur, qui ex his infertur, etiam in constantem virum cade-
 re dicitur, & testamenti factionem annullat, ut pote quod
 libere & absque ulla coactione fieri debet; licet persuasio-
 nes

nes istæ importunæ falsæ non fuerint. *Pruckm. vol. 1. conf. 12. n. 27.* & hæ efficiunt, ut in foro conscientiæ teneatur sibi relicta restituere. *Tbom. Sanchez. de sponsal. lib. 4. disp. 10. n. 2. seqq.*

Annulato autem testamento seu rescisso, quasi metu 32
facto, quæritur hic, an legata ex testamento importunis sollicitationibus extorto debeantur? Dubitandi rationem sup-
peditat Regula juris, quod, cum principalis causa non con-
sistat, nec ea quidem, quæ sequuntur, locum habeant *l. 129. §. 1. ff. de R. J. & l. cum. principalis 178. ff. eod.* Verum huic Re- 33
gulæ opponimus aliam, quæ traditur *in can. Utile. 37. de. R. J. in 6r.* Utile per inutile non vitiatur; quæ in testamentis quo-
que locum habet *l. 2. ff. de his quæ pro non script. hab. Barbosa. lo-
cupl. lib. 19. cap. 47. ax. 11. & in separabilibus, & diuiduis. Tuscb. pract. concl. tom. 8. concl. 373. n. 1.* ut sunt hæredis institutio, &
legatorum relictio *Nov. 115. c. 3. in. fin.* debentur ergo, præ-
supposito, quod legata libera voluntate relicta, *Burchard. Berlich. p. 2. art. 2. sect. 10. n. 794.* non importunis sollicitati-
onibus & blanditiis elicitæ fuerint, his enim concurrentibus
etiam quoad legata, frustra petuntur. *Dn. Brunnem. Comm. ff. si quis aliq. test. prob. in fin. Carpz. p. 3. c. 5. def. 17. Joan. del. Castell. d. p. 3. cap. 1. n. 49. seqq.*

Sed ad quem in casum testamenti evacuati pertineat 34
hereditas, inter se dissentiunt Dd.? Alii ad fiscum, alii vero
ad heredes ab intestato pertinere volunt; Qui fisco favent, 35
fundant se in eo, quod hereditas ab instituto in testamento,
quod vi extortum, tanquam ab indigno auferatur, & fisco
applicetur, uti per *l. 1. ff. si quis aliq. testar. probib.* concludit
Dautb. de testam. n. 20. Bartol. in l. ult. in fin. si quis aliq. test. prob. Menoch. de arbitr. Jud. quæst. casu 395. n. 5. seqq. testamento autem
tali æquiparetur testamentum importunis sollicitationibus
factum, unde idem quoque hoc casu statuendum, argumento

- 36 ab æquiparatis ducto. *Pruckmann. vol. 1. cons. 12. n. 10.* Verum rectius alii hereditatem ab intestato successuris deferunt; Communem errorem dicit *Dn. Brunnem. ad ff. si quis aliq. test. prob. n. 10.* statuentium, illum se reddere indignum, qui ad testandum aliquem coegerit, & per consequens fisco locum facere; institutionem potius nullam probat *Brunn. d. l. n. 11.* testamentum autem nullum nihil quoque valet quo ad commodum fisci, *arg. l. ex imperfecto. C. de testam. Peregr. de Jur. fisc. lib. 4. tit. 1. n. 2.* & ita in Facult. Inclyt. hujus Aca-
- 37 dem. pronunciatum refert *Dn. Brunem. d. l.* quæ sententia æquitati quoque quam maxime consentanea est, cum durum sit, hereditatem, quam lex & natura venientibus ab intestato jam destinavit, ipsis absque culpa auferri debere; & quidem propter dolum alterius, qui hoc casu heredibus ab intestato prodesse dici non potest, cum non tam a persona dolum committentis, quam a lege & voluntate testatoris, si impedita non fuisset, succedendi beneficium habeant. *Perez. ad C. si quis aliq. test. prob. n. fin.* ubi ita moribus observari tradit.
- 38 Aliud autem dicendum, si proximior defuncti consanguineus tales importunitates, quæ coactionem involvunt, adhibuerit, tunc enim fisco hereditas applicaretur, nec conqueri possunt ordine sequentes, cum nihil juris in illos trans-
- 39 missum. *Joan del Dastill. d. l. n. 92.* Et quamvis concederemus, testamentum tale de jure valere, & sic filci causam etiam priori casu potiore esse, daretur tamen proximis heredibus contra cogentem actio de dolo, vel alia in factum subsidaria ad interesse, aut hoc non existente solvendo, contra ipsum fiscum regressus, concederetur. *Bartol. ad l. fin. ff. si quis al. test. prob. n. 2. Pruckmann. vol. 1. cons. 12. n. 47.* vid. remissive de hac quæstione agentem *Burchard Berlich. de jur. Noverc. p. 2. art. 2. sect. 10. n. 795.*

Duæ hic subnectendæ veniunt quæstiones ad importunas sollicitationes pertinentes; Prima est; An protestatio⁴⁰ coram Notario, & personis fide dignis clam facta a muliere, quæ metu mariti ad testandum impellitur, sit valida, si protestetur, se non sponte sua, sed minis mariti compulsam testamentum in favorem ejus facturam esse? Quam affirmati-⁴¹ ve decidimus; quamvis enim protestatio regulariter parte adversa præsentem aut citata fieri debeat, in iis tamen, quæ a mero protestantis arbitrio dependent, limitatur; quo testamenti factio referenda, talis enim protestatio mentis declaratoria ubique fieri potest, nec adversarii præsentiam requirit. *Bartol. ad l. 5. §. morte ejus 6. n. 15. seqq. ff. de nov. oper. nunc.* hinc nec tale testamentum protestationem subsequens valet, cum protestatio præcedens actum sequentem contrarium ipso jure nullum reddat; quod maxime procedit, si aperte protestari ausa non fuerit uxor. *arg. l. 2. C. de his qui propt. met. Jud. vid. Peck. de testam. conjug. tit. 1. cap. 10. n. 1.*

Secunda quæstio per talem casum exprimitur; Est mu-⁴² lier aliqua, quæ varia mariti sollicitatione defatigata marito inscio testamentum condidit, in quo de ipsius mariti importunitate simul conqueritur, additis clausulis derogatoriis ultimarum voluntatum futurarum; ex intervallo autem aliud scripsit elogium pro arbitrio mariti, omissa clausula, quæ priori testamento deroget, ea mortua in controversiam venit, an prius subsistat, non attento posteriori, an vero posterius voluntati priori deroget? Posterius testame-⁴³ tum attendendum esse, decidit *l. 22. pr. ff. de legat. 3.* ex eo, quod nemo sibi eam legem dicere possit, ut a priori voluntate ei recedere non liceat, ne quidem per clausulam derogatoriam in priori testamento appositam, adeo ut illa etiam expresse non revocata in testamento posteriori facto a prio-

a priori discessum videatur. *Carpz. p. 3. c. 5. def. 19. Struv. Jpr.*
 44 *Rom. Germ. forens. lib. 2. tit. 10. th. 3.* Verum quoad nostrum
 casum priori potius voluntati standum esse censemus; non
 quidem negamus, voluntatis libertatem ita circumscribi
 non posse, ut mutari nequeat, sed de hoc mutandi animo hic
 non constat; contrarium potius apparet ex priori mentis
 contestatione de mariti importunitate, qua mota posterius
 testamentum condidisse præsumitur, ut hac ratione a mole-
 stis interpellationibus se liberaret; quod insuper etiam pro-
 batur, dum clausulæ isti in posteriori voluntate expresse re-
 nunciatum non est, quod indicium volunt testamenti poste-
 rioris ad importunas preces facti *Brunnem. ad l. si quis 22. in pr.*
ff. de legat. 3. n. 2. qui cum *Carpz. supra allegato loco* non facit;
 45 licet posterius testamentum hoc casu etiam non subsistat,
 quamvis de clausula illa derogatoria in priori posita in
 posteriori speciatim actum sit. *Nicol. Everhard. cons. 167. vers.*
quoad secundum. ex priori enim testatione, quæ ex libera vo-
 luntate profecta, de importunitate mariti satis constat, quæ
 durare præsumitur, ut hinc veram voluntatem non habeat
 posterius testamentum, quæ tamen ad ejus subsistentiam
 46 tanquam essentielle requisitum necessaria. Nec habet de
 quo conqueratur maritus, quod ipso inscio testamentum
 prius factum sit cum clausulis derogatoriis, cum ipse in cau-
 sa fuerit, quod uxor hoc modo sibi prospicere necessum ha-
 buerit, unde suo delicto meliorem sibi conditionem facere
 non potest. *leg. non fraudantur 134. §. 1. ff. de R. J.* Limitant qui-
 47 dem prædicta (1) si testamentum posterius longo deinde
 intervallo subsequatur, quod tunc metus ex importunitate
 ortus videatur remisisse; aut (2) si marito in longinquas re-
 giones profecto posterius testamentum in favorem illius
 48 conscripserit uxor. *Cravett. cons. 35. n. 12.* Verum neutra
 limita-

limitatio concludit. Quoad primam enim negamus, temporis intervallum metum semel incussum mitigare, de quo *supra l. cap.* Nec procedit (2) Maritus uxori præsens non est, dum testamento ipsum heredem scripsit; ergo ex metu mariti illud scripsisse dici nequit, potuit enim aut maritus abiens dura interminari uxori, nisi redux factus testamentum ab ea conditum invenerit; aut uxor minarum præcedentium memor ad testamenti factionem moveri, ne post reditum mariti hac omissa graviora sentiret, de quibus optime Judex probus ex circumstantiis judicabit. *vid. plur. Peck. de testam. Conjug. præ alleg. loc. n. 7. 8.*

III. Si blanditiæ sint dolosæ & fraudulentæ, quo refert **49** casum *Bartoli in l. Titio. ff. ad municipal. n. 5.* statuentis, tutorem non posse allicere testatorem, ad sibi relinquendum, quod ad pupillum spectabat *Cavalcan. de tutor. & Curator. sect. 5. n. 52. seq.* cum si sine dolo fiat, licitum illud tutori sit, *Menoch. de arb. Jud. quæst. lib. 2. cas. 395. n. 43.* Sed cum blanditiæ illæ dolosæ in animo consistant, regulariter probari haud possunt, nisi ex conjecturis & præsumptionibus pro qualitate personarum & facti. *Afflict. decis. 69. n. 8.* de quibus in subsequentiis videbimus fusius.

Ad blanditias itaque illicitas præsumptive tales progredimur. **50** In dubio quidem blanditias testamento intervenisse licitas præsumendum est, non importunas preces, aut persuasiones dolosas *per l. fin. C. si quis aliq. test. prob. & ibi Bald. column. ult. vers. sed numquid. Deci. cons. 489. n. 6.* Verum si contrariæ conjecturæ & præsumptiones adsint, quibus voluntatem liberam ex precibus aut suasionibus impeditam probari possit, illæ, uti alias, ita & in testamento admittendæ sunt. *Pruckman. cons. 12. vol. 1. n. 30. & seqq.* Quænam autem **51** conjecturæ seu præsumptiones valeant, quæritur? Do-

H

lum

lum ex indiciis perspicuis probari convenire; dicitur in *l. Dolum 6. C. de dol. mal.* unde apertissima & luce meridiana clariora requiri videntur. *l. fin. C. de probat.* & excludi præsumptiones, & conjecturas, quas tamen non reprobandas putamus cum *Menoch. lib. 4. præsumpt. n. 12. lib. 3. præs. 126. & lib. 5. præs. 3. Mascard. de probat. tom. 2. concl. 114. n. 4.* modo certæ, non incertæ aut obscuræ sint, quæ etiam in *d. l. 6.* saltem excluduntur Hinc duo testes ad probandum metum, dolum, aut fraudem sufficiunt. *Paris. lib. 3. cons. 67. n. 118.* quænam autem pro certis habeantur, Judicis arbitrio optime committitur, uti *Dd. communiter concludunt. Job. del Castell. p. 3. controuv. jur. cap. 1. n. 83. seqq.*

53 Præsumptio autem sinistra quandoque oritur ex persona blandientis respectu potestatis, quam in personam, cui blanditur, habet, quo tendit *Cicer. 3. Offic.* Mihi inquit *hereditates non honestæ videntur, si sint malitiosis blanditiis officiorum, non veritate, sed simulatione quæsitæ.* Hinc si Princeps alicui sub potestate ipsius constituto blanditus fuerit, ut ipsius hereditatem consequeretur, testamentum illud inferioris ad blanditias Superioris factum non ex libera voluntate oriri præsumitur; potentum enim blanditiæ minis æquiparantur *Mascard. concl. 193. Mantie. de conj. ult. Vol. lib. 2. tit. 7. n. 4. fraude non carent. Barbof. locup. vac. Blanditiæ. Manz. d. tr. tit. 3. qu. 4. n. 16. Sichard. C. si quis aliq. test. prob. n. 4. Berlich. p. 2. concl. 6. n. 19.* quod tamen communiter *Dd.* procedere volunt tantum, si Tyrannus heres sit institutus. *Dn. Brunnem. l. 9. C. de his quæ*

55 *vi met.* Contra tutoris quoq; blanditias & persuasiones præsumitur, si minorennem, qui a modico tempore tutelam egressus fuerat, ad se instituendum induxerit, exclusa minoris sorore; cum potestatis, quam in pupillum habuit tutor, reliquæ tutori contradicere prohibeant. *Manz. d. tr. & loc. n. 23.*

Idem

Idem de pupillo dicendum volunt nonnulli, si tutor pupil- 56
lum ad testamentum faciendum in ejus favorem pellexerit.

Petr. Duen. reg. 31. verb. Administratores in 2. conclus. n. 6. ampl. 6. quem allegavit Cavalcan. de Tutor. & Curator. sect. 5. n. 52. seq. Verum cum pupillo, ut 14. annis minori, testamenti factio lege omnino prohibita sit. *l. 19. ff. qui testam. fac. poss. l. 4. C. eod.* in validitatem aut invaliditatem testamenti inquirere necessum non est, *Manz. d. l.*

De novercalibus delinimentis loquitur *l. non est enim* 57
4. ff. de inoff. testam. quod iis adducti parentes plerumque circa sanguinem suum maligne inferant judicium. Notanter dicitur *in d. leg. quod plerumque faciunt parentes.* Præsumunt enim jura regulariter contra facta parentis, qui novercam super induxit. *Dn. Brunnemann. ad ff. l. 4. de inoff. testam. n. 2. & blanditiæ Novercarum suspectæ & fraudulentæ dicuntur, Joseph. Mascard. de probat. concl. 815.* in privignorum præjudicium maritos sollicitant, quos in suas partes trahere difficile haud erit, cum vitam suam novis nuptis addicere soleant mariti, secundum *l. 22. in fin. C. de administr. tutor.* quidni bona? hinc quamvis dolus non præsumatur, nisi probe- 58
tur *Mantic. de conject. ult. vol. lib. 2. tit. 7. n. 1.* Si tamen noverca superinducta, & pater testator filium Novercæ, vel etiam ipsam Noverca heredem fecerit, filium vero primæ uxoris vel exheredaverit, vel minus ei reliquerit, ad blanditias & delinimenta novercalia testamentum dolo factum præsumitur *per l. 4. ff. de inoff. testam. Burchard. Berlich. de Jur. Noverc. p. 2. art. 2. sect. 10. n. 782. Joan del. Castell. p. 3. controuv. jur. cap. 1. n. 76. seqq. Hippol. Riminald. cons. 428. lib. 2.* quæ novercarum delinimenta inofficiosi testamentis ut plurimum causam præbent. *Dn. Brunnem. ad l. 4. ff. de inoff. testam.* An autem idem dicen- 59
dum, si filius primæ uxoris quoad legitimam tantum sit in

stitutus, reliquis filio Novercæ vel ipsi Novercæ relictis, quæritur? Quod negamus, non enim habet, de quo queratur filius prioris matrimonii, cum pater ultra legitimam filio quicquam relinquere non tenetur, & jure suo utitur, qui circa reliqua bona pro arbitrio disponit *Castrens. & Jason in l. parentibus. 8. C. de inoff. testam. & l. hac Edictali. 6. C. de secund. nuptiis.* hinc nec præsumi debet, quod pater delinimentis novercæ dolosis infatuatus, filium prioris matrimonii defraudare voluerit *Castill. d. l. n. 78.* Quod limitatur, in casu, si revocato blanditiis Novercæ testamento, in quo omnium bonorum heres institutus erat filius, pater secundum confecerit, & in eo filium quoad solam legitimam heredem nominaverit, in cæteris Novercam scripserit, tunc enim blanditiæ istæ præsumuntur dolosæ, secundum *Menoch. arbitr. quæst. cas. 395. n. 46.* qui tamen rectius *n. fin.* judicis arbitrio, quando hoc casu dolosæ dicendæ sint blanditiæ, dijudicandum relinquit. add. *Manz. de testam. val. & inval. tit. 3. quæst. 3. n. 15.*

- 61 Ex facto quoque colligitur nonnunquam præsumptio mala, ut si maritus blandiatur uxori, quo in favorem ipsius per ultimam voluntatem disponat, detineat autem illam interim domi, ne cum cognatis conferre, illosque consulere possit, dolose enim tunc agere præsumitur. *Sichard. ad l. fin. C. qui testar. aliq. prohib. n. 3. Farin. de simul. & fals. quæst. 161. n. 94.*
- 62 Si Uxor marito ægrotanti Medicum non adhibeat, nec ipsa operam suam nisi prorsus neglecte illi accommodet, interim vero blando termone hereditatem ejus aut legatum ambiat *Prætic. Ferrar. in form. libell. quo agit uxor ad dot. ad verb. dedit & legavit. vers. sed quia dum.* tunc enim si instituat uxorem, aut illi quid leget, non tam blanditiis, quam malæ curationis metu adductus id fecisse præsumitur. *Peck.*

de testam. conj. lib. 1. cap. 9. n. 5. Schneidm. §. quadrupli. n. 50. Inst. de Action.

Denique locus & tempus præsumptionem arguunt fini- 63
stram, ut si testator in agone constitutus blanditiis demul-
ceatur ad testamentum faciendum; moribundo enim blan-
ditiae etiam moderatae molestae sunt, & in ægrotis operan-
tur idem, quod in fanis hominibus metus; hinc quod ita
disponit, non ex libera voluntate, sed a molestiis se liberan-
dianimo, & quietis suae tantum gratia fecisse præsimitur.
*Barbos. locupl. lib. 14. cap. 31. ax. 1. in med. Burchard. Berlich.
p. 2. de jur. nov. art. 2. sect. 10. n. 793. Manz. de testam. val. &
inval. tit. 3. quæst. 3. n. 25. Farin. de simul. & fals. quæst. 161. n.
60. Valentergo Blanditiæ fervatis fervandis, & si congruo
loco, & tempore fiant, uti concludit Joan. del Castell. p. 3. d.
xx. cap. 1. n. 180.*

Transeamus jam ad voluntatem captatoriam, cum 64
hæc quoque similitudinem quandam cum præcedentibus
habere videatur, uti enim in antedictis blanditiæ verbis fi-
unt, ita hic scriptura. Captate enim est illecebris, donis,
spe aliquem allicere; & captare hereditatem alicujus, sub
spe alterius institutionis aliquem instituere. *Barbos. locupl.
lib. 8. cap. 5. ax. 11. hinc captatoria voluntas, quæ spe majoris 65
præmii alicui favet, αἱ χάρις ἀνταμειψέως γράφαι Synosp. βα-
σιλικῶν lib. 44. tit. 1. cap. 56. & ut loquitur. Dauth. de testam. n. 26.
talis dispositio est genus quoddam piscationis, & quales di-
spositiones faciunt, sunt piscatores, qui dolo & fraudibus alienas
hereditates captant; ut enim piscatores hamum in mare mittunt,
non ut illius jacturam faciant, sed ut hamum cum pisce ad se re-
trahant: Ita qui captatorias dispositiones faciunt, hereditates
suas in hamo deferunt, ut uberiores alliciant. Hæc volun- 66
tas jure prohibita L. captatorias 70. ff. de hered. instit. neque*

in hæreditatibus neque in legatis valet. *l. captatoriæ. 64. ff. de legat. 1. Barbosa. locupl. lib. 18. cap. 14. ax. 8. n. 1.* adeo ut captatoriæ institutiones in militum quoque testamentis nullius sint momenti *l. captatorias. 11. C. de testam. mil.* cum his quidem ob ignorantiam faveant, non autem fraudes eorum foveant jura. *Magnif. Dn. Brunnem. ad l. Captatorias. 70. ff. de hered. instit. num. 2.*

- 67 Quænam autem institutio captatoria sit, inter se non conveniunt Dd. Alii captatoriam dicunt, quæ ab alieno pendet arbitrio, & quidem simpliciter, hoc modo: *Heredem instituo, quem Titius voluerit l. 32. ff. de hered. instit.* Nonnulli, quando substantia institutionis principaliter & directo in liberam alterius voluntatem confertur, hoc modo; *Instituo te, si Titius volet.* Verum nos definimus rectius voluntatem captatoriam, quæ quidem in secretum alienæ voluntatis confertur, sed sub spe alterius institutionis, veluti; *Qua ex ex parte Titius me heredem scribet, ex ea parte heres esto Synops. βασιλικῶν lib. 44. tit. 1. cap. 56. Dauth. de testam. num. 26.* Concedimus quidem supra dictos modos instituendi etiam jure invalidos esse, cum ex ælieno pendeant arbitrio, quod testamenti certitudini non quadrat, quod est juxta voluntatis nostræ (non alterius) sententia *l. 1. ff. de testam.* Verum exinde non sequitur, cum captatoria convenire, hæc enim, licet se quoque in secretum alienæ voluntatis referat, insuper tamen adhuc requirit, ut instituens instituti hereditatem aucupetur, & sic non tam largiri quam mercari videatur. *Hillig. in Donell. lib. 6. Comm. jur. civil. cap. 19. lit. D.* quod in reliquis modis secus, illi enim prohibiti tantum, quod contra substantiam testamenti sit, ut ab alieno pendeat arbitrio *d. l. 32. ff. de hered. inst.* Captatoriæ vero voluntatis ratio prohibitionis adæquata est, quod sit turpis, & meram fraudem alterius here-

hereditatem acquirendi contineat; quæ exinde probatur, quod is, qui captatorie institutus, semper deceptionibus expositus sit, aut enim testator supervivit illi, quem instituit captatorie, & hereditatem illius, quam aucupatur, consequitur, aut præmoriatur, & testamentum mutare, & sic alterum fallere potest *Daurb. de testam. n. 27.* Hinc nec in piis causis ad-
mittitur voluntas captatoria *Dn. Brunneinan. C. l. ii. de testam. mil.* quod tamen affirmat *Bartol. ad l. 70. ff. de hered. instituend. in fin. per cap. cum tibi. X. de testam.* Sed frustra, cum Ecclesiæ ex fraude compendium quærere inconueniens sit.

Quæstio hic incidit, quid dicendum de testamentis
conjugum reciprocis, quando scil. conjuges, præsertim,
quibus sterile est matrimonium, nec ob ætatem provec-
tam prolificum sperari potest, in una eademque charta testamen-
tum conficiunt, seque invicem maritus & uxor heredes scri-
bunt, an non & hæc captatoriam voluntatem sapiant, & sic
jure civili reproventur. Hanc captatoriam esse institutio-
nem dicunt nonnulli, & illecebris plenam, quibus invicem
conjuges ad hereditatem relinquendam se alliciunt, ideoque
haud validam per *l. 70. ff. de hered. inst. Sarmient. 2. select. quæst. 4.*
Verum omnino licitum esse tale testamentum reciprocum
per *d. l. 70. ff. d. t.* probamus, in qua dicitur mutuis affectioni-
bus judicia provocare licere, quod etiam in testamentis con-
jugum reciprocis fieri præsumitur; captationis enim præ-
mii suspicionem amor conjugalis excludit. *Mev. ad Jus. Lub. p. 2. tit. 1. art. 10. n. 7.* & quamvis voluntas ea sit mutua, non ta-
men una ab alterius arbitrio dependet, sed libera est *Mev. d. l.*
& ut ut videatur hoc modo captari voluntas, cum tamen ex-
pressa captatio non adsit, nihil obstat, quo minus ejusmodi te-
stamenta valeant, per regulam, quod multa expressa nocent,
quæ non expressa non nocent *Brunnem. ad l. 70. ff. de her. inst. n.*

fin.

75 *fin.* De jure tamen Lubecensi certo modo prohibita testamenta reciproca *per art. 10. tit. 1. part. 2. in verb.* So wird doch solch Testament nach Lübischem Rechte nicht zugelassen, quod tamen aliis in locis, in quibus jus Lubecense viget, haud
 76 receptum. *Mev. ad d. art. n. 60.* Aliud ergo, si expressa captatio adsit. *Dn. Brunneman. de l.* Dixi autem notanter formam captatoriae voluntatis esse talem; *Qua ex parte Titius me heredem scribet, ex ea parte heres esto;* Cum ut voluntas sit captatoria requiratur, ut institutio in futurum sit collata, non in præteritum, uti; *Qua ex parte Titius me hæredem scripsit, ex ea parte Mevius heres esto. l. 71. ff. de hered. instit.* hoc modo enim facta per relationem ad aliud statim certa fit, nec turpis est, cum hereditatem alterius non captet, sed remuneratoria *Dn. Brunneman. ad l. 70. ff. de hered. instit. & ad l. Captatorias. 11. C. de testament. mil. Dauth. de testam. n. 28.*

77 Cum autem non solum ex heredis institutione lucra sint obvia, sed etiam, ne alter renuncieth ereditati, interfit, blanditiæ & persuasiones solent esse frequentes ad procurandam hereditatis abdicationem, quæ si dolosæ sint, renunciatio subsecuta infirmatur, & annullatur. *l. 9. §. 1. ff. de dol. mal. & l. 7. C. eod.* Sic blandimenta filiae a patre eum in finem facta, ut hereditati paternæ renuncieth, respectu patris callida dicuntur machinatio, si enormiter exinde lædatur renunciens; Enormis enim læsio dolum infert & dolosas persuasiones præsupponit. *Joann. del Castell. d. tr. p. 3. cap. 1. n. 155.*
 78 *in fin.* hinc & renunciationem reddunt invalidam, licet jurata sit. *per cap. quamvis. 2. de pact. in 6.* Quod non solum de dolo ex proposito, sed et de dolo ex re ipsa orto loquitur. *Joan del Castell. d. tr. cap. 2. n. 40. add. Tusch. pr. concl. tom. VI. concl. 322. n. 2.* Quandoq; autem nec probata enormi læsione blanditiæ præsumuntur suspectæ, in casu sc. si noverca extiterit,
 80 tunc

tunc enim renunciationes a filiis de paterna hereditate factæ, propter insidias & instigationes novercales factæ præsumuntur, ideoque facilius infringuntur. *Curt. in l. hoc colore 2. ff. de inoff. testam. Barbosa. locupl. lib. 12. cap. 23.* De aliis speciebus ultimarum voluntatem, ut de legatis, fideicommissis, plura addere supervacuum existimamus, cum ad paria judicentur cum prædictis.

CAPUT. V. DE JURE BLANDITIARUM CIRCA JUDICIA.

SUMMARIA.

Continuatio. num. 1.

Judex non moveatur blanditiis. n. 2. seqq.

An detur casus pro Amico? n. 5. 6.

In propria causa Judex quis esse nequit, & quare. n. 7.

A muneribus abstinere debet Judex. n. 8.

An esculenta & potulenta recipere liceat judici? n. 9.

Communis opinio recensetur, & examinatur. n. 10. seqq.

Communis opinio quomodo restringenda. n. 13. usque ad 17.

In quantum licitum sit Judici,

blanditiis erga inquisitum uti ad eruendam veritatem n. 17. 18.

An Judex sub spe impunitatis Reo blandiri possit. n. 19.

Distinguitur an blandiens sit Princeps, an vero Judex inferior. n. 20.

Taxatur sententia Finckelthaus. n. 21.

Cautela pro Reis. n. 22.

Limitatur prædicta questio. n. 23.

Recensetur exemplum veritatis elicita sub spe impunitatis. n. 24.

Judex veritate elicita ad spem impunitatis a condemnando Reo absterneat. n. 25. 26.

I

Prin.

Princeps hoc casu promissa, in quantum potest, servet. n. 27.

Ad informandum Judicem privatim ipsum adire prohibitum. n. 28. 29.

Lisigantes per Advocatum Judici non blandiantur pro sententia favorabili. n. 30.

Advocatus partem suam sine caus. ad processum instigare non debet. n. 31.

An legitima sit exceptio contra testem, quod blanditiis ad testimonium ferendum inductus fuerit. n. 32.

Negatur sub distinctione. num. 33. & 34.

- 1 **J**UDICIA cum eum in finem sint instituta, ut suum tribuatur cuique, maxima providentia curandum, ne nimium indulgeatur blanditiis; His enim facile moventur, qui juri dicendo præfunt, his large utuntur, quibus in judicio quid expediendum venit. Nos pro Methodi ratione, quid valeant in judiciis, lustrabimus. Judicium constituunt personæ, vel Principales, vel minus Principales. Principales sunt Judex, Actor, & Reus. Judicis prima erit consideratio, ex cujus voluntate multa & in civilibus, & criminalibus pendet. *Barbos. locupl. lib. 9. cap. 88. ax. 17.* Hic caveat sedulo, ne blanditiis moveatur præpostere. Moveri non debet, ne amore, dum complacere contendit, judicium humanum pervertatur *c. quatuor 78. caus. 11. Quæst. 3. juxta versus,*
Quatuor ista; timor, odium, dilectio, census.
Sæpe solent hominum sanos pervertere sensus.
Magnif. Dn. Brunnemann. in process. inquis. cap. 3. num. 38.
- 2 Precibus calamitosorum illacrymari non oportet *l. 19. §. 1. ff. de Off. præsid.* sed affectuum vacuus justitiam administrabit. Per depictam justitiæ imaginem hoc indicarunt veteres, dum illam pinxerunt Forma Virginali, affectu vehementi & formidabili; luminibus oculorum acribus; neque humilis, neque atrocis, sed reverendæ cujusdam tristitiæ digni-
- 3

dignitate; Denotantes, Judicem debere esse gravem, sanctum, severum, incorruptum, *inadulabilem*, contra improbos nocentesque immisericordem atque inexorabilem, erectumque, & arduum ac potentem, vi & majestate æquitatis veritatisque terrificum. *Gothofr. in not. ad. d. l. 19. ff. de Off. Præs. lit. B.*; Idem injungitur verbis, tabulæ marmoreæ aureis literis in Curia Ratisbonensi inscriptis, singulis qui juris dicendi gratia curiam intrant, quæ adscribere non pigebit; *Quisquis Senator curiam officii causa ingrederis, ante hoc ostium privatos affectus omnes abiicito: iram, vim, odium, amicitiam, adulationem: Reipubl. personam, & curam subiicito, nam ut aliis æquus aut iniquus fueris: Ita quoque Dei judicium expectabis & sustinebis.* Vid. *Disp. Inaugur. de Ira sub Præs. Dn. Lauterbach. Tubing. habit. tb. 24.*

Judicatu inde facile, quid de quæstione illa; *An casus pro Amico detur?* sentiendum sit; Detestantur casus tales Dd. communiter per *l. 15. §. 1. ff. de Judic. l. eum quem temere 79. §. 1. ff. eod. l. 24. §. 17. de Fideicom. libert.* blandiri enim non licet uni præ alio, nec inclinare bilancis instar eam in partem, ubi favor præponderat, quod *Constantinus Imperat.* innuit hisce; *Wann dein ergester Feindt recht hat, so sprich ihm recht, und wann dein bester Freund unrecht hat, so sprich ihm unrecht, quia sapientia Dei ait; dilige Justitiam, richtig, wehret ewig.* Vid. *Barbos. locupl. lib. 9. cap. 88. ax. 2.* Hanc laudem tribuit Judici cuidam Theodoricus dicens; *Egisti te per cuncta Judicem totius erroris expertem, nec invidia ququam deprimens, nec gratia blandiente sublimans.* *Vincent. Turrett. in parall. Eth. & Jurid. p. 445.* In justitia inexorabilis esse debet, licet in æquitate adulabilis esse queat *Bæckel. de publ. Jud. disq. 13.* hinc ad sordes judicasse dicitur, qui ad gratiam alterius precibus seu blanditiis motus judicat, & ad

litis æstimationem tenetur. *d. l. 15. §. 1. ff. de jud. Farin. de var. ac divers. Crimin. quæst. iii. art. 14. n. 361. seq. Vid. Dn. Struv. synt. jur. civil. exer. 2. tb. ult. Barbof. lib. 7. cap. 10. ax. 1. ita ut nec in casu, si paria autoritatis Dd. pro utraque sententia adsint, pro amico pronunciare possit Judex. Excell. Dn. 7 D. Rhetius. in Disp. de Non gratificand. p. 2. cap. 1. tb. fin. Eadem est ratio, quod Judex in propria causa quis esse nequeat, blandiri enim sibi unumquemque plus, quam alii, natura hominibus indidit, quod judicandi sinceritatem plane corrumpere & impediret *l. 10. ff. de Jurisd. l. un. C. ne quis in su. caus. jud. vel jus sibi dic.**

8 Blandis autem verbis munera plerumque junguntur, quæ blanditiæ sunt fortissimæ, & maxime penetrantes;

Munera, crede mihi, placant hominesque Deosque

Hæc prohibita sunt a Judicibus accipi *l. plebiscito. 18. ff. de Offic. Præs. Nov. 13. cap. 3. §. 1. cap. statutum 11. §. insuper ut gratis. de rescript. in 6t. & Legis Juliæ repetundarum reum faciunt acceptantem l. 3. 4. ff. ad Leg. Jul. repetund. quia & dantem & accipientem a Justitia deviare faciunt. cau. pauper. 72. caus. 11. quæst. 3. verb. Cito violatur auro justitia, nullamque 9 reus pertimescit culpam, quam redimere nummis existimat. An autem ad esculenta, & potulenta hæc prohibitio extendenda 10 sit, non inconvenienter hic subjicitur? Communis est opinio, esculenta & poculenta recipere prohibitum non esse. *l. 18. ff. de Offic. Præs.* Verba legis sunt hæc; *Plebiscito continetur, ut ne quis Præsidum munus, donumve caperet, nisi esculentum, potulentumve, quod intra dies proximos prodigatur. Xenia enim sunt hæc esculenta & poculenta, nec ad munerum qualitatem producenda sunt l. 6. §. 3. ff. de offic. Procons. Quippe munerum acceptio ideo prohibita, ne animus Judicis corrumpereetur; hæc autem prohibitionis ratio ad esculenta & poculen-**

Poculenta applicari nequit, cum verosimile non sit, propter ista Judicis animum a recto tramite commoveri *c. 18. X. de Simon.* Sed hæc communis opinio intentioni *leg. 18. ff. de Offic. Præs.* non convenit; Agitur enim ibi de Xeniiis Magistratibus in Provincias missis a Provincialibus illius loci oblatis, hæc permittebantur, in subsidium oeconomiae instruendæ, dum extra locum proprii domicilii erant, sed illa ad Judices nostros referre, diversitatis ratio prohibet, cum hi domi judicant. *Nobiliss. Dn. Præs. tract. de jur. Sens. Diff. 6. cap. 4. n. 41. seqq.* Periculosum quoque est hujusmodi esculenta, & poculenta permittere, cum etiam in minima affectio cadere possit *Criss. Dn. Brunnem. ad d. l. plebiscito. 18. §. 2. & in minimis quis assuefiat majora munera accipere; nec sincera intentione videntur mitti ad judicem a litigantibus, qui enim dat unam gallinam, inquit Paris de Puteis. de syndic. in verb. Poculenta. c. 2. n. 1. dat cum intentione, ut habeat ab eo bovem, de quo cum Titio forsan litigat. Beatus ergo qui excutit manus suas ab omni munere. c. sunt nonnulli 114. caus. 1. q. 1.* Quod si tamen alicui communis arrideat opinio, & hæc valde restringi debet; Ea enim extensiva interpretatione juvare, ad quæ pravitas humana propendet, & delinquendi ansam præbere possunt, esset oleum camino addere. Restrictiones illas tradit *cap. statutum. 11. §. insuper ut gratis. de Rescript. in 6.* quarum prima est, quod esculenta & poculenta mera liberalitate debeant esse oblata, ne, si affectentur a Judice vel directo, vel oblique, suspensionem contra acceptantem faciant, quam tollit offerentis liberalitas *Farin. de var. ac. div. crim. qu. 111. n. 252. (2.)* Ejusmodi debent esse esculenta, quæ paucis diebus consumi possint *add. d. l. 18. ff. d. Off. Præs.* modica ergo; non adeo frequentia, ut ex illorum venditione pecunia imbutari possit. *vid.*

Farin. d. l. n. 255. Modus autem observandus ita determinari debet, ut sufficiat intra paucos (non minus duobus) dies consumi potuisse cum tota familia, licet consumpta non sint; ut hinc inferat *Menoch. de arbitr. Jud. quæstion. cas. 517. n. 23.* Judicem, cui ampla est familia, contra legis permissionem non facere, si in una die a diversis personis decem paria perdicum, caponum &c. receperit; nec Judicem teneri, perdices dono missas repudiare, si eo die, quo mittuntur, carnem non comedat, quia non realis consumptio requiritur, sed potuisse consumi sufficit. (3.) procedit saltem hæc sententia, si Judex extra domicilium suum jus dicere debeat, tum enim moderatas expensas recipere non prohibetur. *d. cap. de rescript. in 6.* pluribus agit de hac quæstione *Dn. Præf. præalleg. tr. d. l. n. 39. seqq.* qui omnino addendus.

17 Quandoque a parte Judicis blanditiæ adhibentur, in Criminalibus præprimis, si inquisitus sit examinandus, ubi verba blanda ipsa tortura nonnunquam sunt efficaciora. His licite utitur Judex ad veritatem eruendam; cum nihil doli aut violenti habeant. *Farin. pr. Crim. p. 3. quæst. 81. n. 306.* Qui de facto proprio testatur, se sæpius blandis verbis ad delicti confessionem adegisse Reos, quam per torturam. Ad ejusmodi verba blanda referri posset, si Judex Reo dicat, Confitearis quæso delictum in honorem Dei; Veritatem fatearis, quia postea faciam apud Principem vel Superiores, quicquid poterò, procurabo gratiam &c. Exemplum ponit *Boss. tit. de exam. reor. n. 18.* si rea sit mulier, judicem fingere posse, se amore illius correptum, quo eo facilius veritatem ab ea eliceret; sed improbatur illud a *Farin. d. l.* qui etiam alios blandiendi modos tradit. Quæstio est controversa, An Judici licitum sit, Reo blandiri, sub spe impunitatis, quo veritatem eo ci-

eo citius fateatur? Decisio quæstionis in eo est, an Judex blandiens sit superior, f. Princeps, an vero inferior; Superi-
 ori licitum esse dicunt Dd. communiter, non inferiori. Cu-
 jus decisionis ratio est, quod Princeps, dum impunitatem
 promittit, id promittat, quod in ipsius potestate est, fervare:
 jus enim aggratiandi, f. circa delicta dispensandi habet,
 quod quatenus Principibus competat, tradit *Carpzov. pr. Crim. p. 3. q. 150. n. 29. seqq.* Judex vero inferior spem gratiæ
 faciens mentiatur, cum in ipsius arbitrio non sit, Reum di-
 mittere, mendacium vero a quolibet bono viro, nedum a
 Judice, qui veritatis amantissimus esse debet, vitandum;
 hinc in dolo videtur esse, qui hoc modo veritatem expisca-
 tur, quoniam alia remedia in delictum inquirendi ad-
 sunt. Dolum quidem hunc bonum dicit *Finckelthaus. obs. 21*
105. n. 20. se fundans in l. 1. §. 3. ff. de dol. mal. verb: Veteres
dolum etiam bonum dicebant, et pro solertia hoc nomen accipie-
bant, maxime si adversus hostem, latronemve quis machine-
tur. Sed casus in verbis istis diversus; agitur enim ibi de
 hoste et latrone, qui cum in nostram perniciem machinetur,
 de dolo conqueri non potest, alias nec contra hostem fide
 data dolo est licitus. *Dn. Brunneman. ad b. leg. n. 4.* non
 vero de inquisito jam incarcerato, contra quem secundum
 juris regulas procedendum. Expresse prohibetur *Constit.*
Elect. Saxon. Decis. 91. ne confessio in delictis mortis pœnam
 inferentibus per promissionem gratiæ eliciatur, *Dn. Struv.*
ex. 49. tb. 90. Cautos itaque esse debere reos, dicit *Farin. 22*
p. 3. oper. Crim. quæst. 81. n. 306. ne credant istis verbis melli-
 fluis officialium, quia multa promittunt, & nihil obser-
 vant: Ita sentiunt Dd. commun. *Magnif. Dn. Brunneman.*
in Process. inquisit. cap. 8. membr. 1. n. 53. seqq. Carpzov. pr. crim. 23
p. 3. qu. 113. n. 50. seq. & quæst. 149. n. 6. seqq. Farin. d. l. Limi-
 tantur

tantur autem prædicta si delictum sit occultum, & Reipubl.
 valde interfit detegi, tunc enim Judex hujusmodi pollicitati-
 24 onibus utens quandoque excusatur. *Dn. Brunnem. d. l. n. 56.* Re-
 fert huc exemplum, quod in puncto Rapinæ Anno 1663.
 Hausbergæ in Principatu Mindensi contigit notabile, *Con-
 stant. German. in Itiner. German. Polit. p. m. 366.* hic non omit-
 tendum. Captus fuit homo aliquis sceleratus, G. L. qui miles antea,
 rapinam exercuerat per tempus in Viis publicis e militia dimissus, Tor-
 turæ subjectus nihil confitebatur; veritatem itaque ut eliceret Præfectus
 ejus loci, Friderich Sack nominatus, qui antea in bello Magistri Equi-
 tum munus obierat, spe liberationis facta, ipsum semotis reliquis ita al-
 locutus est: G. L. sine dubio nosti, quod olim fuerim Magister Equitum,
 & quod Tu etiam antehac militiæ nomen dederis; Porro te non latet,
 leges inter arma filere, militesque, etiamsi missionem impetrarint, non
 adeo graviter puniri, si consueto more in viis publicis iter facientibus
 nonnulla abstulerint; Quod si etiam Tu, ut perhibent, non nihil extra
 orbitam excessisti, poteris illud tutis auribus meis concedere. Omnia
 etenim clausa in pectore geram neminique revelabo. Milites nos am-
 bo fuimus: Martis autem alumni sibi jura nata negant; Aperi modo
 secretum pectoris tui; nos jam soli sumus, neminemque nisi Deum in
 sermonibus nostris præsentem habemus: Situa sponte unum vel alterum
 facinus confiteberis, ego per me ipsum agam et moliar, ut a vinculis bre-
 vi libereris. Quibus dictis dubius primum inquisitus an fidem habere
 deberet, cum de novo a præfecto de fide habenda certior redderetur,
 sponte fassus est omnia, quæ extorqueri non poterant. Sed præfectus
 Reo iterum misso Collegis confessionem factam exposuit; Reus itaque
 in judicium deductus cum rem omnem proditam videret, confessionem
 antea factam repetiit, & ratificavit, quapropter ad rotæ pœnam conde-
 mnatus est. Die executionis quum juxta morem consuetum de novo in-
 terrogaretur; An in confessione ad huc constanter perseveraret? annuit, sed
 aliquoties addidit: *Uwer wanne dulse Sack, wo hestu micke bedrogen.*
 Adstantes putarunt primum quasi nomine Sack mulierem malam (idi-
 omate saxonico inferiori) denotaret, alii vero rei gestæ gnari præse-
 ctum

Etum designari adverterunt, nec a risu abstinere potuerunt. Hæc statim secuta est executio. Hactenus ille. Excusat autem factum illud Præfecti. *Constant. Germ. d. l. quod Reipubl. intersit, delicta non manere impunita.* Nos hac occasione ponderabimus, quomodo sit procedendum, promissione ejusmodi a Judice, & confessione a Reo facta. Promissionem hanc impunitatis 25
 Judici diximus permissam non esse; facta tamen id efficit, ut si Reus ea motus delictum confessus fuerit, Judex a judican-
 do abstinere debeat. *Carpz. pr. crim. p. 3. q. 149. n. 9.* ne fidem, quam fallere nefas esset, frangere teneatur, condemnando Reum ad ultimum supplicium; non tamen ob id impuni-
 tus manere debet Inquisitus; sed ulterius in factum inquiri 26
 necessum est, ita ut accedente spontanea confessione reitera-
 ta ad ordinariam pœnam demum progredi liceat *Finckelth. obs. 105. n. 14.* Quod si tamen Princeps fuerit, qui impunita-
 tem promiserit, s. Judex promittendi facultatem a Prin- 27
 cipe habens, illam quoque servare tenetur, in Principis e-
 nim arbitrio tota hæc res sita. *Farin. d. quæst. n. 281.* modo delictum sit tale, circa quod dispensare jure divino prohi-
 bitum non sit. *Dn. Brunnemann. process. inquis. cap. 8. membr. 1. num. 55.*

Reliquæ personæ Principales sunt Actor & Reus; Hi 28
 non blandiantur Judici, quo sententiam favorabilem ferat, neque ipsi, neque per Tertium, utputa Advocatum. Non ipsi, intra privatos parietes Judicem adeundo, & ipsum de causa controversa informando, hoc enim prohibitum ob blanditias præsumptas Judici factas, ad favorem emendi-
 candum, qui quantum valeat, dictum in vulgus notum in-
 dicat;

Plus valet favor in Judice, quam Lex in Codice.

Unde Legis Juliæ de ambitu Reus fit, qui domum Judicis ea in- 29
 tentio.

tentione ingreditur, & in centum aureos fisco inferendos condemnatur. *l. un. §. ult. ff. de Leg. Jul. ambit.* Vid. *Dn. Brun-*
 30 *nemann. in process. civil. cap. 1. n. fin.* Non per Advocatum, amicum forsan Judicis, & multum apud eum valentem, quod fieri solet, si illum sollicitet pars litigans, pretium dando vel promittendo, ut Judicem precibus s. blanditiis flectat, quo sententiam pro sua parte ferat, hoc modo enim gratiam affectans de jure Canon. excommunicatur. *cap. 1. de sentent. excommunic. Extravag. Commun. Farinac. de var. ac divers. crimin. quæst. 191. n. 355.*

31 Minus principales sunt Advocatus & Testes. De Advocato notandum, ipsi summopere cavendum esse, ne Clienti suo blandiatur in causa desperata, ipsum ad processum instigans, & victoriam promittens, cujus tamen obtinendæ spem nullam habet, eum saltem in finem, quo Clientem sumptibus inanibus vexet, sibi vero commodum procuret *arg. l. 1. ff. de inoff. testam.* Der Jurist soll nicht gerne wollen, daß sein Client ohne gewissen Grund und Hoffnung der obziegung sich in schwere Rechtsfertigung solle einlassen. *Barbos. locupl. lib. 3. cap. 57. ax. 4.*

32 De Teste quæritur, cum sæpius eveniat rogari aliquem ad testimonium ferendum, an exceptio contra dicta ipsius opponi possit, ex eo quod rogatus, s. blanditiis inductus fuerit? Affirmant hoc, quia pari procedere dicunt pretium & preces; uti enim pretio conductus idoneus non est. *cap. 1. X. de testib.* ita nec precibus inductum admittit volunt. Vid. *Mascard. de probat. lib. 1. concl. 454. n. 3. & lib. 3. concl.*

33 *13. 58. n. 5.* Sed nos negamus, cum adhibita distinctione; an blanditiæ ideo factæ sint, ut testis inductus verum fateatur; an vero ad falsum dicendum hisce persuasus fuerit: Posteriori casu contra dicta ipsius opponi potest *cap. quoties. X. d. 1.*

X. d. t. non priori, quia tum preces nihil injusti habent, si cesset corruptio. *Felin. in d. cap. 1. n. 1. & Parnormit. eod.* Quod ita intelligo, si ad blanditias non simul accesserit col- 34 locutio & instructio, quid testis deponere debeat; Unde in interrogatoriis generalibus hoc communiter additur: Wie Zeuge zu diesem gezeugniß kommen? Ob er von *producenten* dazu erbehten? Mit was Worten er darzu erbeten? Ob sie sich mit einander beredet, was er Zeugen solle? Quibus interrogatoriis fraudem explorare poterit pars adversa.

CAPUT. VI. DE JURE BLANDITIARUM CIRCA DELICTA.

SUMMARIA.

Blanditiis persuadens alicui delictum gravius, delinquens mitius punitur. n. 1. 2.

Quod magis procedit in blanditiis Principum. n. 3. seqq.

Suadens alicui furtum, furti actione tenetur. n. 6. seqq.

Injuriarum actione quatenus teneatur. qui pudicitiam alicujus attentat. n. 9. seqq.

An Virgo blande persuasa ad osculum recipiendum injuriarum actione experiri possit, queritur? n. 13.

Deciditur negative. n. 14.

Persuadens alicui injuriam faciendam, & persuasus injuriarum actione tenentur. n. 15.

Blanda conversatio injuriarum actionem tollit. n. 16.

Quando ob suasionem ex Lege Aquilia quis conveniri possit, n. 17.

Sollicitatores alienarum nuptiarum quinam, & quomodo puniendi? n. 18. seqq.

Pbiltrum præbens arbitrarie punitur. n. 21.

Limitatur. n. 22.

Respondetur dissentientibus. num. 23. seqq.

Stupri pœna quandoque aggravari potest. n. 26. seqq.

Ad ludendum aliquem compellens extraordinarie punitur. n. 29.

An eadem pœna in alliciente aliquem ad lulum obtineat? n. 30.

Rejēcta Affirmantium opinione negatur. n. 31. 32.

Limitatur. n. 33.

An blanditiis ad lulum attractus Victor existens lucrum restituere teneatur? n. 34.

Rationes pro negativa. n. 35.

Distinguitur. n. 36.

Ob servum blanditiis corruptum actio de servo corrupto datur. n. 37.

Quatenus hæc actio nostris moribus quadret. n. 38.

Utilis hæc actio extenditur ad parentes, & alios. n. 41. seqq.

An prædicta actio personæ corruptæ etiam detur. n. 45. seq.

In dubio an fœmina a Masculo ad concubitum persuasa, an contra præsumatur. n. 47. 48.

Ratio hujus quæstionis. n. 49.

Stuprum ad blanditias commissum gravius punitur stupro simplici n. 50. 51.

An stuprum cum blanditiis conjunctum ut violentum puniendum sit, quæritur. n. 52.

Negatur. n. 53.

Quid Jure Consistor. Brandenburg. constitutum, si quis puellæ blandis verbis stuprum persuaserit? n. 54.

Ad doctm constituendam an teneatur stupratur, si stuprata leviter rogata in stuprum consenserit. n. 55.

Stuprator in quantum obligatus sit stupratæ, si ipse blanditiis a stuprata ad stuprum inductus fuerit. n. 56.

Quid jure Consist. Brandenb. obtineat. n. 57. seq.

An ordinariam raptus pœnam mereatur, qui virginem per blanditias rapuit. n. 59. seqq.

Ordinaria raptus pœna locum non habet rapta omnino consentiente. n. 60.

Raptæ voluntas libera quomodo probanda sit. n. 63. 64.

Pœna raptus ad auxiliares extenditur. n. 65.

Lenocinium quomodo puniatur. n. 66.

An lenocinium committat blandis verbis puellam ad stuprum cum Tertio patrandum persuadens? n. 67. 68.

Pœna lenocinii non obtinet, stupro vel adulterio non subsecuto. n. 69.

Blandi-

Blanditiis inducens alium ad homicidium committendum eadem, qua mandans, tenetur pena. n. 70. 71.

Distinguitur. n. 72.

An assassinium dicatur, sit quia animo alteri blandiendi aliquem interfecerit. n. 73.

Negatur. n. 74.

Suffragia eblandiri an permissum sit n. 75.

Simoniam committit precibus honoribus Ecclesiasticos ambiens. n. 76.

Ad fidem suscipiendam pelliciens Simoniacus non est. n. fin.

Natura humana uti ad delicta proclivis, ita instigatur & magis persuasionibus ad delinquendum, & blanditiis augetur malitia *arg. l. 1. §. 4. ff. de serv. corrupt.* Hinc in genere statim quaeritur, Annon blanditiæ in delictis a parte blandientis aggravent, a parte v. ejus, cui fiunt blanditiæ, pœnam minuant? Quod affirmamus; cum enim delicta ex voluntate & proposito distinguatur *l. 53. in pr. ff. de furt. Cardin. Tusch. tom. 2. concl. 160. a pr.* majus autem delinquendi propositum in blandiente adsit, quam in eo, cui blanditur, pœna etiam statuenda gravior in persuadentem verbis delenificis; utut enim consentiat, qui blanditiis adductus quid committit, non tamen liberum consensum addit, sed forsan nisi persuasus ab alio haud deliquisset; Quod multo magis in illo procedit, qui ad blanditias Principis delictum committit *arg. l. 8. C. ad Leg. Jul. de vi publ. cum ne precibus quidem superioris refragari liceat, illæ enim vim mandati & jussus habent. Tiraquell. de pœn. temper. aut remit. caus. 35. n. 9. jussus autem s. mandatum Superioris a pœna ordinaria liberat. l. non videntur 167. §. 1. ff. de R. J. & autoritas majoris in illicitis etiam excusat, facitque licitum quod alias illicitum esset. Gloss. ad l. quod principis. ff. de aqu. & aqu. pluvi. arcend.* Nec obstat, quod cum rei turpis, ut delicti, mandatum nullum sit. *l. 6. §. 3. ff. mandat.*

- mandatarius in delictis pœna ordinaria teneatur *l. 5. C. de accusat.* hinc nec excusandus foret, licet preces Principis in vim mandati valeant; Limitatur enim illud regulariter, nisi parere habeat necesse mandatarius *l. liber homo 37. ff. ad Leg. Aquil.* Hoc autem, quod dictum de Principe, restringendum ad illum, qui in non obtemperantes precibus suis sœvire solitus fuit, uti alias in precibus & blanditiis superierum, quando vim jussus habeant, distinguere solent; Confer. *Tiraquell. de pœn. temper. aut remitt. caus. 34. seq. Anton. Matth. Comm. de Crimin. cap. 1. in proleg. pag. 14. seq. Gail. 1. de pac. publ. 4. n. 12.* quanquam melius conscientia alicujus hoc casu consultum putarem, si mala pateretur potius, quam patreret blanditiis hisce obtemperando. *Anton. Matth. d. l.*
- 6 Ut autem blanditiarum in delictis effectus distinctius patefcant, delicta, in quibus blanditiæ intervenire solent, seorsim, in quantum fieri potest, secundum ordinem, quo
- 7 in ff. recensentur, proponemus. Primo loco videbimus de delictis privatis. In furto regulare est, quod illud non nisi invito Domino fiat *l. 46. §. 7. de furt.* cum volenti non fiat injuria *l. 145. ff. de R. J.* ob blanditias tamen & persuasiones servo factas, ut Domino res surripiat, licet Dominus permittat servo, furtum illud faciendum detegenti, illas res auferre, furti tamen actione tenetur svasor, utut Dominus consentire videatur. *§. 8. Inst. de Oblig. quæ. ex del. nasc. l. 20. C. de furt.* Sic qui furti consilium dedit, ob id furti actione conveniri nequit *§. 11. in fin. Inst. de obl. quæ ex del. modo illud simplex, & furtum non secutum fuerit l. 52. §. 19. ff. de furt. add. l. consilii 47. ff. de R. J. & Reg. 62. de R. J. in 61. cum consilium habuisse non noceat, nisi & factum secutum fuerit l. 53. §. 1. ff. de V. S. ibique Goddæus & Wissenb. de V. S. Disp. 17. th. 6.* Si tamen consilium illud cum verbis persuasori-

suasoriis conjunctum fuerit, ex tali persuasione obligatur etiam delicto non subsequente, cum talis persuasio propriam delicti speciem constituat *Magnif. Dn. Brunnem. Disp. de del. serv. alter. homin. corrupt. p. 1. cap. 4. §. 2.*

Circa injurias notandum, quod appellans aliquam, 9
sublanda oratione pudicitiam alicujus attentans injuria-
rum actione conveniatur. *leg. Item apud Labeonem 15. §. ap-
pellare 20. ff. de injur. c. Si quis tam fæminam. de pænit. dist. 1.
Tholos. synt. jur. univ. lib. 36. cap. 12. n. 7.* ad infamiam enim
pertinet, cum pudicitia adtemptatur *l. 1. §. omnemque. 2. ff.
d. t.* Adtemptatur autem non, quando officii honeste 10
faciendi gratia quis aliquam appellat *d. l. 15. §. 23. ff. d. t.*
Sed si contra bonos mores hoc faciat, ut si quis Comitum
abducatur, s. blandis, & suasoriis verbis avocet *d. l. 15. §. 17.
seq. ff. d. t.* Si id agatur, ut ex pudica impudica fiat *l. ad-
temptari. 10. ff. de injur.* quod maxime sollicitatoribus alie-
narum nuptiarum frequens est, qui extraordinarie quoque
puniri solent, concurrere enim possunt judicia ordinaria,
et extraordinaria. *Hahn. ad Wesenb. de extraord. crimin. in
pr. de quibus in subseqq.* Et hæc injuria dicitur realis, cum a 11
cenatu potius illicito, quam a verbis de nominanda sit. *Har-
precht. ad Inst. tom. 4. de injur. §. injuria autem. 1. n. 38. seq.*
Cessat tamen actio injuriarum, si matrona s. virgo mere- 12
tricia veste induta fuerit appellata, ejusque pudicitia atten-
tata, cum præsumatur unusquisque talis esse, qualis in habi-
tu, quem gestat, reperitur *d. l. 15. §. si quis virgines. 15. ibique Bar-
tol. ff. b. t.* quia ergo se gerit pro meretrice, ejus pudicitia,
quæ nulla, attentari nequit. Hic quæritur, an non etiam 13
Virgo, si blanda oratione persuasa osculum sibi infigi pa-
tiatur, injuriarum agere possit? Pro affirmativa facit, quod
qui virgini invitæ osculum infigit, injuriarum conveniri
possit

- possit, uti responsum in Scabinatu Lipsiens. refert *Dn. Struv. synt. jur. civ. ex. 48. th. 58. add. omnine Dn. Præses in tr. de jur. sens. diff. 7. cap. 5. th. 11. seqq.* invita autem videatur, quæ blandis verbis inducta *arg. l. 1. C. de rapt. virgin verb. hoc ipsum velle mulierum ab insidiis nequissimi hominis inducitur* ex quibus infert *Cynus n. 5.* isto casu in muliere non dici adesse voluntatem ordinatam, sed dolosa perſuasione inductam, & sic deceptam pro non volente haberi; *add. Farin. de delict. carn. quæst. 143. tit. 16. n. 165.* Sed negativa verior, si æquo animo osculum passa fuerit virgo, quamvis enim in raptu procedat, blanditiis inductam non consensisse præsumi, hoc tamen in casu fallit, cum diverſorum diverſum sit judicium. *l. inter stipulantem. 83. §. sacram. ff. de V. O.* in raptu enim majus raptæ & honestatis publicæ præjudicium versatur, cum fere semper cum certo pudicitiae discrimine conjunctus sit; quam in osculo, quod quandoque etiam sinistra suspicione caret, nec pudicitiam lædit. *Harprecht. ad Inst. tom. 4. de pub. jud. §. item lex Julia de adulteriis. 4. num. 26. Tholos. synt. jur. univ. lib. 8. cap. 8. n. 26.*
- 15 Injuriam infert non solum is, qui ipse convitium dicit, sed & qui alteri perſuadet quibuscunque verbis, quo Tertio injuriam facit. *l. 11. §. 6. ff. de injur. §. non solum. 11. Inst. eod. l. 15. §. 8. ff. dict. tit.* ex quo infert *Angelus* concitantem pueros ad vociferationem injuriosam in alium, actione injuriarum conveniri posse; Nec minus, qui injurias ulciscendi ignaviam alterii exprobrat, si is ob illam exprobrationem ad malificium patrandum pelliciatur. *Leonard. Less. de F. & F. lib. 2. cap. 13. §. 25.* non tamen excusatus est, qui ad perſuasionem alterius injuriam dixit, sed æque tenetur *Farin.*
- 16 *de Var. & divers. crimin. quæst. 105. n. 443.* Circa remissionem quoque injuriarum blanditiæ quandoque operantur. Sic

Sic injuria non censetur ad animum revocata, sed remissa, si injuriatus cum injuriante post injuriam illatam blande & familiariter conversetur, colloquia instituat civilia *Angel. in l. non solum ff. injuriarum actio. n. 2. ff. de injur. aut injurianti amicales literas transmittat. Farin. de var. ac div. crimin. quæst. 105. n. 353. nec non, si blandiantur sibi injuriants & injuriatus, se invicem deosculando. Mascard. de probat. lib. 2. concl. 902. n. 21. & lib. 3. concl. 1156. n. 4. seq. Fodoc. Damboud. in pr. crim. cap. 136. n. 21.* Si enim salutatione, multo magis hisce evidentioribus animi reconciliati signis remissæ censentur injuriæ. Ad delicta quoque privata pertinet 17
 damnum injuria datum, & qui persvasum medicamentum alicui infundit, aut malum venenum adhibuit, lege Aquilia tenetur. *L. Item si obstetrix. 9. §. si quis per vim. 1. ff. ad leg. Aquil.*

Progredimur ad crimina extraordinaria, inter quæ re- 18
 fertur alienas nuptias sollicitare *l. 1. pr. ff. de extraord. crim.* Sunt autem sollicitatores alienarum nuptiarum, & matrimoniorum interpellatores, qui variis blandiloquiis alienæ uxoris pudicitiam attentant, et quovis modo impuditiæ propriæ causa societatem & castitatem conjugalem perturbare conantur, & hi, etsi effectu sceleris potiri non possint, propter voluntatem perniciose libidinis extra 19
 ordinem puniuntur. *d. l. 1. Bartolus ad b. l. inter actum facti, & actum verbi distinguit; & posteriori casu pænæ quidem extraordinariæ pro arbitrio judicis locum esse concedit, non autem priori, sed tunc puniendum, ac si delictum esset perfectum, & inter talem actum facti refert, si basia a parte sollicitatoris intervenerint, quem recte refutat Farinac. de delict. carn. quæst. 143. tit. 16. n. 156.* Generaliter enim verum est, conatum non eadem, qua delictum consummatum, pæna puniendum esse, nisi ad actum proximum jam
 L perve.

pervenerit, & alias delictum consummare intendens extrinsecus saltem impeditus fuerit; quo basia referri non possunt, & utut referantur ad actum delicto proximum, universalitamen consuetudine nec conatus, etiam si ad actus proximiores deventum fuerit, pænæ ordinariæ locum facit. *Dn. Præses Tract. de jur. sens. Diff. 10. cap. 6. num. 36. add. Farin. Quæst. 141. tit. 16. n. 103.*

- 20 Pæna sollicitationis cum sit extraordinaria, prudenti Judicis arbitrio committitur, quando illa vel exasperanda vel minuenda sit, prout attentationis circumstantiæ requirunt. *Dn. Brunnemann. ad l. 1. ff. de extraord. crimin. num. 1.* levis enim punitur adulterium attentatum per solum actum verbi, quam si fuisset descensum ad actum facti *Farin. de l. 1.* Hicce sollicitatoribus similes sunt, qui pocula amatoria s. philtia, quæ Galli vocant poisons pour faire aimer *Besold. in thes. pract. voc. Liebträncklein*, præbent; affectionem enim, quam verbis nequeunt, hujusmodi potiunculis sibi quærere & parare satagunt, & hi plerumque, cum res mali exempli sit. *l. 38. §. 5. ff. de pæn. arbitrarie puniuntur. Hackelmann. illustr. quæst. disp. 23. tb. tb. 23. Besold. d. l. 1.* Nec sine ratione, cum hic modus matrimonia conciliandi sit infelicissimus, & detestandus; Quippe, ut piscatio, quæ fit medicamentis, cito comprehendit, & facile capit piscem, insipidum autem & ingustabilem pravumque reddit; ita &, quæ amatorium virus, & præstigias machinantur in viros, eosque voluptate capiunt, hæ cum stolidis, amentibus, & labefactaris ætatem exigunt. *Plutarchum* referente *Cypr. de sponsal. cap. 13. §. 58. n. 2.* Quod si vero ex tali potione
- 22 homo perierit, summo supplicio afficitur, qui amatorium poculum dedit *d. l. 38. §. 5. ff. de pæn. Paul. Grilland. de sortileg. quæst. 12. n. 2. seqq.*

Urgent

Urgent quidem in contrarium, absque dolo & inten- 23
 tione occidendi homicidium non committi, nec pœnam
Leg. Corn. de sicar. locum habere posse *l. 1. §. 1. ad Leg. Cornel.
 de sicar.* hic autem nullam occidendi intentionem adesse,
 sed amoris saltem conciliandi gratia poculum propinatum
 esse. *Theodoric. Colleg. Crim. disp. 7. tb. 7. lit. A.* tum *d. l. 38. §. 5.*
 ultima verba non ad poculum amatorium, sed a poculum a-
 bortionis referenda esse, ita ut *homo* infantem in utero ex-
 istentem denotet. *Carpzov. pr. crim. p. 1. qu. 21. n. 19.* & in sub-
 sidium vocant *l. 3. §. 2. ubi Amatorium* ad vocabula *αἰσά* refer-
 tur, quæ non semper quid mali involvunt. Verum quod ad 24
 dolum, illum hic plane excludi concedendum non est; quam-
 vis enim non directo occidendi intentionem habeatis, qui
 poculum amatorium præbet, per consequentiam tamen do-
 lose agit, internecionem alterius procurat, dum in re illi-
 cita versatur, ex qua mortem frequenter sequi solere, scire
 potuit, & debuit. *Harprecht. ad Inst. de publ. Jud. §. Item Lex
 Cornel. de sicar. §. 5. n. 64.* nec hæc verba ultima *d. l. 38. §. 5.* so-
 lum ad pœnam abortionis pertinent, sed generalia sunt utri-
 que delicto convenientia *Dn. Brunnem. ad d. l. n. 2.* Quod autem
ad d. l. 3. §. 2. ibi longe aliud significat *Amatorium*; dicitur
 enim poculum, quod adjuvandæ conceptionis causa mu-
 lieri exhibetur; Hoc cum ex materiis vim generationis
 fortificantibus, non herbis venenatis, aut aliis mediis illi-
 citis, uti philtrum, conficiatur, nec malo animo detur, non
 tam vituperandum, ita ut etiam morte exinde præter so-
 litum secuta, non ultimo supplicio, sed relegatione puni-
 endus sit, qui illud dederit *d. l. 3. §. 2. in fin. Harprecht. d. l.*
*Vid. de hac quæstione Dn. Præses tract. de jur. sens. Disp. 6.
 cap. 4. n. 38.* Optimum ergo est monitum *Arithmæ. disp. 10. 25*
Colleg. Crim. tb. 3. lit. B. dicentis; *Adolescentes & puellæ*
 L 2 *amoris*

amoris incendio æstuentes ab istiusmodi violentis mediis abstinant, & amatores blanditiis, non veneficiis, verbis, non herbis, officioso vultu, non fastuoso cultu quærant. quid autem istiusmodi illecebris tribuendum sit, tradit Dn. Brunnem. in Disp. de del. serv. alteriusve hom. corrupt. p. 1. cap. 4. §. 5. add. Paul. Zach. quæst. medic. legal. lib. 2. tit. 2. quæst. 10.

- 26 Ulterius de blanditiis disquirendi ansam nobis suppeditat *supra alleg. leg. 1. §. 2. ff. h. r. ubi disponitur, quod is, qui puero stuprum, abducto ab eo, vel corrupto comite, persuaserit, aut mulierem puellamve interpellaverit, quidve impudicitiae gratia fecerit, donum præbuerit, pretiumve, quo is persuadeat, dederit, perfecto flagitio, capite puniendus, imperfecto in insulam deportandus sit; quæ dura videtur dispositio, & contrariari §. Item lex Julia de adulteriis 4. §. de publ. judic. in quo stupri gravissima pæna est coertio corporis cum relegatione, quæ tamen in d. leg. 1. ad mortem extenditur.*
- 27 Placet conciliatio, quod stupri quidem pæna non sit capitalis per § 4 §. d. r. quandoque tamen, si circumstantiæ illud delictum valde aggravent, Judex extra ordinem pænam ad mortem extendere possit, uti in d. l. 1. §. 2. *Wissenb. p. 2. disp. 31. th. 4.* Nec absurda videtur ratio *Bartoli add. l. §. 2.* pænam ob id aggravari statuentis, quod stuprum violenti quid hoc in casu admixtum habere censeatur, cum blanditiæ, quæ non verbis sed facto per dona & munuscula fiunt, facile ad quid patrandum nec volentem impellant, ut hinc stuprum ad persuasionem vel munera alterius commissum ut violentum puniri velint nonnulli, qui tamen in praxi non obtinent, *Farin. quæst. 141. tit. 16. n. 103.*

- 29 De aleatoribus s. lusoribus hic loci etiam quædam dicenda nobis erunt, cum lusus vetiti ad extraordinaria crimina pertinere videantur, diversimode enim puniuntur luden-

ludentes jure civili. *t. t. ff. & C. de alcator.* Compellentes alios ad ludendum extraordinarie puniri debere, verba expressa Edicti habent, *In eum*, inquit Prætor, *qui aleæ ludendæ causam intulerit, uti quæqueres erit, animadvertam l. i. in pr. & §. 4. ff. de alcator.* An autem eadem extraordinaria pæna³⁰ obtineat, si quis blanditiis, s. svasionibus alium ad ludendum alliciat, hic dubitatur? Ratio decidendi in eo latitat, an is, qui blanditiis, svasionibus, & illecebris aliquem ad ludendum adducit, compellere dici possit; si enim blanditiæ pro compulsionem hoc in casu habeantur, pæna quoque cum compulsoribus eadem erit, quod affirmant *Caccialup de lud. n. 62. 31* *vers. & quidem moderni Jodoc. Dambaud. in pract crim. cap. 126. n. 12. seq. Paris de Put. in tr. de lud. n. 44. in fin.* qui in specie de lusoribus Azardi illud obtinere tradit, ut, dum blandis artibus viatores adventantes ad ludum provocant, in principio pecunias se deperdere fingunt, ex postfacto autem omnia ad se trahunt, eadem, qua compulsores, pæna affici debeant, referente *Farinac. de var. ac diver. crimin. quæst. 109. n. 76.* Et hi sunt quos vulgus die *Spizbuben*, *Dopler*, appellare solet, de quibus Vid. *Dn. Præses in disp. de Saccul. & Direct. 32* *cap. 2. n. 17. Glossa vero in l. i. pr. in verb. animadvertam ff. de al. lusu & aleator.* reprobatur opinionem eorum, qui dixerunt compellentem ad ludendum dici eum, qui svasionibus & blanditiis aliquem invitat, tanquam nimis rigorosam, cum qua & nos facimus, non quod ab omni pæna liberos pronunciemus illos, qui blanditiis alios ad ludendum alliciunt; sunt enim utique puniendi, qui rei illicitæ operam navant, sed quod aliquantulum mitius puniendi sint veris compulsoribus, cum & blanditiis invitatus lusum recusare potuisset. *Anton. Matthæi de Crimin. pag. 292. n. 4. Farin. d. l. n. 77.* Quod si tamen quis precibus adeo³³

importunis attractus fuerit, ut rem suam periclitari, quam tantis molestiis affici maluerit, vere compulsus dici posset.

34 Vid. *Leonard. Less. de J. & J. lib. 2. cap. 26. dub. 2. n. 12.* Porro cum juris sit, in ludo deperditum a lucrante restitui debere, aut si non restituatur, a solvente competentibus actionibus repeti posse per *l. fin. §. commodis. C. de aleator.* quod tamen de moribus, nisi fraus & sollicitatio intervenerit, negat *Dn. Struv. synt. jur. civ. ex. 15. tb. 75.* quæritur, an si quis blanditiis ad lufum attractus vincat, quod lucratus est, restituere

35 teneatur? Negant hoc *Salyc. in l. fin. C. de aleator. n. 7. Patris de Put. in tr. de lud. n. 31. in fin. vers. aut attractus. Caccialup. de lud. n. 58. Stephan. Cost. eod. tr. art. 3. n. 11. in pr.* cum damnum, quod propria culpa sentit, sentire haud videatur alterum ad ludendum alliciens, & donare videtur, quod

36 licitum. Rectius distinguunt hic alii, an blanditiæ interverint modicæ, & utique his blanditiis motus lucrum restituere debet; An v. nimia, quæ importunitatem important, nec tunc restituendum volunt; s'vadent tamen, quod ex victoria superest, pauperibus erogandum *Farin. d. l. n. 201. seq.*

37 Delictis privatis adhuc adjungimus servi corruptionem, quæ maxime blanditiis & s'vafionibus perficitur, dum non solum animus adhuc incorruptus s'vafionibus ad malum incitatur, sed & blandiendo malefactis alterius; & laudando malitia mentis depravatæ augetur *l. 1. §. 4. ff. de serv. corrupt.* quo faciunt verba *Can. 2. dist. 46. Quisquis male agentibus adulatur, pulvillum sub capite vel cubito jacentis ponit, ut qui corripitur ex culpa debuerat, in eo fultus laudibus molliter quiescat.* Et ob hanc corruptionem actio de servo corrupto jure civili prodita est *t. t. ff. de serv. corrupt.* quandoque ob solam pers'vafionem, etiam corruptione non secut *l. 20. C. de*

de furt. & serv. corrupt. Ratio autem juris civilis, cur actionem 38
 ob servi corruptionem Domino dederit, fuit, quod servus
 in patrimonio ipsius Domini extiterit, uti quodlibet ani-
 mal brutum *Cujac. in lib. 17. Observat. cap. 11.* diminutum au-
 tem illud fuit servo corrupto, hinc merito diminutio illa
 per corruptentem refarcienda; quod si sponte nolit, a Judi-
 ce consequi necessum erat, *l. 4. §. 1. ff. de serv. corrupt.* Sed 39
 cum mitior hodie servorum conditio existat, nec amplius
 in patrimonio sint, sed liberi homines, certa mercede con-
 ducti, quorum ministerio utimur, nec hæc ratio juris civilis
 nostris moribus quadrabit, & per consequens nec actio e-
 jusmodi dabitur, quod de directa extra controversiam est.
 Verum cum alia quoque ratione nostra interesse possit, mi- 40
 nistrorum nostrorum animos non corrumpi, si non directa,
 tamen utilis actio ad interesse, pro arbitrio Judicis deter-
 minandum, competet. *Dn. Struv. synt. jur. civil. Ex. 15. tb. 50.*
 Sic si quis svasionibus aut illecebris, ut oblatione majoris
 mercedis, famulum alienum a Domino suo abalienaverit, &
 ad propria servitia cum incommodo prioris Domini allexe-
 rit, licet alias famulo ante, quam ex alterius servitio iverit,
 alii operas iterum locare permissum sit, ob corruptionem
 dolosam utili hac actione conveniri poterit *arg. l. 5. §. 2. ff.*
de serv. corrupt. Dn. Mev. p. 4. decis. 385.

Ulterius quoque extenditur utilis hæc actio ad paren- 41
 tes, maritos, & alios, quibus corruptio alicujus nocumento
 esse potest, imo ipsæ quandoque personæ corruptæ hac a-
 ctione experiri possunt. Quis patri actionem denegaret, si
 filius ipsius alias frugi blanditiis alicujus nebulonis allectus
 fuisset, ut alea luderet, in popinis quotidie se ingurgitaret,
 amator existeret, qui, ut rei literariæ operam navaret, a
 patre extra patriam missus fuerat? Sane hic non de servo
 aliquot

aliquot florenis æstimabili, sed de libero homine, qui nul-
lam recipit æstimationem *l. ult. ff. de his qui deiec. vel. effud.*
42 corrupto agitur; & magis delinquit, qui liberum homi-
nem corrumpit, quam qui servum *l. 5. §. 1. ff. de serv. corrupt.*
major ergo pæna quoque erit pro officio Judicis determi-
nanda. *l. 14. §. 1. ff. de serv. corrupt.* Exemplum proposuit U-
syllus ad §. in duplum. 7. de action. quem refert Dn. Brunnem.
in dict. disp. de delict. serv. alter. hom. corrupt. p. 2. cap. 2. §. 5.
quod, cum ad rem declarandam faciat, subjungere lubet;
Pone, inquit, Patrem filium studiorum causa ad Montepessula-
num cum grandi pecunia misisse, quem sperabat esse perventu-
rum ad magnum laudis, & gloriæ cumulum: erat in eo singularis
eruditionis spes non modica, propter ingenii probitatem; recte
inchoaverat operam rei literariæ, donec per versum alicujus scholaris
allectus blanditiis omnes animi vires ad amorem impudicarum
convertit. Demum a scholis vanus, & inutilis reversus est.
Haftenus ille.

43 Ad duplum autem hoc casu agi nequit, cum simplum
non sit certum, sed totum interesse arbitrior Judicis com-
mittitur æstimandum. Vid. plur. Magnif. Dn. Brunneman. d. l.
Idem judicium est, si quis filiam alicujus corruperit, dum
44 sub promissione nuptiarum ad concubitus illicitos illam pel-
lexit. Dn. Brunnem. ad l. 14. §. 1. ff. de servo corrupt. n. 1. Con-
tra eum quoque, qui uxoris mores corrumpit pudicitiam e-
jus attentando, aut nuptias ejus sollicitando, marito hæc u-
45 tilis actio datur. Dn. Struv. synt. jur. civ. ex. 15. tb. 50. An vero
ipsi personæ corruptæ hæc actio competat, exinde dubi-
um redditur, quod volenti injuria non fiat. *l. 1. §. usque ad o*
5. ff. de injur. volens autem videatur, qui se corrumpi sinat;
Verum simpliciter voluisse dici nequit, dum voluptatum il-
lecebris quis seducitur, hæ enim perniciosissimæ adulationes
sunt,

sunt ad instar Syrenum cantus dulcedine obdormientes nautas in fyrtes pertrahentium; ut loquitur *Dn. Brunnem. d. disp. p. 2. cap. 2. §. 6.* & hac actione non concessa quandoque contingere posset, ut, si in nullius potestate esset persona corrupta, impunis foret corruptor, quod tamen æquitati omnino contrarium esset. *Dn. Brunnem. ad l. 14. §. 1. ff. b. t. n. 5.* Subjungimus hisce epiphonema *Johann. Fabri. 46 ad §. in duplum Inst. de action. n. 3.* *Utinam bene luerent, qui Juvenes ad illecebras alliciunt!*

Delictorum publicorum tractationem maximam⁴⁷ partem quoad nostrum propositum cum absolvant delicta carnis, illa præmittimus, antequam autem ad specialia descendamus, ventilabimus prius quæstionem; An in dubio fæmina a Masculo ad concubitus illicitos persuasa, an vero contra præsumatur? Prius affirmandum putamus, si mulier alias honestæ vitæ fuerit, ob sexus imbecillitatem ad blanditias & persuasiones motu facilem, probante *Ovidio in Epistola Phyllidis ad Demoph.* hisce:

Fallere credentem, non est operosa puellam

Gloria; Simplicitas digna favore fuit.

Sum decepta tuis, & amans, & fæmina, verbis:

Dii faciant, laudis summa sit ista tuæ.

Unde LL. latores non tam de pæna fæminæ ob stuprum⁴⁸ infligenda, quam de pæna stupratoris solliciti fuerunt, uti in plerisque locis in jure deprehendere est. *Dn. Brunnem. 49 d. disp. p. 1. cap. 2. §. 4.* fallit tamen hoc, si contrarium probari possit; Eo autem conducit, scire, quænam pars seducens, quænam seducta sit, aut præsumatur, ut pæna delicto proportionata dictari possit, uti ab initio *b. cap.* probatum dedimus. Sic adulter, si per fascinationes, & blanditias se adductum, adulterium commisisse probari possit, mitius puniendus

niendus est, ac si sponte deliquisset. *7 Ctiss. Dn. Brunnemann. Proc. inquisit. cap. 9. n. 36. & 42. in fin.*

- 50 Ad stuprum deceptorie vel adulatorie solere virgines appellari dicit *Hostiens. in cap. pervenit. n. 2. X. de adult.* quod cum fiat sæpissime, de pæna quoque hujusmodi stupro per blanditias commisso infligenda laborandum. Et gravius puniendum eum, qui blandis verbis stuprum virgini persuasit, stupratore simplici, certum est; quod maxime procedit, si persona stuprata sub potestate blandientis sit, vel proxime fuerit, quo casu quandoque blanditiæ & persuasiones præsumuntur; Sic si Tutor vel curator pupillam stupra-
- 51 verit (licet alias pæna stupri tantum sit publicatio dimidiæ partis bonorum §. 4. *Instit. de publ. Jud.*) deportatione & omnium bonorum confiscatione punitur. *l. un. C. si quis eam cuj. tut. fuer. corruper.* Cum enim facile sit Tutori pupillæ potestati suæ commissæ stuprum persuadere, merito durius in eum animadvertitur. *7 odoc. Damboud. pract. crim. cap. 92. rubr. de stupr. n. 9.* eandem pænam ob rationis paritatem ad Commentariensem, qui mulierem carceribus suis commissam stupravit, extendunt. *7 holos. synt. jur. un. lib. 36. cap. 9. n. 10. Clar. quæst. 68. n. 8.* An autem tale stuprum blanditiis & persuasionibus conjunctum pro violento reputandum sit, in utramque partem disputatur? Violentum dicunt nonnulli, ex eo, quod blanditiæ, promissiones, & dationes munerum, & aliæ ejusmodi fallaciæ coactioni æquiparentur *arg. l. 3. §. si quis volentem 5. ff. de liber. hom. exhib.* ideoque mortis pæna plectandum per *art. 119. Const. Crim.* in verb. *So Jemand einer unverleumbden Ehefrauen, Wittwen, oder Jungfrauen mit Gewalt, und wieder ihren Willen ihre Jungfräulich oder Fräulich Ehre nehme, derselbige Ubelthäter hat das Leben verwircket.* *Tusch. pract. concl. tom. 6. concl. 322. num. 4.*

n. 4. & tom. 7. concl. 710. n. 2. Decian. tract. crim. tom. 2. tit. de rapt. cap. 7. lib. 8. n. 7. & cap. 15. tit. de stupro n. 7. Menoch. de arbitr. Jud. quæst. lib. 2. cas. 288. n. 10. in fin. & ibi in add. n. 12. ubi hoc sine controversia admitti dicit. Sed hæc sententia dura, nec arridet rectius sentientibus, cum priori opinione concessa omne fore stuprum mortis pæna afficiendum esset; vix enim datur, in quo ex parte stupratoris fallaces persuasiones & promissiones non intervenerint. Bass. in tit. de coit. damn. & punib. n. 66. vers. sed adverte Cum itaque interpretatione legum pænæ molliendæ sint potius, quam asperandæ l. interpretatione 42. ff. de pæn. judicis arbitrio potius committendum, qui optime ex circumstantiis pænam æstimabit, quæ sententia in praxi quoque obtinet. Farin. de delict. carn. qu. 147. tit. 16. n. 34. seq. Jure Consistoriali Brandenburg. specialiter constitutum, illum, qui puellæ stuprum blandis verbis persuaserit, etiam promissione matrimonii non facta, ad ducendam stupratam teneri, aut extraordinarie puniri debere. Ord. Consistor. tit. 62. §. 1. in verb. Wann von der geschwechten Personen, oder ihren Eltern und Freunden könnte ausgeführt, und dargethan werden, daß der beschlaffer sie zu solchen Laster mit süßen Worten, mit oder ohne vertröstung der Ehe beredt, soll der Thäter die geschwechte Person zu nehmen schuldig seyn, oder in Weigerung deß vermüge der Recht gestraffet werden.

Circa dotis constitutionem quæritur, cum alias juris consuetudinarii sit, quod stuprator stupratam, si conditionis honestæ fuerit, aut in matrimonium ducere, aut dotare teneatur. Vid. Dn. Brunnem in Exer. ad Inst. Exer. 32. ad §. 4. Inst. de publ. Jud. in fin. an & dos peti possit, si blandis verbis leviter rogata stupro consenserit stuprata; Puellam libere consentientem in stuprum dotem petere non posse, tradunt

Dd. , ne ex delicto, quod sponte commisit, præmium capiat.
 vid. *Farinac. de del. carn. quæst. 147. n. 119. seq. & ab eo allegatus. Diaz.*
in pr. crim. canon. cap. 83. in verb. Stupri. n. 4. seq. consensum au-
 tem non excludit legis aliqua rogatio, unde & dotis consti-
 tutionem non necessariam concludendum. Sed cum gene-
 ralis regula sit, stupratam aut ducendam, aut dotandam esse,
 etiam hoc casu stupratorem ad dotem teneri statuimus, ne
 56 in totum eludatur constitutio illa. Aliud tamen dicendum
 foret, si stuprator a fæmina se plectum probare possit,
 tunc enim in utroque foro, tam interiori quam exteriori,
 non teneretur ad dotem constituendam *Farin. de quæst. 147.*
 57 *n. 12.* Hinc optime in Consistorio Elector. Brandenb. rece-
 ptum, hoc casu præter pedium & par calceorum stupratæ
 nihil deberi. *Ord. Consist. Brand. d. 1. 62. §. fin.* Verba consti-
 tutionis sunt hæc; *Würde der Gesell oder Knecht beweisen,*
oder mit seinem Eyde betheuren, und schweren, daß er die
Person mit süßen, oder listigen Worten zu der that nicht be-
redet, sie auch mit Gewalt dazu nicht gezwungen, oder ihr
die Ehe nicht zugesagt, noch derenthalben Vertröstung ge-
than herte, auch nicht Willens gewesen sie zu ehlichen; Son-
dern das sie sich selbst zu ihm genöthiget, gekommen, und zum
fleischlichen erkennen Ursach gegeben; Alsdann und auf sol-
chen Fall soll der Gesell der Personen nicht mehr dann ein
Schleier und ein paar Schue zugeben schuldig, u. sonst von
 58 *aller ihrer anforderung los seyn.* Ad alimentationem tamen
 infantis tenetur quoque stuprator blanditiis allectus, ne cul-
 pa matris innocenti partui præjudicet. *Magnif. Dn. Brunne-*
mann. in prælect. publ. De process. Consistor. cap. 8. §. 11. & quan-
 titatem, quam alias dotis loco stupratæ debuisse, Consisto-
 rio solvere tenetur. *de Ord. Consist. d. 1. in fin. verb.* Er soll
 aber nichts desto weniger dem Gerichts Herrn, was er der
 Person

Person zu Ehe gelde hette entrichten müssen, zur Straffe geben.

Sequitur crimen raptus, quod committitur etiam 59
 volente & censentiente rapta per *l. un. §. pænas. 2. verb. sive*
volentibus sive nolentibus virginibus C. de rapt. Virg. ratio au-
 tem additur *d. l. Quia hoc ipsum velle mulierum ab insidiis*
nequissimi hominis, qui meditatur rapinam, inducitur, nisi e-
tenim tam sollicitaverit, nisi odiosis artibus circumvenerit, non
faceret eam velle in tantum dedecus sese prodere. Blanditiis er-
 go & dolosis persuasionibus inducta præsumitur ab ipsa lege,
 & per consequens coacta, cum in raptu vis non præcise re-
 quiratur, sed etiam, quam causant fallaces persuasiones, suf-
 ficiat; ita ut ordinaria raptus pæna, quæ est ultimum sup-
 plicium, & bonorum confiscatio. *d. l. un. §. 2. obtineat. clar.*
in. pract. §. raptus n. 3. vers. adde quod. Et hæc est commu-
 nis Dd. sententia teste *Farin. de del. carn. quæst. 145. tit. 16.*
n. 100. Quæ multo magis observanda, si de blanditiis, per- 60
 sivationibus, promissionibus, pecunia, aut simili deceptio-
 ne satis constet *Farin. d. l. Perez. in C. de rapt. virg. num. 3.*
 cum blanditiæ quandoque ipsa vi graviores judicentur per
l. 1. §. persuadere 3. ff. de serv. corrupt. ita ut Solon magis
 puniri voluerit eum, qui persuasoriis verbis pellexisset
 mulierem, quam qui vi. Vid. *Petr. Gregor. in synt. jur. univ.*
lib. 36. cap. 8. n. 3. Contrarium tamen defendit *Boss. in tit. 61*
de rapt. mul. num. 5. in fin. junct. n. 13. cum voluntas blan-
 ditiis, & donis extorta, licet violentiam aliquam contineat,
 non tamen proprie fit violentia; quod æquitatem sapit;
 ita ut aliqua ratione pæna mitigari possit, sed legis disposi-
 tioni non convenit *Theodor. Colleg. Crimin. disp. 6. tb. 8. lit.*
D. Farin. d. l. n. 113. Limitantur autem prædicta, si cessanti- 62
 bus omnibus blanditiis, persuasionibus, aut alia dolosa de-
 ceptio-

ceptione, spontanea, & omnino libera voluntate se rapi permiserit. *Anton. Perez. in Cod. de rapt. Virg. n. 3.* aut si amore capta masculum sollicitaverit *Farin. d. l. n. 131.* nam eo casu pœna raptus ordinaria locum habere nequit *Mascard. de probat. lib. 3. concl. 1253. n. 26. seqq.* præsertim si parentes non habeat in raptum consentiens puella *Farin d. Quæst. num. 113.*

- 63 Sed cum juris præsumptio sit, voluntatem raptæ fuisse limitatam, ita ut duobus testibus deponentibus de voluntate coacta puellæ raptæ magis credatur, quam pluribus deponentibus de illius spontanea voluntate. *Barbat. lib. 2. cons. 71. n. 7. Decian. Tr. Crim. lib. 8. cap. 7. n. 25. & cap. 15. n. 15.* quomodo probandus erit consensus & voluntas libera?
- 64 Confessio ipsius raptæ de voluntate spontanea sufficiens hic probatio non erit, cum facile per testes de credulitate, quod mulier non sponte consenserit in raptum, elidatur. *Perez. in Cod. b. t. n. 4.* præprimis si confessio illa post raptum, & dum adhuc in potestate raptoris existit, fiat *Decian. d. l. n. 22.* Si tamen ante raptum voluntatem suam jam manifestaverit, & illam postea jurato confirmaverit, ipsi merito creditur, concurrentibus adhuc aliis indiciis; ut, si per literas constet, puellam misisse ad raptorem rogando eum, ut se abduceret; si de amore inter raptorem & raptam constet, si mulier in actu raptus non acclamaverit, cum acclamare posset, imo hilaris & læta cum raptore iverit, quæ
- 65 & similia collegit *Farin. de quæst. 145. n. 145.* Pœna prædicta raptus ad eos quoque merito extenditur, qui aliquo modo auxilium tulerint, quo scelus illud patretur, *d. l. un. C. de rapt. Virg.* non solum facto, sed etiam verbis quibuscunque persvasoriis; Imo gravius puniendi videntur, qui tale crimen persvadent, quam ipsi rapientes; quod perpendens
- Con.

Constant. Imper. constituit, ut nutricibus, quæ pravis persuasionibus custodiam in filias commissam deludentes ministerium rapiendi, vel violandi puellas præbuerint, meatus oris & faucium, quibus nefaria hortamenta protulerant, liquentis plumbi ingestione clauderentur. *leg. un. C. Theod. de rapt. Virg. add. Tholos. synt. jur. univ. lib. 36. cap. 11.*

Lenocinium ab alliciendo dictum, quod lenones ad 66 stupra & adulteria alliciant, vult. *Menoch. de arbitr. Jud. quæst. lib. 2. cas. 534. n. 3.* gravissimum ex crimen, quod graphice depingit *Justin. Nov. 14.* novissimis suppliciis puniendum, uti loquitur *Imper. d. Nov. §. præconizamus.* exilio sc. & in metallum condemnatione per *l. Lenones 6. C. de spect. & scen. & Lenon.* non morte naturali, quod convenit cum *Constit. Crimin. art. 123.* in verb. *Sollen nach Gelegenheit der Verhandlung, und Rath der Rechts-Verstandigen, es sey auch mit Verweisung des Landes, Stellung in Pranger, abschneidung der Ohren, oder Aushauung mit Ruthen, oder andern gestraffet werden.* Quamquam pro ratione circumstantiarum mortis pænam etiam ex hoc articulo dictari posse non negem. Vid. *Farin. de delict. Carn. quæst. 143. & Magnif. Dn. Brunneman. ad leg. 12. C. de Episcopal. Audient. Committi-* 67
tur autem, quando puellæ vel mulieres invitæ assumuntur, & quæstus gratia aliis ad luxuriam prostituuntur. *de Nov. 14.* Quid ergo si blandis tantum verbis ad stuprum, vel adulterium persvadeantur, annon & hoc casu lenocinium proprie sic dictum, exerceri, dici potest? Quod affirmamus, cum lenonum proprium sit, dulcedine verborum, & variis pollicitationibus puellas decipere, calceamenta, & vestimenta quædam promittere, & his venari eas *d. Nov. 14.* & lenocinium proprie committatur persvadendo adulterium vel stuprum secutum, secundum *Jodoc. Damboud. pract. crim. cap.*

68 *cap. 91. rubr. de lenocin. n. 1.* Nec officit, quod invitas assumi in dict. Nov. dicatur; cum nec volens illa habeatur, quæ per verba deceptoris persuasa fuit. Quod si autem per vim ad stuprum tracta probari possit non lenocinii, sed raptus potius obtinebit pæna, uti sentit *Farin. de del. carn quæst. 144.*

69 *tit. 16. n. 26.* Pæna autem lenocinii non obtinet, si mulier blandis verbis quidem sollicitata, sed non consenserit in delictum, ita ut illud secutum non fuerit, effectus enim præcise requiritur. *arg. l. 1. ff. de extraord. Crim. Far. d. l. num. 33.*

70 Et hæc sunt, quæ de delictis carnis proponenda erant. Alia delicta verba blanda non ita usitata habent, ideoque circa illa erimus breviores. Ad homicidium patrandum si quis blanditiis induxerit alium, eadem, qua mandans, tenetur pæna; homicidio secuto persuasio enim vim mandati habere videtur. *Dn. Brunnemann. exerc. ad Instit. ex. 21. p. 184.* & potius illi, quorum exhortatione homines extinguuntur, quam qui manibus occidunt, homicidæ dicendi sunt *cap. perniciose. 23. de pænit. dist. 1. cap. 4. §. qui vero in*
 71 *fin. X. de homicid. Theodor. Colleg. Crim. disp. 7. tit. 4. lit. B.* Quod minus dubium in illo, qui amentem suasionem vel precibus ad necem hominis instigaverit. *Azor. Instit. moral. lib. 4. cap. 6. p. 229. col. 2.* licet enim hoc in casu persuasum excuset amentia *l. infans. 12. ff. ad. Leg. Corn. de sicar. persuadentem*
 72 *tamen non sublevat. Azor. d. l.* Distinguiamus autem quoad persuasum cum Dd. communiter, an absque persuasione delictum illud fuisset patraturus, an vero non; ita ut hoc casu pæna legis Cornel. de sicariis ordinaria, non illo teneatur persuadens. vid *Wissenb. ad R. J. Disp. 8. reg. 47. n.*
 73 *3.* Huc pertinet assassinium, delictum jure civili incognitum, non Canonico *cap. 1. de homicid. in. 6r.* de quo dubitatur, an commissum dici possit, si quis blandiendi alteri, &
 com-

& complacendi animo alium interfecerit? Sunt nonnulli in illa opinione, qui Assassinum dicunt illum, qui alium occidit complacendi saltem animo, uti *Joan. Andr. in cap. pen. de Cler. non resident. Gram. Vol. 9. n. 3. a. Theodor.* 74 *in Coll. crimin. disp. 7. tb. 4. lit. A.* allegati; sed hi a plerisque refutantur, ut enim assassinium dicatur commissum, merces intervenire debet. vid. *Dn. Struv. Jprud. Rom. Germ. forens. lib. 3. tit. 28. tb. 36.* qua deficiente in simplex homicidium degenerat, nec pœna Assassinii gravissima locum habet; alias enim omne homicidium ad mandatum alterius patratum rotæ pœna, quæ Assassinii est propria, *Carpzov. pr. crim. part. 1. quæst. 19.* afficiendum esset, cum omnis mandatarius, ut rem gratam faciat mandanti, delinquat, uti probat *Farin. p. 5. oper. Crim. quæst. 123. tit. 14. n. 39.* quæ tamen delicta gradu differunt. *Theodor. de disp. 7. tb. 4. lit. A. & seq.*

Ad ambitus crimen pertinet eblandiri suffragia, & pecunia sibi conciliare animos promotorum. Uterque modus Romanis haud infrequens erat. Verbis blandis utebantur, qui ambiebant honores, prensabant singulorum dextras, & rogabant, quo vota impetrarent, uti testatur *Rossin. antiq. Roman. lib. 7. cap. 8.* Muneribus quoque sollicitabant alios, ut suffragiis se juvarent, quod nec jure Cod. prohibitum erat. *t. t. de suffrag.* Sed severissime interdictum *Nov. 8. cap. 7.* ubi juramentum initio administrationis alicujus susceptæ præstandum proponitur, quod nihil penitus præbuerint, neque occasione suffragii, neque patrocinii promiserint *add. l. 6. C. Ad. Leg. Jul. repetund. Rittersh. in append. ad Novell. tit. promuls. Error. Irnerian. tb. 68. Theodor. Coll. Crim. disp. 9. tb. 6. lit. A.* Annon vero jus vetus iterum receptum sit, in medio relinquo. Assimilatur in spiritualibus huic Crimini Simonia, quæ committitur, si quis precibus vel pretio honores Ecclesiasticos ambiat *c. ordinationes 103.*

caus. 1. quæst. 1. præprimis si petitio sit importuna cap. tuam. X. de ætat. & qual. Rebuff. ad Const. Reg. tract. ut beneficia ante vacationem &c. art. 1. gl. 1. n. 4. Non tamen extenditur ad illos, qui blanditiis aliquem pelliciunt ad fidem suscipiendam. c. 3. dist. 45. Dn. Brunnemann. in præl. de process. Consist. cap. 13. §. 4. in fin.

CAPUT VII. DE COGNATIS BLANDITI- ARUM.

SUMMARIA.

Continuatio n. 1.

An ex risu præsumatur consensus. n. 2.

Quatenus ob risum injuriarum actio competat. n. 2.

An ex arrisu blando adulterii Præsumptio oriatur? n. 4.

In tortura quid operetur Risus n. 5.

Præsides a lachrymis abstergeant. n. 6.

Feminarum arma dicuntur lachrymæ. n. 7.

Lachrymarum retentio in tortura

an veneficii indicium facias n. 8.

Adducta affirmativa probatur contraria. n. 9. 10.

Ex lachrymarum retentione vera penitentia dignosci non potest n. 11.

Turpis lusus quid sit, & ejus effectus n. 12. seqq.

Epistola amatorie an stupri vel adulterii præsumptionem faciant, quæritur, & distinguitur. n. 15. 16.

De aliis huc pertinentibus remissive n. 17.

Postquam de blanditiis pleraque, quæ in jure circa illas occurrunt, vidimus, ut earum cognata & contraria

ria tradamus, superest, de quibus hoc & sequenti capite occupati erimus. Non quidem omnia huc pertinentia pertractare licebit, ne nimium excrescant Disputationis paginae, principaliora tamen attingemus brevissimis; Primo loco Cognatis anumeramus RISUM, animi affectum homini maxime proprium, quo nonnunquam complacentiae causa alterius gestis applaudere, iisque tacitum quasi consensum addere videmur, non quod ex risu vera consensus eliciatur, sed quod praesumatur; aequae ac ex maestitia & lamentatione dissensus, argumento ab exterioribus ad interiora mentis sumpto *Seraphin. de Seraphin. de privileg. juram privileg. 110. n. 15.* Veram autem consensus probationem non involvit gestis arrisisse, cum risus, nisi alia concurrant, assensum declarandi modus non sit solitus, hinc maleficio seu delictum commissum ratificasse dici nequit, qui de illo magnum festum egit, & risit, *Nattacons. 493. n. 11. cum ibi allegat.* nec sponte jurasse creditur, qui metu instante juravit, licet inter jurandum riserit. *Seraphin. de Seraphin. d. l.* Ex eodem fundamento illum injuriarum actione conveniri posse, qui alteri injuriosa in aliquem effundenti ad fuerit, & arriserit, negamus. Alia autem est ratio, si quis in contumeliam alterius rideat, seu irrideat, tunc enim, uti omne, quod ad infamiam, vel invidiam alicujus pertinet, ita & haec irrilio injuriarum actionem producit *arg. leg. Item apud Labeonem 15. §. 5. ff. de injur.* Quoad adulterii praesumptionem quaeritur, an si quis blande arrideat faeminae, quae arridenti risu iterum respondeat, praesumptionem adulterii faciat? Gestibus non minus quam verbis loqui videmur, uti ergo confabulatio suspecta inter adulterii praeludia refertur. *can. nec aliqua. 4. caus. 27. quaest. 1.* ita & talem arrisum eo referendum colligi posse videtur, quod pra-

primis verum, si alia concurrant magis gravantia, ut amplexus, oscula &c. *Tbolosan. synt. jur. univ. lib. 36. cap. 12. n. 3.* tunc enim risui etiam multumtribuendum esset, præsertim si persona esset talis, in quam delicti hujus suspicio cadere posset. *arg. eorum quæ de suspicione ex confabulatione orta tradunt Dd.* In tortura quoque Sagarum Risus non leve sæpius Veneficii indicium facit; ut si de Magia suspecta & ad torturam damnata durantibus gravissimis tormentis rideat, eoque omnes torquendi modos eludat, in summa enim angustia lætari cum natura non convenit, ut hinc diabolicis artibus indurata dolorum expers præsumatur. Vid. *Dn. Brunnemann. in process. Inquisit. cap. 8. Membr. 5. num. 68.*

II. LACHRYMAS, quæ levissimus animi affectus dicuntur. *Vincent. Turturet. parall. Eth. & Jurid. p. 142.* hinc Præsidum gravitati non quadrant, qui ab iis etiam in magna alterius calamitate se temperare jubentur *l. Observandum. 19. §. 1. ff. de Offic. Præsid.* Verba textus sunt hæc; *In cognoscendo neque excandescere adversus eos, quos malos putat, neque precibus calamitosorum illacrymari oportet, id enim non est constantis & recti Judicis, cujus animi motum vultus detegit,* de quo pluribus in *cap. 5.* egimus. Fæminis autem magis conveniunt, cum flere, nere, & decipere illarum dicatur proprium *Just. Oldekop. observ. crim. tit. 4. obs. 14. n. 5. in fin.* quibus etiam lacrymis seu ploratu aliis subvenire injungitur in *l. 1. §. juxta hoc 28. ff. Ad Sct. Silan.* ubi ancilla, quæ cum Domina occisa in eodem conclavi fuerat, punienda dicitur, quod, cum corpore suo non posset, voce seu ploratu Dominae non Subvenerit, ut hi, qui in domo fuerant, aut vicini, ploratum audientes delictum impedire potuissent; unde arma fæminarum lacrymæ appellantur. *Barbos. locupl. lib. 1. cap. 79. ax. 4.*

De

De eo disquirunt Criminalistæ, an si Inquisita coram 8
 Judice vel in loco torturæ lachrymas emittere haud valeat,
 pro Saga s. veneficii Rea habenda sit? Affirmant hoc Viri
 magni nominis *Dn. Carpzov. in pr. crim. p. 1. quæst. 49. n. 63.*
Matth. Berlich. p. 4. concl. 4. n. 60. & alii, qui certam con-
 jurandi formulam addunt, ad quam si lacrymæ non emit-
 tantur, indicium Veneficii certissimum adesse autumant;
 Fit autem conjuratio hoc modo; Judex vel Presbyter super
 caput delati delatevæ manum ponit, & hæc profert verba:
Conjuro te per amarissimas lacrymas a nostro Salvatore Domino
Jesu Christo in cruce pro salute mundi effusas, ac per ardentis-
simas lacrymas ipsius gloriosissimæ Virginis Mariæ Matris ejus,
super vulnere ipsius hora vespertina sparsas, & per omnes la-
crymas, quas hic in mundo omnes sancti & Electi DEI effu-
derunt, & a quorum oculis jam omnem lacrymam absterfit, ut
in quantum sis innoxia, lacrymas effundas, si nocens, nullo mo-
do: In nomine Patris, Filii & Spiritus Sancti Amen. uti for-
 mulam illam refert *Iust. Oldekop. Obs. crimin. tit. 4. obs. 14.*
n. 2. Sed ab aliis contraria sententia rectius defenditur, 9
 nullam enim rationem habet, quod ob lacrymarum defe-
 ctum criminis rea judicanda sit. *Dn. Brunnemann. in process.*
Inquis. cap. 8. membr. 5. n. 69. cum etiam innocentissimæ
 hoc evenire possit, ut in summa calamitate lacrymari haud
 possit ingenti animi perturbatione impedita, hoc enim in
 solitum non est ad summa infortunia lacrymas emittere
 non posse, uti exemplo nobis comprobat Rex Ægyptiorum
 Psammenitus cum liberis & familiaribus suis a Cambyse
 captus, qui cum ad unius amici seniculi calamitatem lacry-
 mas largiter effunderet, ad liberorum autem omnino nul-
 las, a Cambyse de causa interrogatus, respondit; *Domesti-*
ca mala majora sunt, quam ut lacrymas recipiant, Camerar. in

10 *oper. subcis. lib. 1. cap. 29.* Superstitiosum insuper hujusmodi conjurationibus uti, iisque ipsum Deum tentare, cum ordinaria in delicta inquirendi media a jure præscripta sint. vid. de hac quæstion. pluribus *Iust. Oldekop. d. l. & in tract. de appellat. in caus. crimin. quæst. 10.* Add. *Camerar. Oper. subcisiv. Cent. 3. cap. 98.*

11 Idem judicium est de eo, quod dicit *Grilland. de sortileg. quæst. 9. n. 3.* ex lacrimarum emissionem vel retentionem dignosci, an Venefica pænitentiam agens, ut quandoque contingit, vere pæniteat, an vero simulate saltem, ita ut, si cum gemitu tali pænitentiam significante lacrymas jungat, vere pænituisset, si vero lacrymas simul non emittat, nullam cordis contritionem habere dicatur; ut enim priori, ita & hoc casu rationes retentionis lacrymarum naturales adesse possunt. Vid. *præalleg. Dd.*

12 III. TVRPEM LVSVM, de quo *1. Feud. 5. §. Item si fidelis* agitur, & committi dicitur lascive jocando, impudenter contrectando, aut præter gentis consuetudinem in loco suspecto osculando. *Excell. Dn. D. Rhetius. in Comment. ad Jus Feudal. ad d. cap. p. 236. Dn. Struv. Syntagm. Jur. Feud. cap. 15. ax. 9. n. 9. Rosenthal. de feud. cap. 10. concl. 28. in pr. Bocer. de quæst. & Tortur. cap. 3. n. 109.* Effectus ejus est, ut turpiter cum uxore Domini ludens feudo priveretur. *d. cap.*

13 5. An autem ad alias personas ibi enumeratas illud extendendum sit, quæstio hic non aliena est? Quam negative decidimus; quamvis enim Dominus feudi in filia, & aliis ibi enarratis, quibus parentis loco est, non minus, quam in uxore læsus videri posset, cum per filiae corpus pater magis quam ipsa filia periclitetur §. ult. *Inst. de noxal. action.* hoc tamen in casu illud fallit, quippe læsa uxoris castitate torus mariti violatur, quod in filia secus; hinc gravius quoque punien-

puniendus vasallus, si tentet ea, per quæ ad adulterium uxoris Domini perveniri possit, quam si cum filia turpiter iudat. *Rosenthal. d. l. n. 12.* quod etiam ex contextu *1. Feud. 5. 14* §. *Item si fidelis*, apparet, ubi recensitis causis privationis feudi sufficientibus quoad uxorem Domini, ut; *Si cum illa concubuerit, vel concumbere se exercuerit, aut cum ea turpiter luserit fidelis*; subjungitur quoad filiam Domini feudum amitti, *si cum illa aut aliis ibi recensitis concubuerit*; ultra verba igitur in *d. §.* expressa diversitatis ratione manifesta hæc pæna non est extendenda; Attendendum tamen hic ad gradus lusus, si enim Vasallus in filia delictum consummare conatus fuerit extrinsecus saltem impeditus, utique hoc casu feudo etiam privari posset. Vid. plur. *Rosenthal. d. l.*

IV. EPISTOLAS AMATORIAS. De his quatenus *15* sponsalia probent, in *cap. 2. n. 44. seqq.* vidimus; hic quaeritur, an præsumptionem stupri vel adulterii contra scribentem, & recipientem faciant? Quod affirmamus quoad scribentem, sive de præterito stupro vel adulterio in literis confiteatur, sive de futuro sollicitet, cum literis non minus, quam viva voce animi sensa declarentur. *Hænon. ad l. 124. ff. d. R. 7.* modo verba non sint ejusmodi, quæ tam in bonam, quam in malam partem accipi possint, in dubio enim benignior sententia amplectenda esset. *l. semper. 56. ff. de R. 7.* nec delictum præsumeretur *l. Merito. 51. ff. pro soci.* *Bocer. tr. de quæst. & tortur. Reor. cap. 3. n. 113.* Quoad perso. *16* nam vero recipientem alia esset ratio; huic enim etiam invitæ hujusmodi literæ obtrudi possent *arg. §. injuria autem 1. in fin. Inst. de injur.* quæ ratio tamen cessaret, si de voluntate recipientes constaret. Vid. *Paris. vol. 4. cons. 54. n. 64. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præf. 41. in fin.*

Plura

- 17 Plura addenda forent de TACTU, JOCO & OSCULIS, sed cum illa, quæ de Tactu in jure occurrunt ab *Excell. Dn. Præsid. in tr. De Jur. sens. Disp. 7. cap. 5. per tot.* methodice tractata; Reliqua vero superioribus capp. partim intermixta, partim ab aliis jam discussa sint, hoc loco eadem repetere facile supersedeo, & simul huic capiti finem impono.

CAPUT VIII. DE CONTRARIIS BLANDITI- ARVM.

SUMMARIA.

<p>AN diras alicui imprecans injuriarum actione teneatur?
n. 1. 2.</p> <p>Affirmatur sub distinctione. num. 3. 4.</p> <p>An exceptio iracundiae injuriarum actioni impedimento sit.
n. 5.</p> <p>Ob minas Judicis quis appellare potest. n. 6.</p> <p>Appellans hoc casu quando juramentum perhorrescentiae præstare teneatur. n. 7.</p> <p>Minans delictum aliquod secuto delicto ob minas dictas gravatur.
n. 8.</p> <p>An ob minas factas quis torqueri possit? n. 9.</p>	Recensentur varia requisita, ut tortura locum habere possit. n. 10. usque ad. n. 16. Ob minas condemnari nemo debet. n. 16. In quantum excuset homicidam, si se minis adversarii adactum homicidium commisisse excipiat. n. 17. 18. Admenatio quid sit. n. 19. Minitans incarceratus cautionem de non offendendo præstare debet. n. 20. Diffidationes olim permissæ, hodie prohibitæ sunt. n. 21. Quænam diffidationes hodie maxime frequentatæ sint. n. 22.

Territio

*Territio verbalis quando abtine-
at. n. 23.*

*Modus terrendi verbaliter. num.
24. seq.*

*An confessio ad territionem ver-
balem facta, ac si tortura eli-
cita esset, habeatur? n. 26. 27.*

*Institutio vel exheredatio verbis
in crepativis facta an attenden-
da? n. 28. 29.*

*Hac in questione leges contratiæ
conciliantur, n. 30. ad 34.*

*Infamia facti notatur a patre in
testamento increpatus. n. 34.*

*Hinc increpato instituto ab aliquo
fratrem habente querela inof-
ficiosi a fratre moveri potest.
n. 35.*

*Secus si frater quoque increpatus
sit. n. 36. seqq.*

*An ob increpationem patris s. ma-
trifamil. actio injuriarum In-
crepato detur. n. 42. neque ad
fin.*

R Estant contraria, de quibus ultimo hoc capite paucis
agendum erit; Ad contraria autem referuntur. I. 1
VERBA IMPRECATIVA, quæ evomuntur mala
& diras imprecando alicui; veluti; *Ut fulgure percutia-
tur, ut furca suspendatur, rotæ imponatur &c.* De his 2
quæritur, an actione injuriarum teneatur is, qui ejusmodi
verbis alteri maledicit? Negativa ex eo adstrui videtur,
quod, ut actio injuriarum detur, ejusmodi verba a parte
injuriantis necessaria sint, quæ famam & existimationem
alicujus lædant, ut si quis furem, latronem &c. aliquem
nominaverit §. *Injuria autem 1. Inst. de injur.* hæ autem im-
precationes existimationi non detrahant, cum certum
aliquod delictum non objiciatur. Vid. *Harprecht. ad Inst.*
§. *Injuria autem Inst. de Injur. n. 63.* actionem ergo inju-
riarum producere non possunt. Affirmativa tamen ut com- 3
munior, ita & verior; hoc enim omne ad verbalem injuriam
pertinere dicitur, quod ad infamiam vel invidiam alicujus
spectat l. *Item apud Labeonem 15. §. 5. ff. de Injur. l. 38. ff. eod.* jam
hujusmodi imprecationes si non ad infamiam, ad invidiam
ad minimum pertinere quis negabit? cum ei, cui quis
O bene

4 bene cupiat, etiam bene precetur. *Farinac. pr. crim. p. 3. quæst. 105. n. 23. Fodoc. Damboud. in pr. crim. c. 136. n. 15.* Distingvenda tamen putamus hac in quæstione verba, quibus quis in imprecando usus fuerit; aut enim verba adhibuit imprecando talem pœnam, quæ præsupponit delictum infamiam secum ferens, ut si dicat alicui; *Ut furcæ suspendaris, rotæ imponaris &c.* & tunc injuriarum actio locum habebit, cum quis talem pœnam imprecando tacite etiam delictum, quod huic pœnæ proportionatum, objicere videatur. Vid. *Harprecht d. l.* Aut mala quidem imprecatus est, sed ejusmodi, ex quibus injuriandi animus colligi non potest, ut si dicat; *Ut fulgure percutiaris;* aut si æternam pernitiam imprecetur; neque tum injuriarum actio datur, licet pro arbitrio Judicis verba ejusmodi maledictoria puniri possint. *Carpz. pr. crim. quæst. 97. n. 80.*

5 Hac occasione ulterius dispiciendum, cum verba hujusmodi non tam ex certa intentione, quam ex iracundiæ calore profluere soleant, an etiam non obstante, quod maledicens excipiat, se ira correptum hæc protulisse, actioni injuriarum locum faciant? Quod affirmamus moti *Leg. si non convitii §. C. de injur. verb. Si autem in rixam inconsulto calore prolapsus homicidii vitium objecisti, & ex eo die annus excessit;* cum injuriarum actio annuo tempore præscripta sit, ob iniuriæ admissum conveniri non potest. Unde concludendum videtur, si tempus annale, quo regulariter actio injuriarum præscribitur, non præterierit, etiam injuriam iracundo animo illatam, & per consequens has imprecationes, actione injuriarum vindicari posse *Carpz. pr. crim. q. 6. n. 9.*

II. MINÆ, quæ plerumque verbis, quandoque facto fiunt. Harum effectus percurramus brevissimis. In civilibus Judicis minæ causam præbent sufficientem ad alium appellandi *Faber. ad leg. ad invidiam 6. C. de his quæ vi metusve caus. n. 5. seq.*

seq. Si enim justum metum incutere dicitur, solum iratum
 Judicis videre vultum, ut vult *Baldus in cap. 1. §. injuriæ. de*
pac. juram. firm. quidni si expressæ Judicis minæ interveni-
 ant, cum hæ formidabiles dicantur secundum *Dn. commu-*
niter. in l. Metum. 9. C. de his quæ vi metusve. Nec hoc casu 7
 juramentum perhorrescentiæ præstare teneretur appellans,
 si minæ sint expressæ, quamvis in dubio illud ab Actore pri-
 mæ instantiæ Judicem recusante necessario præstandum sit,
 quo jurat, se non sperare a judice medio justa consecutu-
 rum, ideoque ab ipso petere merito horrere *B. Dn. Mev.*
p. 6. Decis. 71. ubi requisita hujus juramenti pluribus tradit.
 In Criminalibus autem attenduntur quam maxime; Mina- 8
 rum formulæ solent esse frequentes (Minans wolle Titio eine
 Kugel schencken, oder wolle ihm einen rothen Hahn aufs
 Hauß stecken) jam Titio per sclopetum occiso, vel ædibus
 Titii igne consumptis quæritur, in quantum minantem
 gravent minæ hæ præcedentes. Minas præsumptionem
 inducere contra minantem, indubium est, cum nemo ver-
 ba minitanti dicere præsumatur, nisi antea de illorum ex-
 ecutione cogitaverit *Leg. Labeo. 7. §. 2. in fin. ff. de supellect.*
legat. An autem præsumptionem tam validam faciant 9
 contra minantem, ut ob has solas ad torturam progredi
 liceat, non semper expeditum est. Nos missis aliorum Dd.
 ambagibus, ad ductum verborum *art. 32. Const. Crim.* exa-
 minabimus, quando ad torturam hoc casu pervenire lici-
 tum sit, quando non; sunt autem sequentia; Oder sol-
 che Missethat vor der Geschicht zu thun gedreuet hat, und die
 That auch in kurzer Zeit darauf erfolget were, und wäre ei-
 ne Persohn, daß man sich derselben That zu Ihr versehen
 mag, wird auch für redliche Anzeigung der Missethat gehal-
 ten, und ist peinlich darauf zufragen. Ex quibus patet, quo 10
 quæst.

- quæstioni subiici possit minans, requiri (1.) ut minæ delictum subsecutum præcedant, verbis sedati animi non iracundi prolatae. (2.) ut delictum, quod quis minatur, sit certum ac determinatum; hinc si quis in genere minetur, (Er wolte es Titio gedenden) postea vero Titius interficiatur, ad torturam dictandam non sufficit, & huc pertinet *art. 25. Const. Carol. §. Zum Tünfften. Carpzov. pr. crim. p. 3. quæ. 121. n. 52.*
- 11 Præcise vero non requiritur, ut determinantur vel vulnera, vel Cædes, sed pro determinato habetur, licet per ænigma quasi minas protulerit, ut in iis, si quis dicat; se velle ei trahere unam pennam de ala, vel securaturum, ut caput ipsi doleat; exemplificat *Farin. de indic. & tortur. quæst. 50. n. 8.*
- 12 Quid autem si determinantur quidem satis minæ, sed aliud aliquod delictum subsequatur, ut si quis minatus fuerit se Titium interfacturum, postea autem Titii ædes incendio consumantur vel si Titio cædem minatus fuerit, qui postea vulneratus est, an etiam
- 13 his casibus adeo contra minantem præsumatur? Distingvimus hic, an delictum, quod comminatus fuit, tale sit, ut plane diversæ speciei sit, & nullo modo comprehendi potuerit sub minis illatis, ut in homicidio comminato, & incendio subsecuto procedere volunt. An vero ejusmodi sit, ut unum alteri subordinatum dici queat, ut; si Titius, quem interficere quis minatus est, vulneretur. Priori casu non adeo gravatur minans, cum per incendium non deveniri soleat ad homicidium; sed posteriori casu æque gravatur, ac si occisus esset, qui saltem vulneratus est; Vulnera enim sunt, per quæ regulariter ad homicidium devenitur, & hæc ad homicidium præordinata vocantur. Vid. *Farin. d. l. n. 26.*
- 14 Requiritur. (3.) Ut in continenti vel brevi tempore post minas dictas sequatur delictum, uti de Sagarum
- minis

minis etiam dispositum in *art. 44. Const. Crim.* verb. *Wan*
Jemand zu Zaubern gedreuet, und dem bedreuten der gleichen
geschicht &c. Quantum autem temporis contineat, ut ad-
huc in continenti dicatur, pro materiae diversitate, circa
quam versamur, variat. In civilibus nonnunquam aliqua-
le spatium denotat. *L. 1. §. 8. ff. Ad Leg. Falcid. verb. quod di-*
xi, in continenti ita accipiendum, cum aliquo spatio quandoque
aliquot horas *l. 23. §. fin. Ad Leg. Jul. de adulter. triduum.*
Leg. fin. C. de Error. Advoc. verb. ex continenti. i. e. triduo.
non minus 10. diebus significat *leg. 21. §. 1. ff. de constit. pec.*
Add. *Barbos. locupl. lib. 9. cap. 36. ax. 1.* sed hoc loco Judi-
cis arbitrio tutissime determinandum relinquitur. *Carpz.*
pr. crim. p. 3. qu. 121. n. 55. (4) persona debet esse talis, in
quam suspicio de minis exsequendis cadat, uti probatur
quoque *leg. famosi. 7. §. 3. ff. ad Leg. Jul. Majest. verb. & per-*
sona spectanda est, an potuerit facere & ante quid fecerit. His 15
concurrentibus etiam in nostro casu indicium ad tortu-
ram sufficiens ad erit; Si nimirum is, qui dixerit (*Er wol-*
le Titio eine Kugel schencken, oder einen rothen Hahn auff's
Hauß stecken) sit malæ famæ, in ejusmodi executionibus
facilis, delictum quoque in continenti idem fecutum fuerit.
Vid. *Carpzov. pr. crim. p. 3. qu. 121. n. 50. seqq. Farinac. pr.*
crim. de ind. & Tortur. quæst. 50. per tot. Add. Bocer. de tortur.
Reor. cap. 3. n. 35. Ad condemnationem autem nondum 16
sufficit, quamvis hæc omnia concurrant, cum ob suspensiones
nemo condemnari *leg. absentem. 5. ff. de pæn.* sed plene cen-
vinci debeat *leg. fin. C. de probat.*

Porro cum sæpius in homicidio commisso eveniat, ut 17
quis ob id accusatus se minis adversarii adactum homicidi-
um commisisse excipiat, quæritur, an occidentem sublevare
possit hæc exceptio, ita ut vel ab omni pœna, vel ad mini-

mum a pœna ordinaria liberetur? Distinguendæ hic sunt minæ, an fuerint simplices, seu in nudis verbis constiterint; vero actus aliquis exterior illis accesserit, ex quo mors metuatur, ut si cum verbis minantibus quis gladium in alium quem strinxerit. Priori casu hæc exceptio, quod minæ a par adversarii præcesserint, nihil prodest, cum ex nudis verbis mortis periculum non immineat, sed ordinaria L. Cornel. Sicar. pœna afficitur, qui ob minas hujusmodi aliquem interfecit. Posteriori vero casu ob minas & armorum terrore in vitæ discrimine constitutus juste interficit minantem, i ut vel omnino non puniatur, servatis omnibus moderaminibus inculpatæ tutelæ requisitis, vel ob ejus excessum extraordinariam saltem pœnam sustineat, uti uberius probant *Theodor. Colleg. Crimin. Disp. II. tit. 5. lit. E. in med. Carpxov. pr. crim. p. I. quæst. 29. n. 58. seqq.* Minæ quæ facto fiunt, in specie dicuntur Admenatio, quæ dicitur, si quis manum levaverit, quasi verberaturus, nec tamen verberaverit. *l. Item apud La-beonem. 15. §. 1. ff. de Injur.* aut si quis gladium arripiat, & offensionem minetur, ut ut non tangat; Wann einer den Degen auf einen zückt *Dn. Præs. tract. de Fur. Sens disp. 7. cap. 5. ubi Dn. Tabor. in Armament. Justian. disp. 5.* hanc materiam pertractantem allegatum vide.

20 Non vero semper ad effectum deducuntur minæ, sed nonnunquam ante accusatur minitans, quo minitatus quietem sibi publica autoritate procuret, incarcerato minitante, nec hic ante dimitti solet, quam cautionem de non offendendo sufficientem præstiterit *Const. Crim. art. 176. verb.* Soll dieselbe Unglaubliche, Böshaffte Persohn im Gefängniß, als lang, biß die nach Erkändtniß desselben Gerichts gnugsame Caution, Sicherheit, und Bestandt für solche Unrechtliche thätliche handlung thut, durch die Schöffren rechtlich

rechtlich erkandt werden, &c. sufficiens vero cautio dici solet, quæ vel per pignora, vel per fidejussores præstatur. *Carp. 20v. pr. crim. p. 1. qu. 37. n. 79.* quomodo autem in defectum hujus cautionis minitatio succurratur, tradit *Jd. Carp. 20v. d. l. n. 91. seqq.*

III. DIFFIDATIONES. (Bevehdungen) a prædictis ²¹ minis gradu distinctæ: magis enim periculosæ sunt nudis minis, cum ex hujusmodi diffidationibus toti universitati s. populo periculum minitetur. Erant quidem permissæ ex *Const. A. B. tit. 17.* si diffidatio per tres dies naturales ipsi diffidando personaliter, vel in loco, quo habitare consuevit, publice fuerit intimata *Vid. Linn. ad A. B. d. tit. 17. Obs. 4.* sed postea in totum abrogatæ *R. J. de ann. 1495. tit. Der Königl. Landfried. verb.* Darauff haben wir alle offene Bâhd, und verwahrung durch das ganze Reich auffgehoben, und abgethan. Heben die auch hiemit auff, und thun die ab von Römischer Königl. Macht, und mit Krafft dieses Brieffes & *Const. Crim. art. 129.* ubi Diffidatores gladio puniri jubentur. ²² Fiunthodie plerumque Diffidationes vel per literas, vel per signa (Brandzeichen dicta) suspensa, ut scopas, Titiones aut Carbones, quibus toti communioni interitus vitæ & bonorum denunciatur, vel pure vel sub conditione, *si diffidatori non fuerit satisfactum.* An autem diffidationis nomine veniat, si uni ex communiione per hujusmodi literas vel signa apposita incendium ædium suarum denunciatum fuerit? qua pæna afficiendus sit diffidator, ante delictum consummatum penitentia ductus; qua mandatarii vices in hoc delicto subiens; & alia huc pertinentia pluribus persequuntur. *Bocer. tract. integr. de Diffidat. & Carp. 20v. pr. Crim. p. 1. qu. 37. per tot. ad quos nos remittimus.*

- 23 V. TERRITIO VERBALIS. Germanis dicitur das
 bloße vorstellen, Quæ obtinet si Inquisitus gravatus quidem
 fit, & suspectus de delicto commisso, sed præsumptiones non
 tam validæ contra ipsum militent, quæ torturæ locum faci-
 24 ant. *Farinac. de indic. & Tortur. quæst. 38. n. 41.* Territio au-
 tem fit hoc modo, ut Carnifex Reo præsentetur cum Tortu-
 ræ instrumentis, qui quasi apprehensurus verbis & gestibus
 severioribus ad torquendum consuetis ipsum alloquitur,
 nondum tamen apprehendit; quod sententionando ita pro-
 nunciare solent Scabini; Daß ihr wohl befugt, den Gefan-
 genen dem Scharff-Richter vorzustellen, und durch denselben
 als sollte und wolte er ihn angreifen, jedoch unangegriffen
 in guten befragen zu lassen. &c. *Carpzov. pr. crim. p. 3. qu. 117.*
n. 51. Dn. Brunnemann. process. inquisit. cap. 8. membr. 5. n. 42.
 25 Et hac moventur sæpius ad veri confessionem præsertim de-
 biliores & timidi, qui metu Tormentorum se citius expecto-
 rare creduntur, ut inde ab eo quoque in torquendo regula-
 riter incipi soleat, qui timidior, vel tenerioris ætatis videtur
 26 *l. unius. 18. ff. de quæstion. Farin. d. l.* An vero ad territio-
 nem verbalem facta confessio, ac si tortura elicitæ esset,
 habeatur, quæstionis est? A tortura differre hanc terri-
 tionem verbalem, liquido demonstrat *lex Item apud*
Labeonem. 15. §. quæstionem 41. ff. de injur. ubi dicitur; *Quæsti-*
onem intelligere debemus tormenta, & corporis dolorem ad eru-
endam veritatem. Hæc autem territio nullum corporis do-
 lorem infert, sed in nudis verbis consistit *Bocer. de quæst. &*
tortur. cap. 5. n. 24. hinc nec confessio ad territionem hujus-
 modi facta pro ea, quæ tormentis elicitur, haberi potest,
 27 sed potius spontanea dicenda est, ut sic ratificatione opus
 non habeat. Verum cum ab animo proveniat confessio
 spontanea vel extorta, non minus metu facta dici potest, quæ
 fit ad territionem verbalem, quam si quis in ipsa tortura con-
 fiteatur,

fitetur, animus enim torquetur hac territione, ut igitur hunc ab isto dolore liberaret, confessionem fecisse præsumitur Reus. *Farinac. de Ind. & Tortur. qu. 38. n. 43.* enim itaque ratificare tenetur, quo plenam probationem faciat, quam sententiam tutiorem existimo

V. INCREPATIO, quæ dura in aliquem locutio dicitur. Hæc in testamentis sæpius adhibetur, dum aliquis vel instituitur verbis increpativis & duris additis, hoc modo; *Filius meus impiissimus male de me meritus heres esto. leg. His verbis 48. §. h. ff. de hered. instit.* Vel cum maledicto s. convitio exheredatur, ut; *Non nominandus, vel Non filius meus, latro, gladiator, ex adulterio natus exheres esto. l. & si 3. pr. ff. de liber. & posthum. hered. instit.* An autem valeat ejusmodi institutio, vel noceat exheredatio, inter se non conveniunt Leges? In prædictis LL. tam institutionem quam exheredationem hujusmodi verbis factam valere deciditur; quod tamen de institutione in *l. quotiens 9. §. 8. ff. d. t. de hered. instit.* negatur, dum dicitur; *Si quis nomen heredis quidem non dixerit, sed indubitabili signo eum demonstraverit, quod pene nihil a nomine distat, non tamen eo, quod contumeliæ causa solet addi, valet institutio.* Unde sequitur, si contumeliæ causa quid additum fuerit in testamento, institutionem non valere, cui adstipulatur *L. Turpia. 54. ff. de legat. 1.* in qua turpia legata, quæ denotandi magis legatarii gratia scribuntur, odio scribentis pro non scriptis habentur. Non enim conveniens est voluntati Testatoris, eum, quem hereditate vel legato honorare debebat, ignominiosis verbis afficere. Vid. *Dn. Brunnemann. add. l. Et si 3. n. 2.* Quoad exheredationem vero prædicto casui contrarium ex *Leg. 132. pr. in fin. ff. de V. O.* elicitor, dicitur enim ibi, *exheredatio in extraneo res inepta, cum patriæ potestatis effectus*
P fit

- fit l. 8. §. 8. ff. de bonor. poss. contr. tab. in supra dicta vero exheredationis formula, dum aliquis *Non filius*, vel *ex adulterio natus* appellatur, non potest non esse extraneus, unde quoq; exheredationem, ut extranei, esse nullam sequitur. Verum quod ad institutionem dictam distingvendæ sunt personæ, quæ convitia addiderunt, & convenient inter se præallegatæ leges. Pater enim si filium, heredem instituendo, *impiissimum* & *male de se meritum* dixerit, institutio valet d. l. 48. §. 1. cum ex potestate, quam in filium habet, corrigendi animo durius dixisse præsumatur. *Wissenb. ad. ff. part. 1. Disp. 57. n. 7.* Extranea vero persona maledicta institutioni addendo, animum instituendi non habuisse creditur; convitiis enim aliquem prosequi, & successorem denotare, inter se non conveniunt, ideoque est institutio invalida secundum d. l. *quotiens 9. §. 8. & leg. 54. ff. d. legat. 1.* uti has leges conciliat *Dn. Brunnemann. ad d. l. Et si. 3. n. 3. & l. His verbis. 48.*
- 32 *cum ibi allegat. Dd.* Quod autem d. leg. & si. 3. opponebatur, huc non quadrat, non enim dicitur; Vere filium non esse, aut vere ex adulterio natum esse, qui exheredatur, sed increpandi saltem animo pater filium exheredandum appellavit *Non filium s. ex adulterio natum*; quæ vero in contrarium adducta, pro cedunt, si quis revera extraneus, aut potestati paternæ exemptus esset. Vid. *Hillig. in Donell. lib. 6. cap. 19. lit. C.* Exheredatio autem cum convitio factæ indistinctæ valet, cum elogium s. causa exheredationi addi debeat. *Nov. 115. cap. 3. in pr. causa autem, nisi contumeliosa, dari nequeat. Dn. Brunnemann. d. l.*
- 34 Non tamen omni effectu caret hæc increpatio paterna, is enim, qui a patre in testamento increpatus est, facti, licet non juris, infamia notatur *leg. ea quæ pater 13. C. ex quibus caus. infam. irrog.* ratio additur in lege, *quoniam merito*
apud

apud bonos & graves opinio ejus, qui patri displicuit, oneratur.
 Hinc patet, quid dicendum, si taliter increpatus ab aliquo fra- 35
 trem adhuc habente heres institutus sit, excluso fratre, an-
 non frater exclusus de in officioso testamento conqueri pos-
 sit? *In leg. Fratres. 27. C. de inoff. testam.* dicitur; *Fratrem*
consanguineum contra testamentum fratris aut sororis de inof-
ficioso quæstionem movere posse, si scriptus heres infamiæ, vel tur-
pitudinis, vel levis notæ macula aspergatur. Idem ergo reme-
 dium competit hoc casu fratri excluso, cum persona in cre-
 pata ad minimum levis notæ macula laboret per *d. l. 13. ubi*
add. Notat Dn. Brunnemann. & Perez. ad C. b. t. n. 2. qui per
l. 19. b. t. ad increpationem a superiore vel Judice factam il-
 lud extendit. An autem impedimento sit hæc increpatio, 36
 quo minus querelam inofficiosi instituere possit increpa-
 tus, si ipse a fratre præteritus sit, instituta alia persona æque
 levi macula laborante, magis dubium est?

Negant nonnulli eo fundamento nixi, quod in *d. l. 27.* 37
 non distinguatur, an frater querelam hanc instituens ipse
 levi macula notatus sit, an vero non, sed sufficiat, personam
 institutam aliqua macula aspersam esse; Lege autem non
 distinguente nec nostrum esse distinguere. *l. non distinguemus*
32. ff. de recept. qui arbitr. receper. Dn. Struv. synt. jur. civil. Ex.
10. tb. 18. & ibid. in Evolution. pag. 185. & seq. ubi addit, heredi
 extraneo infami fratrem licet infamem præferendum esse,
 cum in pari causa potior fratris ratio habenda sit. Verum 38
 nobis contraria legibus convenientior videtur; concedi-
 mus quidem in *d. l. 27.* de hoc casu nihil disponi, sed inde
 non sequitur, ergo ex aliis legibus huic legi addi non po-
 test, non enim novum est, unam legem indistincte loquen-
 tem per aliam distingui & limitari, priores quandoque le-
 ges ad posteriores, & vice versa trahi leg. *Non est novum 26.*

& *seqq. ff. de LL.* quod præprimis in legibus Cod. obtinebit,
 quæ non generalem aliquam decisionem habent, sed ad
 supplicationem partium de casu præsentis maximam partem
 39 latae sunt. Cum ergo in *l. In arenam. n. C. eod. tit.* quod no-
 stro casui inserviat, dispositum sit, illam merito cum *d. l. 27.*
 conjungimus; Casus in *d. l. n.* est talis; Pater exheredavit
 filium, quod in arenam sponte descenderit, iusta dicitur ex-
 heredationis causa, cum talem filium merito quis indignum
 sua successione iudicet; si tamen pater similis conditionis
 s. ipse arenarius sit, injuste mores illos, quos in se probat, in
 40 filio reprobatur; unde colligo Regulam talem; Quod patri
 contra communes juris Regulas in præjudicium filii con-
 cessum ob mores filii reprobatos; idem, si ipse similis con-
 ditionis improbatæ sit, illi permissum non esse. Hanc si no-
 stræ quæstioni applicemus, sequitur; Fratrem, cui contra
 communes Juris Regulas, quibus unicuique de rebus suis
 pro lubitu disponere licitum, de inofficioso fratris testa-
 mento conqueri dabatur, si ipso præterito turpis persona
 instituta fuisset, hanc querelam, si ipse turpitudine aliqua
 notatus sit, movere non posse.

41 Nec movet, quod in pari turpitudinis causa fratris
 præ extraneo potior ratio habenda esset; Extraneus e-
 nim voluntatem testatoris pro se habet, quæ aliis non ob-
 stantibus omnino exitum habere debet. *l. 4. C. de necess.
 serv. hered. instit.* & ita sentiunt *Dn. Brunnemann. in quæst.
 ad paratitl. Wesenbec. quæst. 3. in fin. de inoffic. testam. & Pe-
 rez. in C. d. t. n. 12. Benedict. Ægid. de Jur. & privileg. honestat.
 art. 8. n. 9.*

42 Porro addendum de increpatione patris s. matris fa-
 mil. an injuriarum actione teneatur, si famulum vel ancil-
 lam increpaverit? Dubiam facit hanc quæstionem, quod
 virgis

virgis aut loris Domino servum affligere concessum sit *L. un. C. de emend. servor.* quidni verbis & convitiis? non enim debet, cui plus licet, quod minus est, non licere *l. 21. ff. de R. 7.* Sed cum diversa sit conditio servorum Romanorum 43 a nostris famulis, diversum etiam quoad illos jus obtinebit. Hinc licet servis Romanis injuria fieri non poterat *§. serv. 3. Inst. de Injur.* in nostris tamen veluti liberis hominibus certa mercede ad operas præstandas conductis, fallit, quibus si injuria fuerit atrocissima, & convitia graviora, actio ad injuriam vindicandam competit, uti præjudicio de fæmina damnata, quod honestæ famæ ancillam meretricem (*eine Schandhure*) vocaverat, confirmat *Beat. Dn. Mev. ad Jus. Lubec. lib. 3. tit. 8. art. 10. n. 16.* Hoc tamen singulare, quod 44 animus injuriandi a patre s. matrefamil. non præsumatur, uti alias regulariter contra injuriantem præsumitur *leg. si non convitii. C. de injur.* sed a parte injuriam allegante probari debeat. *leg. sed & si 5. §. ult. in fin. ff. Ad Leg. Aquil. Dn. Mev. d. l. n. 18. seqq.*

Habes hic B. L. quæ de Blanditiarum jure pro institutione proponere licuit; quæ omissa, haud gravatim supplere, quæ minus apposite posita, prout Candori Tuo convenit, interpretari velis, est quod sollicito. Antequam autem Lectori omnino valedicam, monendum pro supplenda charta quædam adhuc addere necessum fuisse, elegi itaque quæstionem usu fori haud infrequentem, quam æquissimo Tuo Judicio commissam sequens pagina exhibebit.

S. D. G.

MANTISSA.

Quæstio est talis; *Advocatus aliquis a Sempronio sollicitatur, ut actionem sibi motam in judicio defendendam suscipiat. Advocatus patrocinium promittens instruitur etiam a Sempronio ex aliquot instrumentis ad causam pertinentibus, postea vero causa in judicium nondum deducta deferitur ab ipsa parte malitiose, informatione saltem quæsitæ in finem, ne ab altera parte staret Advocatus, annon a parte adversa requisitus illæsa conscientia & fama ejus partis patrocinium suscipere possit? Prævaricationis Crimen Advocatum non evitare dicunt Nonnulli, si ab una parte conductus ad alteram transeat, licet prior pars opera ipsius uti postea recuset, cum sufficiat ab una parte causæ merita vidisse, ut quis ad alteram transiens prævaricari dicatur l. i. ff. de prævaricat. Ord. Cam. p. i. tit. 62. Jlic. Ummi. disput. 2. ad process. th. 8. n. 39. in fin. Alii vero absque omni crimine parti adversæ patrocinandæ licentiam concedunt Advocato, qui a Cliente suo, cui opera jam promissa, sponte deferitur & salario defraudatur. Paul. de Castro in l. fin. ff. de postul. Ego hac in quæstione distinguendum putarem; I. An documenta, quæ Sempronius perlegenda dedit Advocato, causæ arcana continuerint, an vero non: Priori casu non dicerem ipsi ad castra Adversarii transire licitum esse, licet a parte sua recusetur, ne sub hoc prætextu injustitiæ fovendæ ansa suppeditaretur, dum Adversario causam prodere ipsi facile esset, qua prodita prævaricationis & falsi crimen incurreret, d. l. i. ff. de prævaricator. & l. si quis aliquid*

38. §. Instrumenta 9. ff. de pæn. ne tamen damnum inde sine culpa sentiret, alio remedio ipsi succuritur, nam aut Salarium certum a parte promissum est, aut non. Certo salario promisso ad illud consequendum iudicio experiri potest, cum per ipsum non steterit, quo minus operas suas præstiterit arg. l. 38. ff. locat. sed potius per partem, quam exinde de damno hoc, quod opera non præstita salarium solvere debeat, conqueri jura prohibent. cap. Damnum. 86. de. R. J. in 6t. l. Exceptione 67. ff. de fidejussor. Salario autem nondum promisso, si ab una parte sine causa deferatur, Adversa vero pars ipsum requisiverit promisso salario certo, cui operam denegavit ob id, quod alterius partis jura viderit, actione ad interesse ab altera parte tantum, quantum a posteriori promissum, consequi potest. Johann. Gutierrez. part. 1. pract. quæst. 30. n. 2. Posteriori vero casu, si instrumenta hac nihil arcani habeant, omnino variationem Advocato hoc casu permissam crederem, prohibitionis ratione (ne sc. causæ secreta pandantur, & quidem dolose, fürsätzlicher gefährlicher Weise. Const. Crimin. art. 115.) cessante; qua cessante, & ipsa prohibitio cessat. Barbof. locupl. lib. 14. cap. 93. ax. 3. Nicolaus Everhard. in loc. Topic. loc. a cessat. ration. n. 28. II. An pars patrocinium Advocati semel approbatum recusans causam recusandi habuerit justam, an vero nullam. Si justam recusationis causam habuit, ut puta, quod Advocatus ipsius inimicus, vel aliam ob causam suspectus sit, adversæ parti patrocinari non potest etiam repudiatus. Dn. Richt. p. 2. decis. 85. n. 3. modo causæ merita ipsi aliqua ratione jam cognita fuerint, nec tum actio aliqua vel ad salarium, vel ad interesse petendum dabitur, cum juste operam Advocati hoc casu recusaverit Clientis inimicitia superveniente; operam tamen, quam forsitan inimicitia nondum suborta jam præstitit, Clientem remunerari convenit; Si vero de causa recusationis justa non appareat, fraudulenter potius, & malitiose partem

partem egisse constet, ostendendo jura sua uni Advocato, vel pluribus, quorum fama hilarior, ut loquitur L. providendum 7. C. de postul. eo animo, quo bonos Advocatos parti adversæ auferret, alterius partis patrocinium suscipere licitum cum Joh. Gutierrez. d. l. concluderem, ne ex dolo partis damnum haberet Advocatus contra l. 12. ff. de dol. præsupposito tamen quod causæ arcana comporta nondum habeat, his exim cognitis, melius faceret, si prædictis actionibus experiatur, Carpzov. lib. 3. Respons. Elector. resp. 3. n. 12. Semper autem judicis officium prius implorare, quam adversari causam in se suscipiat, consultum erit Advocato, quo id, quod licitum est, eo honestius peragere possit, memor a licitis etiam quandoque ratione honestatis abstinendum. Can. aliud. 34. caus. II. quæst. I. Dn. Struv.

*S. J. C. Ex. 7. th. 10. Carpzov.
d. l. num. 15.*

Stryk, Samuel,

Disp. inaug. de iure blanditiarum

Vitemberga 1737

4 Diss. 3571,19

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10968663-1

VD18 15193519-001